

VERSLAG
van den toestand
der Gemeente
Makassar

1917

Stoomdrukkerij Celebes, Makassar.

BIBLIOTHEEK KITLV

0065 4168

045 612 253

m
498

GEMEENTE MAKASSAR.

VERSLAG

VAN DEN

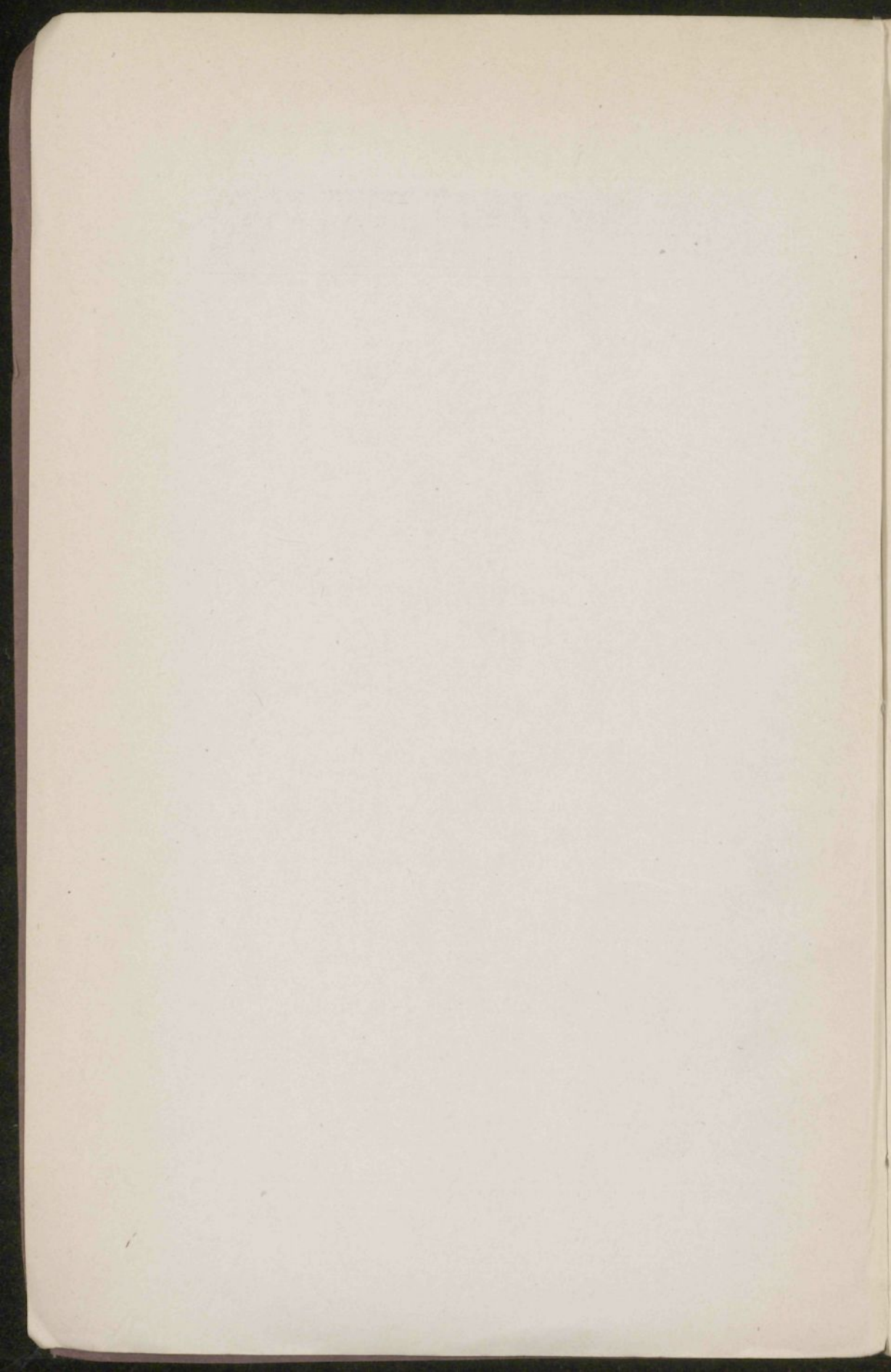
TOESTAND DER GEMEENTE

OVER 1917.

N. V. HANDELSDRUKKERIJ EN KANTOORHANDEL CELEBES, MAKASSAR.

HOOFDSTUK I.

GEMEENTEBESTUUR.

Krachtens de Ordonnantie, opgenomen in Staatsblad 1906 No. 171, is voor de Gemeente Makassar een Raad ingesteld, welke 13 leden telt, van wie 8 Europeanen of met hen gelijkgestelden, 3 Inlanders en 2 Vreemde Oosterlingen.

Bij de Ordonnantie in Staatsblad 1911 No. 614 werd op verzoek van den Raad zelven, het aantal Raadsleden, behoorende tot de Europeanen of met hen gelijkgestelden, met 2 verhoogd, en mitsdien gebracht op 10.

Bij de Ordonnantie in Staatsblad 1917 No. 587 (in werking getreden op 1 Januari 1918) is o.m. bepaald, dat de Raad dezer Gemeente zal zijn samengesteld uit:

10 Europeanen of met hen gelijkgestelde personen, 5 Inlanders en 2 Vreemde Oosterlingen, terwijl de leden allen door verkiezing zullen worden aangewezen.

Gedurende het jaar 1917 ontstonden twee vacatures en wel wegens tusschentijdsche aftreding van de heeren: E. Bouvy en Th. H. M. Platte.

In hunne plaats werden bij enkele candidaatstelling respectievelijk gekozen de heeren: W.F. van Campen en J.C. de Bruïne.

Op 1 Januari 1918 hadden als Raadslid zitting de heeren:

1. Baba Soeleiman 1921.
2. M. C. H. Buné 1921.
3. W. F. van Campen 1918.
4. J. A. E. van Deursen 1921.
5. Hadji Mohamad Saleh 1918.
6. Hamzah daeng Mapata 1918.
7. H. Mesman 1918.
8. Nio Eng Boe 1918.
9. Mr. H. A. Pet 1918.
10. Th. H. M. Platte (J. C. de Bruïne). . 1921.
11. W. C. Snel 1921.
12. A. W. G. Stigter 1918.
13. J. H. Stocksmeier 1918.
14. The Liong Tjiang 1921.
15. G. Wieland 1921.

Het jaartal achter ieders naam vermeld, geeft het tijdstip hunner periodieke aftreding aan.

De Kiezerslijst dezer Gemeente voor het jaar 1917/1918 bevat 261 namen.

Gedurende het tijdvak 1 April 1906 tot Januari 1918 zijn achtereenvolgens Voorzitters van den Raad dezer Gemeente geweest, de heeren:

Assistent-Resident A. v. Senden van 1906 tot 7 Juli 1907.

idem	J. W. Tamson „	1907 „	2 Mei 1909.
idem	M. C. Schadee „	1909 „	2 September 1912.
idem	H. T. Damsté „	1912 „	2 Juli 1914.
idem	P. van Tubergen „	1914 „	12 April 1915.
idem	J. A. Einthoven „	1915 „	15 September 1917.
idem	Th. Volmering „	1917 „	7 Januari 1918.
idem	J. Breukink „	1918 tot heden.	

Teneinde den Raad der Gemeente of diens Voorzitter bij voor-

komende gelegenheden te kunnen dienen van voorlichting en raad, zijn de volgende Commissiën ingesteld, t. w.:

Commissie voor de Financiën (is tevens Commissie voor de opname van inventarisgoederen):

Voorzitter: De Voorzitter van den Gemeenteraad.

W. F. van Campen, }
W. C. Snel, } Leden.

J. A. E. van Deursen, Plaatsvervangend Lid.

Commissie voor de Geldleening:

W. F. van Campen }
J. H. Stocksmeier } Leden.

Wetgevende Commissie:

Mr. H. A. Pet, }
J. H. Stocksmeier, } Leden.

Commissie voor de Hygiëne:

A. W. G. Stigter, }
G. Wieland, } Leden.

Commissie voor het Slachthuis en de Passerloodsen:

Nio Eng Boe, }
G. Wieland, } Leden.

Technische Commissie (is tevens Commissie voor de opname van voltooide werken):

Voorzitter: De Voorzitter van den Gemeenteraad.

M. C. H. Buné, }
A. W. G. Stigter, } Leden.
G. Wieland, }

Commissie voor de Begraafplaatsen:

Baba Soeleiman, }
W. F. van Campen, } Leden.
Nio Eng Boe, }

*Commissie voor de Vaststelling der Kiezerslijst, geldig
van 24 Mei 1918 — 24 Mei 1919.*

Voorzitter: De Voorzitter van den Gemeenteraad.

H. Mesman,	}	Leden.
G. Wieland,		

*Commissie voor Grondbedrijf.
Woningzaken.*

W. F. van Campen,	}	Leden.
W. C. Snel,		
A. W. G. Stigter,		

Het *Stembureau* 1917/1918 wordt gevormd door:
den Voorzitter van den Gemeenteraad: Voorzitter.

A. P. R. van Beusekom Jr.	}	Leden.
M. C. H. Buné,		
W. C. Snel,		

Neemt dan alleen zitting, indien de stemming strekt van meer dan èèn lid.

J. A. E. van Deursen,	}	Plaatsvervangende leden.
H. Mesman,		
J. H. Stocksmeier,		

*Arbitrage-Commissie als bedoeld bij artikel 37 der
„Ambtenarenverordening”.*

Eén lid aangewezen door den Raad: Mr. H. A. Pet.

„ „ „ „	de Gemeenteambtenaren: W. C. Snel.
„ „ „ „	die beiden te zamen: H. Adelinck.

De heer Mr. H. A. Pet is het door den Raad dezer Gemeente aangewezen lid der *Commissie van Bijstand in het beheer der Haven van Makassar*.

In het jaar 1917 werden 22 Raadsvergaderingen gehouden, waarvan één wegens onvoltalligheid geen voortgang kon hebben.

In de Vergadering van den Raad, den 18en September 1917 gehouden, werd besloten bij Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, voor eene benoeming tot Burgemeester van Makassar aan te bevelen, den heer M. C. Schadee, oud-Assistent-Resident tevens Voorzitter van den Gemeenteraad van Makassar.

HOOFDSTUK II.

AMBTENAREN IN DIENST DER GEMEENTE.

A. Gemeentesecretarie.

De bij Raadsbesluit No. 144/5 dd. 29 December 1916 benoemde Commies in tijdelijken dienst der Gemeente, R. H. Görtz Jr., die zijne betrekking den 13en Januari 1917 aanvaardde, overleed den 9en Mei 1917.

In zijne plaats werd in tijdelijken dienst aangesteld de heer J. E. E. Frieser.

Aan den klerk in tijdelijken dienst der Gemeente, L. M. F. de Grave werd op zijn verzoek per 14 Augustus 1917 ontslag verleend.

In deze vacature werd voorzien door het in dienst nemen van z. g. daggelders.

B. Gemeentewerken.

Bij Raadsbesluit No. 7/5 dd. 22 Januari 1917 werd tot Opzichter-Uitvoerder in tijdelijken dienst, benoemd de heer J. J. Palm, op eene aanvangsbezoldiging van f 300.— per maand. Den 16en Maart 1917 aanvaardde hij zijne betrekking.

Bij Raadsbesluit No. 22/5 dd. 16 Maart 1917 werd de tijdelijk Opzichter bij de Gemeentewerken W. H. J. Jansen, aangesteld tot Magazijnmeester in tijdelijken dienst.

Per 30 October 1917 werd hem op verzoek eervol ontslag verleend. De vacature bleef in 1917 on vervuld.

Voor de vacerende betrekking van Opzichter bij de Gemeentewerken meldde zich slechts één voor deze betrekking geschikte candidaat aan, t. w. de heer H. M. Koene, die als eisch stelde een aanvangstractement van f 250.— per maand, alhoewel bij de begrooting slechts gerekend was op eene maandwedde van f 150.—.

Bij besluit No. 35/5 dd. 18 Mei 1917 werd de heer Koene in tijdelijken dienst der Gemeente aangesteld.

Per 1 November d. a. v. werd hem op verzoek eervol ontslag verleend. Deze betrekking werd in het jaar 1917 niet meer vervuld.

Voor de vacature van werkbaas deden zich geen geschikte sollicitanten voor, in verband waarmede daggelders in dienst werden genomen.

Per 1 Augustus 1916 trad in tijdelijken dienst als klerk ten kantore van den Directeur der Gemeentewerken, de heer C. J. Bosch, aan wien bij Raadsbesluit No. 98/5 dd. 25 September 1917 per den 27en d. a. v., eervol ontslag werd verleend.

Bij besluit No. 98/5 dd. 25 September j.l. werd besloten de betrekking van Commies-Betaalmeester bij de Gemeentewerken te creëren, waaraan verbonden eene aanvangswedde van f 200.— per maand.

Bij Raadsbesluit No. 102/5 dd. 5 October 1917 werd als zoodanig in tijdelijken dienst benoemd de heer J. Ph. Meyer. Den 16en November d. a. v. aanvaardde hij zijne betrekking.

Tot Opziener der Plantsoenen werd per 1 Augustus 1916 aangesteld de heer L. A. Kerkkamp, tevoren tijdelijk Werkbaas bij de Gemeentewerken.

C. Passerwezen.

Tot adjunct-Varktmeester (tevens fungeerend als adjunct-Collecteur en adjunct-Controleur der Openbare Vermakelijkheden) werd bij Voorzittersbesluit No. 1/5 dd. 3 Januari 1917 in tijdelijken dienst aangesteld de heer J. F. Frederik.

De ondervolgende staat geeft een overzicht van het personeel in vasten of tijdelijken dienst der Gemeente werkzaam op 1 Januari 1918.

N A M E N	AARD DER BETREKKING	JAAR VAN AANSTEL- LING	BEDRAG DER BEZOLDIGING op 1 Januari 1918, per maand
-----------	------------------------	------------------------------	--

Afdeeling Secretarie.

A. P. R. v. Beusekom Jr.	Gemeentesecretaris	1914	f 500.—
J. E. E. Frieser	Commies	1917	" 200.—
Ong Hok Hian	1e Klerk	1916	" 100.—
L. Lillypaly	Portier	1918	" 60.—
Bohari	1e Bureau-Oppasser	1912	" 20.—
Abdul Rasid	2e idem	1917	" 17.50
Saleh	Nachtwaker	1918	" 15.—
Sahio	Bedienaar Avondschot	—	" 6.—

Afdeeling Gemeentewerken.

A. J. Sackman	Directeur	1911	" 500.—
Joh. J. Palm	Opzichter-Uitvoerder	1917	" 350.—
L. A. Kerkkamp	Opziener Plantsoenen	1916	" 150.—
Padmorahardjo	Opnemer-Teekenaar	1917	" 100.—
Rangian	Leerling Idem	1917	" 40.—
J. Ph. Meyer	Commies-Betaalmeester	1917	" 200.—
Daoed	Bureau-Oppasser	1917	" 15.—
Markawi	Machinedrijver	1917	" 50.—
Kasting	"	1917	" 45.—
Sadim	Stoker	1917	" 45.—
Sale	"	1917	" 30.—
J. W. Overbeek	Opziener Reinigingsdienst	1914	" 150.—
A. Alexander	Werkbaas Reinigingsdienst	1916	" 60.—
Alie	Mandoer paardenstallen	—	f 22.50
Sengkey	Mandoer-lampenist	1917	" 50.—
	(7) Lampenisten (totaal)	—	" 70.—

N A M E N	AARD DER BETREKKING	JAAR VAN AANSTEL- LING	BEDRAG DER BEZOLDIGING op 1 Januari 1918, per maand
-----------	------------------------	------------------------------	--

Afdeeling Brandweer.

| (4) Mandoers (totaal) | — | f 20.—

Afdeeling Europeesche Begraafplaats.

K. Banse	Opziener	1907	„ 60.—
Oetta	Grafdelver	—	„ 12.—
Djale	idem	—	„ 12.—

Afdeeling Slachthuis.

A. L. Sampers	Keurmeester	1914	„ 200.—
Moehamad Amin	Schrijver	1916	„ 30.—
Idris	Mandoer	—	„ 17.50

Afdeeling Passerwezen.

W. F. H. Gerritsen	Marktmeester	1907	„ 105.—
	Collecteur	1911	„ 105.—
J. F. Frederik	Adjunct-Marktmeester	1917	„ 40.—
	Adjunct-Collecteur	1917	„ 35.—
Sangkala	Bediende	—	„ 17.50
Radjing	Idem	—	„ 17.50
Samaila	Idem	—	„ 17.50

Contrôle Openbare Vermakelijkheden.

W. F. H. Gerritsen	Controleur	1916	„ 15.—
J. F. Frederik	Adjunct-Controleur	1917	„ 15.—

OVERZICHT der in den loop van het jaar 1917 getroffen regelingen in zake verschillende onderwerpen, den ambtenaren in dienst der Gemeente aangaande.

Volg-nummer	Datum van het betrekkelijk Raadsbesluit	Korte inhoud der getroffen regeling
1.	10 Aug. 1917.	De Gemeentesecretaris en de Commies ter Secretarie worden belast met de omwerking van het Gemeente-archief, waarvoor beiden ambtenaren eene toelage van respectievelijk f 150.— en f 75.— per maand wordt toegekend.
2.	10 Aug. 1917.	Afwijzende beschikking op het verzoek van den Directeur der Gemeentewerken om uitbreiding van het technisch personeel.
3.	10 Aug. 1917.	De Technische Commissie wordt uitgenoodigd een voorstel te doen inzake regeling van het salaris, van de periodieke verhoogingen en de maximumbezoldiging, verbonden aan de betrekking van Opzichter-Uitvoerder, de Commissie voor de Financiën ten opzichte der betrekkingen van Commies en 2en klerk ter Gemeentesecretarie, zulks na raadpleging van het desbetreffend personeel.
4.	10 Aug. 1917.	Besluit tot het vergoeden aan het daarvoor in aanmerking komend Secretariépersoneel van betaalde les gelden na erlanging van een diploma voor machineschrijven.

Volg- nummer	Datum van het betrekkelijk Raadsbesluit	Korte inhoud der getroffen regeling
5.	28 Aug. 1917.	Besluit tot het restitueeren aan het betreffend Gemeentepersoneel van de kosten van aanschaffing van uniform-petten en knopen.
6.	18 Sept. 1917.	De werkuren van het technisch personeel worden als volgt bepaald: des vóórmiddags van 7—11 ure; des namiddags „ 1—5 „ .
7.	23 Oct. 1917.	Besluit tot het opnemen in vasten dienst der Gemeente van den 1sten klerk ter Gemeentesecretarie Ong Hok Hian.
8.	20 Nov. 1917.	Idem van den Opzichter-Uitvoerder Joh. J. Palm en den Opziener der Plantsoenen L. A. Kerkkamp.

HOOFDSTUK III.

COMPTABILITEIT.

A. Geldleening.

In de zitting van den 18en Mei 1917 hechtte de Raad zijne goedkeuring aan een uitgebreider, toelichtende nota op het leeningsbesluit van 1 December 1916.

Door de onvoorziene vertraging in de totstandkoming der obligatieleening van f 500.000.—, waarvan het vorig jaarverslag reeds gewag maakte, was de Gemeente verplicht in verband met een dreigend tekort aan kasmiddelen, eene spoedleening aan te gaan van f 50.000.—.

De Wees- en Boedelkamer te Samarang leende dit bedrag aan de Gemeente tegen eene rente van 6 0/0 's jaars.

Op beide leeningsbesluiten werd de goedkeuring van den Gouverneur-Generaal verkregen (vide Ordonnanties opgenomen in Staatsbladen 1917 No. 355 en 314).

Bij Gouvernementsbesluit No. 1 dd. 21 Augustus 1917, werd verklaard, dat de Regeering ook Harerzijds toezicht zal uitoefenen op de richtige uitvoering van den dienst der leening, aangegaan krachtens het bij de ordonnantie van 28 Juni 1917 (Stbl. No. 314) v.z.n. bekrachtigd besluit van den Gemeenteraad van 1 December 1916 No. 135/30, zulks door ervoor te waken, dat op elke begrooting van uitgaven der Gemeente de vereischte

post voor rente en aflossing dier leening wordt gebracht en gehandhaafd, en door in het tegengesteld geval het besluit van den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden tot goedkeuring van bedoelde begrooting of de wijziging daarvan, te vernietigen.

De leening, groot f 500.000.—, werd overgenomen door eene combinatie der volgende bankinstellingen: Ned. Handel-Maatschappij, N.-I. Escompto Mij en N.-I. Handelsbank.

Den 1en November 1917 werd door de Gemeente de beschikking over bedoeld bedrag verkregen, waarna de van de Wees- en Boedelkamer te Samarang geleende som van f 50.000.—, per 3 December 1917 werd terugbetaald.

B. Belastingen en Retributiën.

Vergunningsrecht.

De in 's Raads zitting van den 15en Juni 1917 vastgestelde Verordening tot heffing en invordering van eene belasting onder den naam van „Vergunningsrecht”, werd afgekondigd in de Javasche Courant van 11 December 1917 No. 99.

Opcenten op de Landsinkomstenbelasting.

De door den Raad dèzer Gemeente in zijne zitting van 3 November 1916 vastgestelde Verordening tot heffing van (20) opcenten op de Inkomstenbelasting, werd afgekondigd in de Javasche Courant van 9 Januari 1917 No. 3.

Openbare vermoelijkhedenbelasting.

De in zijne Vergadering van 20 October 1916 door den Raad vastgestelde Verordening tot wijziging van de Verordening tot heffen en invorderen eener belasting op het houden van Openbare Vermoelijkheden in de Gemeente Makassar, (welke Verordening beoogde de verhooging der belasting van 10 procent op 20 procent), werd afgekondigd in de Javasche Courant van 5 Januari 1917 No. 2.

*OVERZICHT der ten bate van de Gemeente Makassar geheven
wordende belastingen, retributiën of recognitiën.*

Volg- nummer	Omschrijving der belas- tingen, retributiën en recognitiën	Besluit volgens welk deze, heffingen geschieden
1.	Retributie voor gebruik van Gemeentepassers.	Raadsbesluit ddo. 23 De- cember 1911.
2.	Rechten geheven wegens verrichten arbeid ten be- hoeve van derden.	
3.	Rechten geheven voor ge- bruik van latrineledigers en vuilniskarren.	Raadsbesluit ddo. 4 Januari 1911 No. 2. Raadsbesluit ddo. 4 Juli 1916 No. 65/20.
4.	Rechten voor gebruik der Europeesche Begraafplaats.	Raadsbesluit ddo. 26 April 1912. Raadsbesluit ddo. 29 Sep- tember 1914 No. 26/19.
5.	Keurloonen ingevolge Ver- ordening op het slachten en keuren van vee en vleesch en op het gebruik der openbare slachtplaatsen.	Raadsbesluit ddo. 22 Sep- tember 1909.

Volg- nummer	Omschrijving der belas- tingen, retributiën en recognitiën	Besluit volgens welk deze heffingen geschieden
6.	Rechten voor ingebruikge- ving van grond (passers uitgezonderd).	Raadsbesluit ddo. 4 No- vember 1908.
7.	Belasting op het houden van Openbare Vermakelijk- heden.	Raadsbesluit ddo. 20 Octo- ber 1916.
8.	Opcenten op Verponding.	Raadsbesluit ddo. 23 De- cember 1911. Raadsbesluit ddo. 12 Juni 1914.
9.	Opcenten op de Personeele belasting.	Raadsbesluit ddo. 12 Juli 1914.
10.	Hondenbelasting.	Raadsbesluit ddo. 6 Aug. 1915.
11.	Verhuur van inventarissgoe- deren uit het Slachthuis en verhuur van vleeschkiosken.	Raadsbesluit ddo. 1 Juni 1910 No. 23.
12.	Heffing van Legesgelden.	Raadsbesluit ddo. 11 Fe- bruari 1916.
13.	Opcenten op de Inkomsten- belasting.	Raadsbesluit ddo. 21 No- vember 1916.
14.	Vergunningsrecht.	Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917.

De Bijenkorf.

C. Bezittingen der Gemeente.

*STAAT van onroerende goederen, eigendom der Gemeente Makassar
(met uitzondering van wegen, bruggen, plantsoenen enz.).*

Volg- nummer	Verpondingsnummer van het perceel	Plaats waar gelegen	Grootte in M ²
1.	1835.	Kg. Matjini.	14770.
2.	Slachthuis.	„ Beroe.	—
3.	Passerloods.	idem	—
4.	idem	idem	—
5.	idem	idem	—
6.	Brandspuithuis.	Tempelstraat hoek Boetoengweg.	—
7.	idem	Van Schelleweg hoek Malimonganweg.	—
8.	Passerloods.	Kg. Boetoeng.	—
9.	idem	idem	—
10.	idem	idem	—
11.	Raadhuis.	Gouverneurslaan.	—
12.	1108.	Kg. Malokoe.	4420 M ²

De gronden, waarop het Slachthuis, de Passerloodsen, de Brandspuithuisjes en het Raadhuis zijn gebouwd, behooren *niet* in eigendom aan de Gemeente, doch werden van het Gouvernement in beheer ontvangen.

Gronden in beheer.

De navolgende perceelen werden bij Gouvernementsbesluit No. 30 dd. 23 Augustus 1916 aan de Gemeente in beheer gegeven:

1. 1515 vierkante meters, gelegen aan de Gouverneurslaan, voor den bouw van het Raadhuis.
2. 187 vierkante meters in Kampong Boetoeng, voor den bouw van Brandspuithuis No. 1.

3. 7900 vierkante meters in Kampong Boetoeng, voor algemeen passerterrein.

Bij Gouvernementsbesluit No. 27 dd. 13 December 1916 werd een voor bioscoopbouw bestemd terrein in Kampong Beroe in beheer ontvangen, voor den tijdduur van 6 jaren.

D. Schulden ten laste der Gemeente.

- I. Een bedrag van *f* 28000.— werd op 17 Juli 1908 van het Gouvernement tegen eene rente van 3,2 % 's jaars, geleend ten behoeve van den bouw van het Slachthuis.

De Gemeente verbond zich jaarlijks, vóór den 15en Januari te betalen aan rente over het voorafgaand kalenderjaar, plus aflossing, minstens *f* 1680.

Aflossing	Rente	Jaar
<i>f</i> 1436.09	<i>f</i> 243.91	1909.
„ 1500.—	„ 850.04 ¹ / ₂	1910.
„ 1500.—	„ 802.04 ¹ / ₂	1911.
„ 963.91	„ 754.05	1912.
„ 1000.—	„ 723.20	1913.
„ 1000.—	„ 691.20	1914.
„ 1100.—	„ 659.20	1915.
„ 1100.—	„ 624.—	1916.
„ 1100.—	„ 588.80	1917.
„ 1200.—	„ 553.60	1918.
Totaal: <i>f</i> 11900.—	<i>f</i> 6490.05	—

Na de betaling in het begin van het jaar 1918, blijft de resteerende schuld dus: *f* 16100.—

- II. Geldleening, groot *f* 500.000.—, aangeaan ingevolge Raadsbesluit van 1 December 1916, tegen eene rente van 5 % 's jaars.

Regeling der Aflossing en Rentebetaling.

TABEL, aanwijzende de bedragen, welke voor rentebetaling en aflossing dezer leening moeten worden besteed in de jaren 1918 tot en met 1957.

Jaar	Bedrag der leening		Aflossing kapitaal		Rente		Totaal aflossing en rente			
1918	f	500.000	—	f	4.000	—	f	29.000		
1919	"	496.000	—	"	4.000	—	"	28.800		
1920	"	492.000	—	"	5.000	—	"	29.600		
1921	"	487.000	—	"	4.500	—	"	28.850		
1922	"	482.500	—	"	5.000	—	"	29.125		
1923	"	477.500	—	"	5.500	—	"	29.375		
1924	"	472.000	—	"	5.500	—	"	29.100		
1925	"	466.500	—	"	6.000	—	"	29.325		
1926	"	460.500	—	"	6.000	—	"	29.025		
1927	"	454.500	—	"	6.500	—	"	29.225		
1928	"	448.000	—	"	6.500	—	"	28.900		
1929	"	441.500	—	"	7.000	—	"	29.075		
1930	"	434.500	—	"	7.500	—	"	29.225		
1931	"	427.000	—	"	8.000	—	"	29.350		
1932	"	419.000	—	"	8.000	—	"	28.950		
1933	"	411.000	—	"	8.500	—	"	29.050		
1934	"	402.500	—	"	9.000	—	"	29.125		
1935	"	393.500	—	"	9.500	—	"	29.175		
1936	"	384.000	—	"	10.000	—	"	29.200		
1937	"	374.000	—	"	10.500	—	"	29.200		
1938	"	363.500	—	"	11.000	—	"	29.175		
1939	"	352.500	—	"	11.500	—	"	29.125		
1940	"	341.000	—	"	12.000	—	"	29.050		
1941	"	329.000	—	"	13.000	—	"	29.450		
1942	"	316.000	—	"	13.500	—	"	29.300		
1943	"	302.500	—	"	14.000	—	"	29.125		
1944	"	288.500	—	"	14.500	—	"	28.925		
1945	"	274.000	—	"	15.500	—	"	29.200		
1946	"	258.500	—	"	16.000	—	"	28.925		
1947	"	242.500	—	"	17.000	—	"	29.125		
1948	"	225.500	—	"	18.000	—	"	29.275		
1949	"	207.500	—	"	19.000	—	"	29.375		
1950	"	188.500	—	"	19.500	—	"	28.925		
1951	"	169.000	—	"	21.000	—	"	29.450		
1952	"	148.000	—	"	21.500	—	"	28.900		
1953	"	126.500	—	"	23.000	—	"	29.325		
1954	"	103.500	—	"	24.000	—	"	29.175		
1955	"	79.500	—	"	25.000	—	"	28.975		
1956	"	54.500	—	"	26.500	—	"	29.225		
1957	"	28.000	—	"	28.000	—	"	29.400		
T O T A A L:			f	500.000	—	f	666.100	—	f	1.166.100

E. BEGROOTINGSREKENING
VAN UITGAVEN.

DIENSTJAAR 1916.

Afdeeling	Artikel	Benaming der onderwerpen van uitgaaf	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen	VEREVEND		Minder dan geraamd	Van de verevende sommen		Toelichtingen
				Bedrag	Meer dan geraamd		Betaald	Schuldig gebleven	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.		Nadeelig saldo van vorige dienstjaren.							
	1	Nadeelig saldo volgens de begrootingsrekening over het jaar 1911 is reeds op de begrooting van 1914 gebracht.	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	
		Totaal der Ie Afdeeling.	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	
II.		Bestuur van de Gemeente.							
	2	Bezoldiging van den Secretaris en het personeel ter Secretarie.	f 6214 96	f 6214 96	f — —	f — —	f 6214 96	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 5310.— Verhoogd bij Raadsbesluit ddo. 20 Oct. 1916 No. 112/30, goed- gekeurd bij besl. van den Gouv. van C. & O. ddo. 6 Nov. 1916 No. 4414/H19 „ 1045.— f 6355.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 3 met „ 140.04 (Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 6214.96
	3	Schrijffloonen en gratificatiën.	„ 1427 05 1/2	„ 1427 05 1/2	„ — —	„ — —	„ 1427 05 1/2	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1200. — Verhoogd door- af en over- schrijving uit artt. 2, 6 en 7 met resp. f 140.44, f 16.30 1/2 en f 1.55 „ 157.89 1/2 (Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 1357.89 1/2 Verhoogd bij Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besl. van den Gouv. van C. en O. ddo. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 „ 69.16 f 1427.05 1/2
		Transporteere	f 7642 01 1/2	f 7642 01 1/2	f — —	f — —	f 7642 01 1/2	f — —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVENDE		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
		<i>Transport</i>	f 7642 01 ^{1/2}	f 7642 01 ^{1/2}	f —	f —	f 7642 01 ^{1/2}	f —	
	4	Vertalingen.	„ 123 50	„ 123 50	„ —	„ —	„ 123 50	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 100.— Verhoogd bij Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besl. van den Gouv. van C. en O. ddo. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 „ 23.50 f 123.50
	5	Schrijf- en bureaubehoeften, druk- en bindwerk, advertentie- kosten, telefoonabonnement Se- cretarie en verdere uitgaven.	„ 3640 93 ^{1/2}	„ 3640 93 ^{1/2}	„ —	„ —	„ 3640 93 ^{1/2}	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 980.— Verhoogd bij Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besl. van den Gouv. van C. en O. ddo. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 „ 2660.93 ^{1/2} f 3640.93 ^{1/2}
	6	Aankoop, onderhoud en her- stelling van meubilair, kosten van verlichting van de Secretarie tevens vergaderzaal.	„ 133 69 ^{1/2}	„ 133 69 ^{1/2}	„ —	„ —	„ 133 69 ^{1/2}	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 150.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 3 met „ 16.30 ^{1/2} (Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 133.69 ^{1/2}
	7	Onderhoud van het rijwiel van den Bureauoppasser.	„ 28 45	„ 28 45	„ —	„ —	„ 28 45	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 30.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 3 met „ 1.55 (Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 28.45
	8	Kosten van kiezerslijsten en verkiezingen.	„ 198 97 ⁵	„ 198 97 ⁵	„ —	„ —	„ 198 97 ⁵	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 150.— Verhoogd bij Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besl. van den Gouv. van C. en O. ddo. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 „ 48.97 ⁵ f 198.97 ⁵
		Totaal der Ite Afdeling	f 11767 57	f 11767 57	f —	f —	f 11767 57	f —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVENDE		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
III.		<i>Openbare werken voorzoover niet begrepen in andere afdee- lingen.</i>							
	9	A. Algemeene uitgaven. Bezoldiging en transportkosten van het technisch personeel.	f 8791 35	f 8791 35	f —	f —	f 8791 35	f —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 8790.— Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 20 Oct. 1916 No. 112/30, goed- gekeurd bij besl. van den Gouv. v. C. & O. dd. 6 Nov. 1916 No. 4414/H 19. „ 55.60 f 8845.60 Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 10,11,12,15,17, 18 en 19 met „ 54.25 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 8791.35
	10	Aankoop, onderhoud en huur van rijwielen.	„ 658 30	„ 658 30	„ —	„ —	„ 658 30	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 550.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 9, 13, 14, 16, 20 en 24 met „ 108.30 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 658.30
	11	Bezoldiging van administratief personeel en van een Bureau- oppasser ten kantore van den Directeur der Gemeentewerken.	„ 1150 —	„ 1150 —	„ —	„ —	„ 1150 —	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1080.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 9, 13, 14, 16, 20 en 24 met „ 70.— (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 1150.—
	12	Bureau- en advertentiekosten, schrijfloonen, kosten van telefoon- abonnement, meetbrieven, enz.	„ 1334 66	„ 1334 66	„ —	„ —	„ 1334 66	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 420.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 9, 13, 14, 16, 20 en 24 met „ 914.66 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 1334.66
		<i>Transporteere</i>	f 11934 31	f 11934 31	f —	f —	f 11934 31	f —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVENDE		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
		<i>Transport</i>	f 11934 31	f 11934 31	f — —	f — —	f 11934 31	f — —	
	13	Aankoop, herstel en onderhoud van meubilair.	" 40 —	" 40 —	" — —	" — —	" 40 —	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 50.— Verminderd door af en over- schrijving op artt. 10, 11, 12, 15, 17, 18 en 19 met " 10.— Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 45/30). f 40.—
	14	B. Onderhoud. Onderhoud van gebouwen.	" 722 24	" 722 24	" — —	" — —	" 722 24	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 848.— Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 10, 11, 12, 15, 17, 18 en 19 met " 125.76 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 722.24
	15	Onderhoud van wegen en daartoe behoorende werken.	" 23199 35	" 23199 35	" — —	" — —	" 23199 35	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 20386.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 9, 13, 14, 16, 20 en 24 met " 2813.35 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 23199.35
	16	Onderhoud van bruggen en duikers.	" 951 52	" 951 52	" — —	" — —	" 951 52	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1200.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 10, 11, 12, 15, 17, 18 en 19 met " 248.48 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 951.52
	17	Idem van spoelleidingen, goten en riolen.	" 2337 90	" 2337 90	" — —	" — —	" 2337 90	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 2000.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 9, 13, 14, 16, 20 en 24 met " 337.90 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 45/30). f 2337.90
		<i>Transporteere</i>	f 39185 32	f 39185 32	f — —	f — —	f 39185 32	f — —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
		<i>Transport</i>	f 39185 32	f 39185 32	f — —	f — —	f 39185 32	f — —	
	18	Idem van plantsoenen, gazons en aanplantingen.	„ 2888 49	„ 2888 49	„ — —	„ — —	„ 2888 49	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 2724.-- Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 9, 13, 14, 16, 20 en 24 met „ 164.49 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30).
		C. Zware herstellingen, verbe- teringen, vernieuwingen en nieuwe werken.							f 2888.49
	19	Verbeteringen van wegen.	„ 2168 90	„ 2168 90	„ — —	„ — —	„ 2168 90	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag memorie Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 9, 13 14, 16, 20 en 24 met „ 2168.90 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30).
									f 2168.90
	20	Zware herstellingen van brug- gen en duikers	„ 145 35	„ 145 35	„ — —	„ — —	„ 145 35	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1600. — Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 10, 11, 12, 15, 17, 18 en 19 met „ 1454.65 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30)
									f 145.35
	21	Zware herstellingen van spoel- leidingen, goten en riolen.	„ memo rie	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	
	22	Aanleg van nieuwe- of verbe- tering van bestaande goten.	„ memo rie	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	
	23	Aanleg van wegen.	„ memo rie	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	
		<i>Transporteere</i>	f 44388 06	f 44388 06	f — —	f — —	f 44388 06	f — —	

Afdeeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
IV		<i>Transport</i>	f 44388 06	f 44388 06	f — —	f — —	f 44388 06	f — —	
	24	Bouw van een raadhuis en een gemeentewerkplaats en daar- mede verband houdende uitgaven.	„ 24046 75	„ 24046 75	„ — —	„ — —	„ 24046 75	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 32000.— Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 10, 11, 12, 15, 17, 18 en 19 met „ 4684.46 Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30 <u>f 27315.54</u>
	25	Bouw van stallen ten behoeve der Gemeentepaarden.	„ memo rie	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goedgekeurd bij besl. van den Gouverneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 3268.79 <u>f 24046.75</u>
		Totaal der IIIe Afdeeling	f 68434 81	f 68434 81	f — —	f — —	f 68434 81	f — —	
		<i>Sproei- en Reinigingsdienst.</i>							
	26	Bezoldiging van het personeel.	f 1914 —	f 1914 —	f — —	f — —	f 1914 —	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1800.— Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 20 October 1916 No. 112/30, goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur van C. en O. dd. 6 November 1916 No. 4414/H 19 met „ 114.— <u>f 1914.—</u>
	27	Aankoop en onderhoud van een rijwiel voor den Werkbaas.	„ 140 —	„ 140 —	„ — —	„ — —	„ 140 —	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 130.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 29,30,31,32,34, 36 en 37 met „ 10.— (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No 45/30). <u>f 140.—</u>
		<i>Transporteere.</i>	f 2054 —	f 2054 —	f — —	f — —	f 2054 —	f — —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND			Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6	Minder dan geraamd 7	Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
		<i>Transport.</i>	f 2054 —	f 2054 —	f — —	f — —	f 2054 —	f — —	
	28	Bewaking van en toezicht op de paardenstallen.	" 1338 —	" 1338 —	" — —	" — —	" 1338 —	" — —	
	29	Begieten van wegen.	" 5354 45	" 5354 45	" — —	" — —	" 5354 45	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 6000. Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 27, 33 en 35 met " 645.55 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 5354.45</u>
	30	Ledigen van beerputten.	" 1637 50	" 1637 50	" — —	" — —	" 1637 50	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1683.60 Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 27, 33 en 35 met " 46.10 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 1637.50</u>
	31	Ophalen en wegvoeren van weg-, huis-, licht ervuil en afval van het abatoir.	" 5370 60	" 5370 60	" — —	" — —	" 5370 60	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 5416.— Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 27, 33 en 35 met " 45.40 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 5370.60</u>
	32	Gemeentelijke vuilnisbelten.	" 375 —	" 375 —	" — —	" — —	" 375 —	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 376.80 Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 27, 33 en 35 met " 1.80 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 375.—</u>
		<i>Transporteere</i>	f 16129 55	f 16129 55	f — —	f — —	f 16129 55	f — —	

Afdeeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVENDE		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
		<i>Transport</i>	f 16129 55	f 16129 55	f — —	f — —	f 16129 55	f — —	
	33	Reinigen van spoelleidingen en riolen.	" 3772 25	" 3772 25	" — —	" — —	" 3772 25	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 3768.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 29,30,31,32,34, 36 en 37 met " 4.25 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f „ 3772.25</u>
	34	Onderhoud ijzeren buisleiding kampong Bessie.	" 10 —	" 10 —	" — —	" — —	" 10 —	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 25.— Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 27, 33 en 35 met " 15.— (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 10.—</u>
	35	Aankoop, herstel en onder- houd van karren, tuig en gereed- schappen.	" 10573 77	" 10573 77	" — —	" — —	" 10573 77	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 3425.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 29, 30, 31, 32 34, 36 en 37 met " 1754.55 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 5179.55</u> Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 46/30, goedge- keurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055 H 19, met " 5394.22 <u>f 10573.77</u>
	36	Aanschaffing van nieuwe paar- den en karbouwen.	" 93 —	" 93 —	" — —	" — —	" 93 —	" — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 310.— Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 27, 33 en 35 met " 217.— (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 93.—</u>
		<i>Transporteere</i>	f 30578 57	f 30578 57	f — —	f — —	f 30578 57	f — —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Van de verevende sommen			Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6	Minder dan geraamd 7	Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
V		<i>Transport.</i>	f 30578 57	f 30578 57	f — —	f — —	f 30578 57	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 5877.75 Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 27, 33 en 35 met „ 797.95 <u>f 5079.80</u>
	37	Voeding en verpleging der paarden, verlichting der stallen, aanschaffing en onderhoud van stalgereedschappen.	„ 5079 80	„ 5079 80	„ — —	„ — —	„ 5079 80	„ — —	
		Totaal der IVe Afdeling.	f 35658 37	f 35658 37	f — —	f — —	f 35658 37	f — —	
		<i>Straatverlichting.</i>							
VI	38	Kosten der verlichting van openbare wegen en pleinen.	f 14060 16 1/2	f 14060 16 1/2	f — —	f — —	f 14060 16 1/2	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 15490.— Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19, met „ 1429.83 1/2 <u>f 14060.16 1/2</u>
		Totaal der Ve Afdeling.	f 14060 16 1/2	f 14060 16 1/2	f — —	f — —	f 14060 16 1/2	f — —	
		<i>Brandweer.</i>							
	39	Bezoldiging van personeel.	f 240 —	f 240 —	f — —	f — —	f 240 —	f — —	
	40	Onderhoud van brandspuit- huizen.	„ 19 —	„ 19 —	„ — —	„ — —	„ 19 —	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 40.— Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 21.— <u>f 19.—</u>
	41	Onderhoud en aanschaffing van materieel.	„ 30 17 1/2	„ 30 17 1/2	„ — —	„ — —	„ 30 17 1/2	„ — —	
		<i>Transporteere</i>	f 289 17 1/2	f 289 17 1/2	f — —	f — —	f 289 17 1/2	f — —	

Afdeeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
VII.		<i>Transport</i>	f 289 17½	f 289 17½	f —	f —	f 289 17½	f —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 200.— Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, 46/30, goedge- keurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 200.— f —
	42	Premiën en loonen bij extra- diensten.	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
	43	Collectieve ongevallenverzeke- ring voor het personeel der Brandweer.	„ 38 —	„ 38 —	„ —	„ —	„ 38 —	„ —	
		Totaal der Vle Afdeeling.	f 327 17½	f 327 17½	f —	f —	f 327 17½	f —	
		<i>Algemeene Begraafplaatsen.</i>							
	44	Bezoldiging van het personeel.	f 888 —	f 888 —	f —	f —	f 888 —	f —	
	45	Bureaubehoeften, drukwerk, schrijfloonen en verdere uit- gaven.	„ 17 52½	„ 17 52½	„ —	„ —	„ 17 52½	„ —	
	46	Onderhoud der begraafplaats en van het lijkwagenhuisje.	„ 497 69	„ 497 69	„ —	„ —	„ 497 69	„ —	
		<i>Transporteere</i>	f 1403 21½	f 1403 21½	f —	f —	f 1403 21½	f —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
		<i>Transport.</i>	f 1403 21 ¹ / ₂	„ 1403 21 ¹ / ₂	f —	f —	f 1403 21 ¹ / ₂	f —	
	47	Aanschaffing en onderhoud van inventarisgoederen.	„ 136 50	„ 136 50	„ —	„ —	„ 136 50	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 50.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 45, 46 en 48 met resp. f 32.47 ¹ / ₂ , f 2.31 en f 51.71 ¹ / ₂ . (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). „ 86.50 f 136.50
	48	Aanschaffing van doodkisten voor onvermogenen.	„ 55 —	„ 55 —	„ —	„ —	„ 55 —	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 150.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 47 „ 51.71 ¹ / ₂ (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 98.28 ¹ / ₂ Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 43.28 ¹ / ₂ f 55.—
	49	Begrafeniskosten voor idem.	„ 12 —	„ 12 —	„ —	„ —	„ 12 —	„ —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 50.— Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917 No. 1055/H 19 met „ 38.— f 12.—
		B. Voor Chineezen.							
	50	Bezoldiging van personeel.	„ memo rie	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
	51	Onderhoud der Begraafplaats.	„ memo rie	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
		C. Voor Inlanders.							
	52	Bezoldiging van personeel.	„ memo rie	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
	53	Onderhoud der Begraafplaats.	„ memo rie	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
		Totaal der Vlle Afdeling.	f 1606 71 ¹ / ₂	f 1606 71 ¹ / ₂	f —	f —	f 1606 71 ¹ / ₂	f —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
VIII.		Slachthuizen en Keuring van vee en vleesch.							
	54	Bezoldiging van het personeel.	f 3037 50	f 3037 50	f — —	f — —	f 3037 50	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 2430. Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 20 October 1916 No. 112/30, goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur van C. en O. dd. 6 November 1916 No. 4414/H 19 met „ 607.50 f 3037.50
	55	Onderhoud van gebouwen en aanhoorigheden, verlichting en aanschaffing van materieel voor het Slachthuis enz.	„ 923 11 1/2	„ 923 11 1/2	„ — —	„ — —	„ 923 11 1/2	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 536. Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gouverneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 387.11 1/2 f 923.11 1/2
	56	Voorziening in spoelwater en heetwater.	„ 725 93	„ 725 93	„ — —	„ — —	„ 725 93	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 630. Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 95.93 f 725.93
	57	Ongevallenverzekering van het personeel.	„ 143 75	„ 143 75	„ — —	„ — —	„ 143 75	„ — —	
	58	Zware herstellingen en vernieuwingen van het Slachthuis.	„ 3105 24	„ 3105 24	„ — —	„ — —	„ 3105 24	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 2550. Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 455.24 f 3105.24
	59	Rente en aflossing.	„ 1724 —	„ 1724 —	„ — —	„ — —	„ 1724 —	„ — —	
	60	Toelage aan den lnl. Gouvernements veearts voor het verrichten van werkzaamheden in het abattoir des Zondags	„ 260 —	„ 260 —	„ — —	„ — —	„ 260 —	„ — —	
		Totaal der VIIIe Afdeling.	f 9919 53 1/2	f 9919 53 1/2	f — —	f — —	f 9919 53 1/2	f — —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND			Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6	Minder dan geraamd 7	Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
IX.		Passerwezen.							
	61	Bezoldiging en transportkos- ten van het personeel.	f 1537 87	f 1537 87	f — —	f — —	f 1537 87	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1410.— Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 20 October 1916 No. 112/30, goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur van C. en O. dd. 6 Nov. 1916 No. 4414/H19 met „ 113.25 f 1523.25 Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 62 en 65 met „ 14.62 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 45/30). f 1537.87
	62	Bureaubehoeften, drukwerk en andere uitgaven.	„ 19 50	„ 19 50	„ — —	„ — —	„ 19 50	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 100.— Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 61, 63 en 64 met „ 80.50 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 19.50
	63	Onderhoud der passerloodsen.	„ 66 35	„ 66 35	„ — —	„ — —	„ 66 35	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 50. — Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 62 en 65 met „ 16.35 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 66.35
	64	Bouw van passerloodsen.	„ 23986 93	„ 23986 93	„ — —	„ — —	„ 23986 93	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 17000.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit artt. 62 en 65 met „ 1429.53 f 18429.53 Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917 No. 1055/H 19 met „ 5557.40 f 23986.93
		Transporteere	f 25610 65	f 25610 65	f — —	f — —	f 25610 65	f — —	

Afdeeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVENING			Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6	Minder dan geraamd 7	Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
X.		<i>Transport</i>	f 25610 65	f 25610 65	f — —	— —	f 25610 65	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1500.— Verminderd door af- en over- schrijving op artt. 61, 63 en 64 met „ 1380.— (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). <u>f 120.—</u>
	65	Kosten voor het maken van toegangen naar het passertrein en bouw van publieke privaten.	„ 120 —	„ 120 —	„ — —	— —	„ 120 —	„ — —	
	66	Aankoop van grond voor pas- sertrein.	„ memo rie	„ — —	„ — —	— —	„ — —	„ — —	
		Totaal der IXe Afdeeling.	f 25730 65	f 25730 65	f — —	f — —	f 25730 65	f — —	
		<i>Kosten van belasting-inningen; van het beleggen en opnemen van gelden; een en ander voor zoover hiervóór nog niet ge- noemd.</i>							
	67	Bezoldiging van den Collec- teur voor de inning der door de Gemeente verhuurde plaat- sen op de openbare wegen en pleinen.	f 720 —	f 720 —	f — —	f — —	f 720 —	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 600.— Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 20 October 1916, No. 112/30, goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur van C. en O. dd. 6 November 1916, No. 4414/H 19 met „ 120.— <u>f 720.—</u>
		<i>Transporteere</i>	f 720 —	f 720 —	f — —	f — —	f — —	f — —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND			Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6	Minder dan geraamd 7	Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
		Transport	f 720 —	f 720 —	f — —	f — —	f 720 —	f — —	
	68	2% Collecteloon { Verpondings- opcenten, opcenten personeele belasting. }	„ 297 17 1/2	„ 297 17 1/2	„ — —	„ — —	„ 297 17 1/2	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 240.— Verhoogd door af- en over- schrijving uit art. 69, 70 en 71 met resp. f 2.50, f 7.75 en f 32.15 „ 42.40 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 45/30). f 282.40
	69	Contrôle op gemeentebelastingen, op openbare vermaken, op openbare vermakelijken en kosten van inning	„ 447 50	„ 447 50	„ — —	„ — —	„ 447 50	„ — —	Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. ddo. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 met „ 14.77 1/2 f 297.17 1/2
	70	Aankoop van hondenpenningen.	„ 37 25	„ 37 25	„ — —	„ — —	„ 37 25	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 450.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 68 met „ 2.50 (Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 447.50
	71	Renten en onkosten voor opgenomen en belegde gelden, enz.	„ 17 85	„ 17 85	„ — —	„ — —	„ 17 85	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 45.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 68 met „ 7.75 (Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 37.25
		Totaal der Xe Afdeling.	f 1519 77 1/2	f 1519 77 1/2	f — —	f — —	f 1519 77 1/2	f — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 50.— Verminderd door af- en over- schrijving op art. 68 met „ 32.15 (Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 45/30). f 17.85

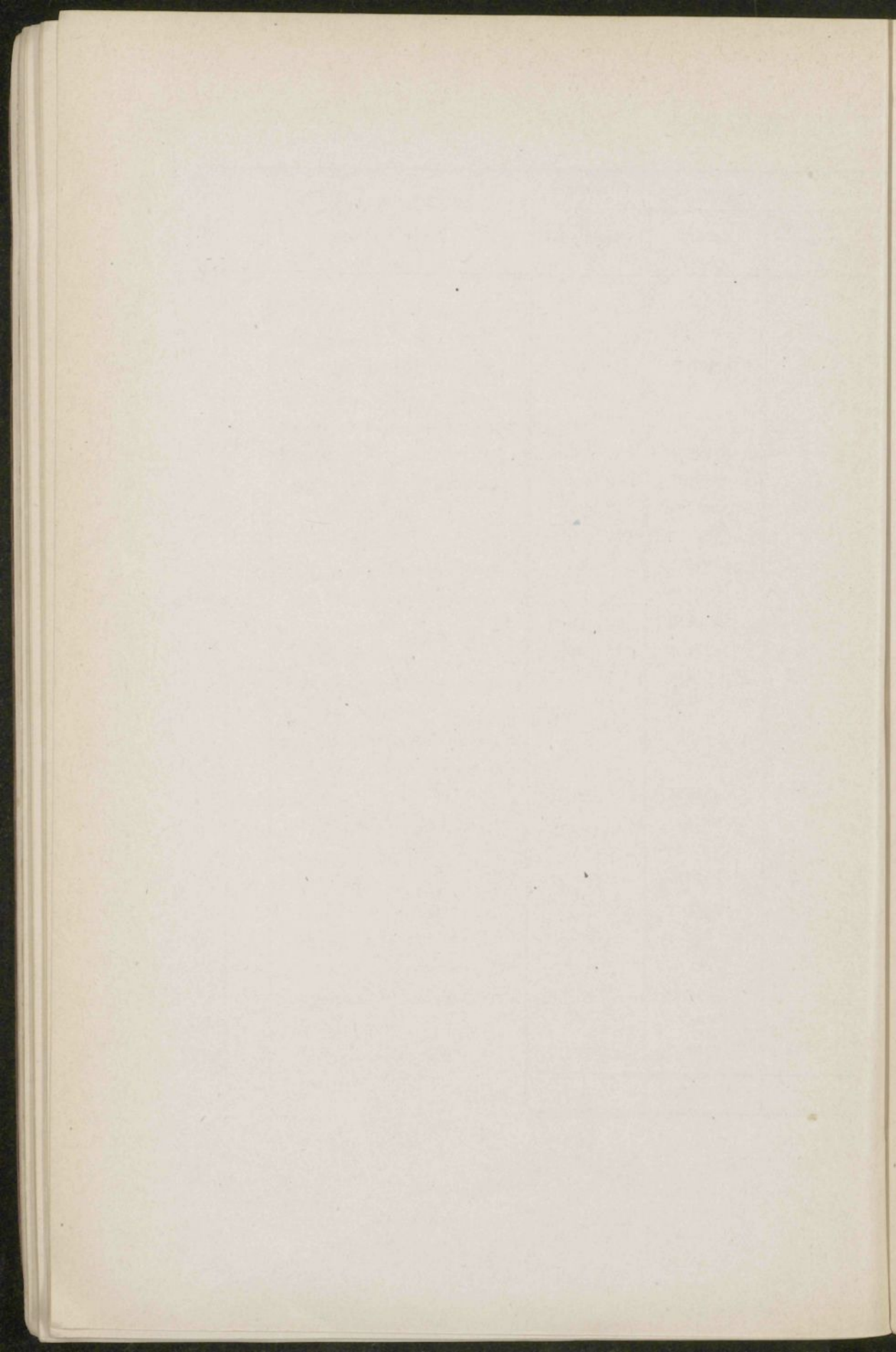
Afdeeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVENING			Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6	Minder dan geraamd 7	Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
XI		<i>Maatregelen in het belang der volksgezondheid.</i>							
	72	Kosten ten behoeve van den openbaren gezondheidsdienst.	f 31 45	f 31 45	f —	f —	f 31 45	f —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 4000.— Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 „ 3968.55 f 31.45
	73	Bouw van een of meer ver- brandingsovens.	„ memo rie	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
	74	Uitgaven voor het verplaatsen van de kampong gelegen tus- schen de Europeesche en Chi- neesche kerkhoven.	„ memo rie	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
		Totaal der XIe Afdeeling.	f 31 45	f 31 45	f —	f —	f 31 45	f —	
XII		<i>Avondschot en klok.</i>							
	75	Bediening.	f 72 —	f 72 —	f —	f —	f 72 —	f —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1000.— Verminderd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917, No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 „ 1000.— f —
	76	Aankoop van buskruit en an- dere uitgaven.	„ memo rie	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
	77	Aankoop van een stadsklok.	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	„ —	
		Totaal der XIIe Afdeeling.	f 72 —	f 72 —	f —	f —	f 72 —	f —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
XIII		<i>Subsidies en voorschotten.</i>							
	78	Subsidie a/d Vereeniging Lo- cale Belangen te Samarang.	f 50 —	f 50 —	f — —	f — —	f 50 —	f — —	
	79	Voorschotrekening.	„ 2375 —	„ 2375 —	„ — —	„ — —	„ 2375 —	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 1000.— Verhoogd bij Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besl. van den Gouv. van C. en O. ddo. 25 Juni 1917, No. 1055/H 19 „ 1375.— f 2375.—
	80	Totaal der XIIIe Afdeling.	f 2425 —	f 2425 —	f — —	f — —	f 2425 —	f — —	
XIV		<i>Rooiwezen.</i>							
		Personeel.	memo rie	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	
	81	Andere uitgaven.	memo rie	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	
		Totaal der XIVe Afdeling.	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	
XV		<i>Onkosten voortvloeiende uit ver- loven, waarnemingskosten, enz.</i>							
	82	Onkosten voortvloeiende uit verloven, waarnemingskosten, enz.	f 15 —	f 15 —	f — —	f — —	f 15 —	„ — —	Oorspronkelijk geraamd be- drag memorie Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917 No. 1055/H 19 met f 15.— f 15.—
		Totaal der XVe Afdeling.	f 15 —	„ 15 —	f — —	f — —	f 15 —	f — —	
XVI		<i>Grondaankoop.</i>							
	83	Kosten van aankoop van gron- den, enz.	memo rie	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	
		Totaal der XVIe Afdeling.	— —	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
XVII		<i>Onvoorziene uitgaven.</i>							
	84	Onvoorziene uitgaven.	f 6100 22½	f 6100 22½	f —	f —	f 6100 22½	f —	Oorspronkelijk geraamd be- drag f 5063.01 Verhoogd bij Raadsbesluit dd. 15 Juni 1917 No. 46/30, goed- gekeurd bij besluit van den Gou- verneur van C. en O. dd. 25 Juni 1917 No. 1055/H19 met „ 1037.21½ <u>f 6100.22½</u>
		Totaal der XVIIe Afdeling.	f 6100 22½	f 6100 22½	f —	f —	f 6100 22½	f —	

RECAPITULATIE.

Afdeling 1	Artikel 2	Benaming der onderwerpen van uitgaaf 3	Geraamd be- drag na ge- dane af- en overschrij- vingen 4	VEREVEND		Minder dan geraamd 7	Van de verevende sommen		Toelichtingen 10
				Bedrag 5	Meer dan geraamd 6		Betaald 8	Schuldig gebleven 9	
I	—	Nadeelig saldo van vorige dienstjaren.	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	f — —	
II	—	Bestuur van de Gemeente.	„ 11767 57	„ 11767 57	„ — —	„ — —	„ 11767 57	„ — —	
III	—	Openbare werken, voorzoover niet begrepen in andere afdeelingen.	„ 68434 81	„ 68434 81	„ — —	„ — —	„ 68434 81	„ — —	
IV	—	Sproei- en Reinigingsdienst.	„ 35658 37	„ 35658 37	„ — —	„ — —	„ 35658 37	„ — —	
V	—	Straatverlichting.	„ 14060 16 ^{1/2}	„ 14060 16 ^{1/2}	„ — —	„ — —	„ 14060 16 ^{1/2}	„ — —	
VI	—	Brandweer.	„ 327 17 ^{1/2}	„ 327 17 ^{1/2}	„ — —	„ — —	„ 327 17 ^{1/2}	„ — —	
VII	—	Algemeene Begraafplaatsen.	„ 1606 71 ^{1/2}	„ 1606 71 ^{1/2}	„ — —	„ — —	„ 1606 71 ^{1/2}	„ — —	
VIII	—	Slachthuizen en Keuring van vee en vleesch.	„ 9919 53 ^{1/2}	„ 9919 53 ^{1/2}	„ — —	„ — —	„ 9919 53 ^{1/2}	„ — —	
IX	—	Passerwezen.	„ 25730 65	„ 25730 65	„ — —	„ — —	„ 25730 65	„ — —	
X	—	Kosten van belasting-inningen; van het beleggen en opnemen van gelden; een en ander voor zoover hiervóór nog niet genoemd.	„ 1519 77 ^{1/2}	„ 1519 77 ^{1/2}	„ — —	„ — —	„ 1519 77 ^{1/2}	„ — —	
XI	—	Maatregelen in het belang der volksgezondheid.	„ 31 45	„ 31 45	„ — —	„ — —	„ 31 45	„ — —	
XII	—	Avondschot en klok.	„ 72 —	„ 72 —	„ — —	„ — —	„ 72 —	„ — —	
XIII	—	Subsidies en voorschotten.	„ 2425 —	„ 2425 —	„ — —	„ — —	„ 2425 —	„ — —	
XIV	—	Rooiwezen.	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	
XV	—	Onkosten voortvloeiende uit verloven, waarnemingskosten enz.	„ 15 —	„ 15 —	„ — —	„ — —	„ 15 —	„ — —	
XVI	—	Grondaankoop.	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	
XVII	—	Onvoorziene uitgaven.	„ 6100 22 ^{1/2}	„ 6100 22 ^{1/2}	„ — —	„ — —	„ 6100 22 ^{1/2}	„ — —	
		Totaal	f 177668 44	f 117668 44	f — —	f — —	f 117668 44	f — —	

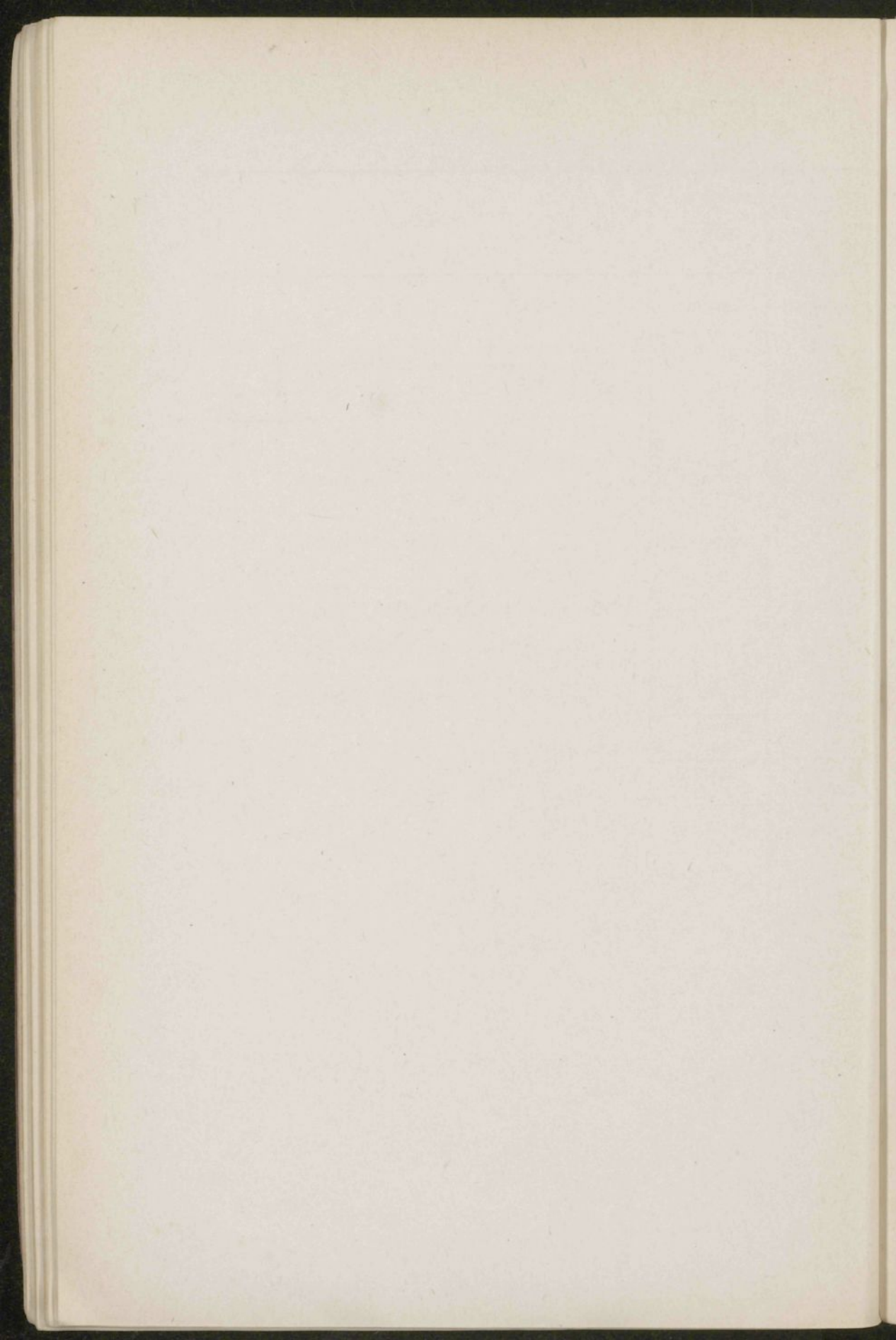
F. BEGROOTINGSREKENING
VAN ONTVANGSTEN.

DIENSTJAAR 1916.

Onder-deel	Benaming der ontvangsten	Geraamd bedrag	Ontvangsten	Meer dan geraamd	Minder dan geraamd	Toelichtingen
1	2	3	4	5	6	7
1	Effectenbezit.	f 10515 —	f — —	f — —	f 10515 —	Behoort te worden afgevoerd als zijnde „reserve”.
2	Voordeelig saldo volgens de laatstafgesloten rekening (Jaar 1914.)	„ 34004 06 ⁵	„ 22887 56 ⁵	„ — —	„ 13171 85	De rekening voor 1914 is afgesloten met een voordeelig saldo van f 22887.56 ^{1/2} (zie besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië No. 31 ddo. 10 Januari 1917).
	Verhoogd bij Raadsbesluit, ddo. 20 October 1916 No. 112/30, goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur v. Celebes en Onderhoorigheden ddo. 6 November 1916 No. 4414/H 19.	„ 2055 35	„ — —	„ — —	„ — —	
3	Het uit de algemeene geldmiddelen afgezonderd bedrag.	„ 49950 —	„ 49950 —	„ — —	„ — —	
4	Accres.	„ 9398 84 ⁵	„ 9568 —	„ 169 15 ⁵	„ — —	Wisselvallige inkomsten.
5	20% van de bruto opbrengst van de slachtbelasting.	„ 4500 —	„ 2884 80	„ — —	„ 1615 20	Idem.
6	Betaling voor het gebruik van passerloodsen.	„ 10500 —	„ 6745 50	„ — —	„ 3754 50	Idem.
7	Betaling voor het gebruik van wegen, pleinen, enz.	„ 11000 —	„ 12350 78	„ 1350 78	„ — —	Totaal ontvangsten f 12640.78 Hiervan teruggegeven (zie de verzameling op het bevelschrift No. 122). „ 290.— f 12350.78
8	Leges ter Secretarie geheven.	„ memo rie	„ 210 32 ⁵	„ 210 32 ⁵	„ — —	Wisselvallige inkomsten.
9	Opbrengst wegens gebruik door derden van de stoomwals.	„ 100 —	„ 180 —	„ 80 —	„ — —	Idem.
10	Ontvangsten wegens arbeid en leverantiën aan derden door den dienst der openbare werken.	„ 400 —	„ 741 72	„ 341 72	„ — —	Idem.
11	Idem door den Reinigingsdienst.	„ 3000 —	„ 3340 50	„ 340 50	„ — —	Idem.
	Transporteere	f 135423 26	f 108859 19	f 2492 48	f 29056 55	

Onder-deel	Benaming der ontvangsten	Geraamd bedrag	Ontvangsten	Meer dan geraamd	Minder dan geraamd	Toelichtingen
1	2	3	4	5	6	7
	<i>Per transport</i>	f 135423 26	f 108859 19	f 2492 48	f 29056 55	
12	Opbrengst opcenten verponding.	" 6000 —	" 7968 33 ^s	" 1968 33 ^s	" — —	Totaal ontvangsten f 8031.22 ^s Hiervan teruggegeven (zie de verzameling op de bevelschriften Nos. 70, 121, 157, 197 en 313) " 62.89 f 7968.33 ^s
13	Opbrengst opcenten personeelebelasting.	" 6000 —	" 6804 93	" 804 93	" — —	Totaal ontvangsten f 6830.37 ^s Hiervan teruggegeven (zie de verzameling op de bevelschriften Nos. 72, 77 en 198). " 25.44 ^s f 6804.93
14	Idem belasting op het houden van openbare gemakkelijheden.	" 10000 —	" 11689 33 ^s	" 1689 33 ^s	" — —	Totaal ontvangsten f 11824.75 ^s Hiervan teruggegeven (zie de verzameling op de bevelschriften Nos. 88, 96 en 331). " 135.42 f 11689.33 ^s
15	Heffing van een hondenbelasting.	" 1050 —	" 761 50	" — —	" 288 50	Wisselvallige inkomsten.
16	Inkomsten van de Europeesche Begraafplaats.	" 1000 —	" 933 —	" — —	" 67 —	Idem.
17	Heffingen voor het gebruik van het Slachthuis.	" 6500 —	" 7372 50	" 872 50	" — —	Idem.
18	Keurloonen.	" 1250 —	" 1480 80	" 230 80	" — —	Idem.
19	Verhuur van inventarisgoederen uit het Slachthuis en verhuren van vleeschkiosken.	" 100 —	" 92 50	" — —	" 7 50	Idem.
20	Renten van belegd of in giro loopend kasgeld.	" 1800 —	" 2103 96	" 303 96	" — —	Idem.
	<i>Transporteere</i>	f 169123 26	f 148066 05	f 8362 34	f 29419 55	

Onder-deel	Benaming der ontvangsten	Geraamd bedrag	Ontvangsten	Meer dan geraamd	Minder dan geraamd	Toelichtingen
1	2	3	4	5	6	7
	<i>Per transport</i>	f 169123 26	f 148066 05	f 8362 34	f 29419 55	
21	Voorschotrekening.	„ 1000 —	„ 1719 —	„ 719 —	„ — —	Totaal ontvangsten f 1734.— Hiervan teruggegeven (zie de verzameling op het bevelschrift No. 175.) „ 15.— f 1719.—
22	Vergunningsrecht op het verkoopen van sterken drank in het klein.	„ memo rie	„ — —	„ — —	„ — —	
23	Inkomsten Rooiwezen.	„ memo rie	„ — —	„ — —	„ — —	
24	Andere ontvangsten.	„ 500 —	„ 16695 54	„ 9165 36	„ — —	Wisselvallige inkomsten.
	Verhoogd bij Raadsbesluit ddo. 15 Juni 1917 No. 46/30, goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden ddo. 25 Juni 1917 No. 1055/H 19.	„ 7045 18	„ — —	„ — —	„ — —	
	Totaal	f 177668 44	f 166480 59	„ 18246 70	f 29419 55	
	Contraposten	„ — —	„ 56 86 ⁵	„ — —	„ — —	
	Totaal der ontvangsten	f 177668 44	f 166537 45 ⁵	f 18246 70	f 29419 55	
	„ „ uitgaven	„ — —	„ 177668 44	„ — —	„ — —	
	Nadeelig slot		f 11130 98 ⁵			

G. BEGROOTING
VAN
UITGAVEN EN ONTVANGSTEN
VAN DE
GEMEENTE MAKASSAR
VOOR HET
DIENSTJAAR 1918.

PROLOGUE

THE FIRST PART

THE SECOND PART

THE THIRD PART

THE FOURTH PART

No. 8/30.

DE RAAD DER GEMEENTE MAKASSAR,

Gelet op artikel 18 van het Decentralisatiebesluit (Staatsblad 1905 No. 137), op de artikelen 64 en 65 van de Locale Raden-Ordonnantie (Staatsblad 1905 No. 181) en op het Gouvernementsbesluit van 18 April 1910 No. 31 (Staatsblad 1910 No. 260),

BESLUIT:

TEN EERSTE: De begrooting van UITGAVEN van de GEMEENTE MAKASSAR voor het dienstjaar 1918 vast te stellen als volgt:

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF THE UNITED STATES OF AMERICA

FROM 1776 TO 1876

BY JAMES M. SMITH

NEW YORK: PUBLISHED BY J. B. LIPPINCOTT & CO.

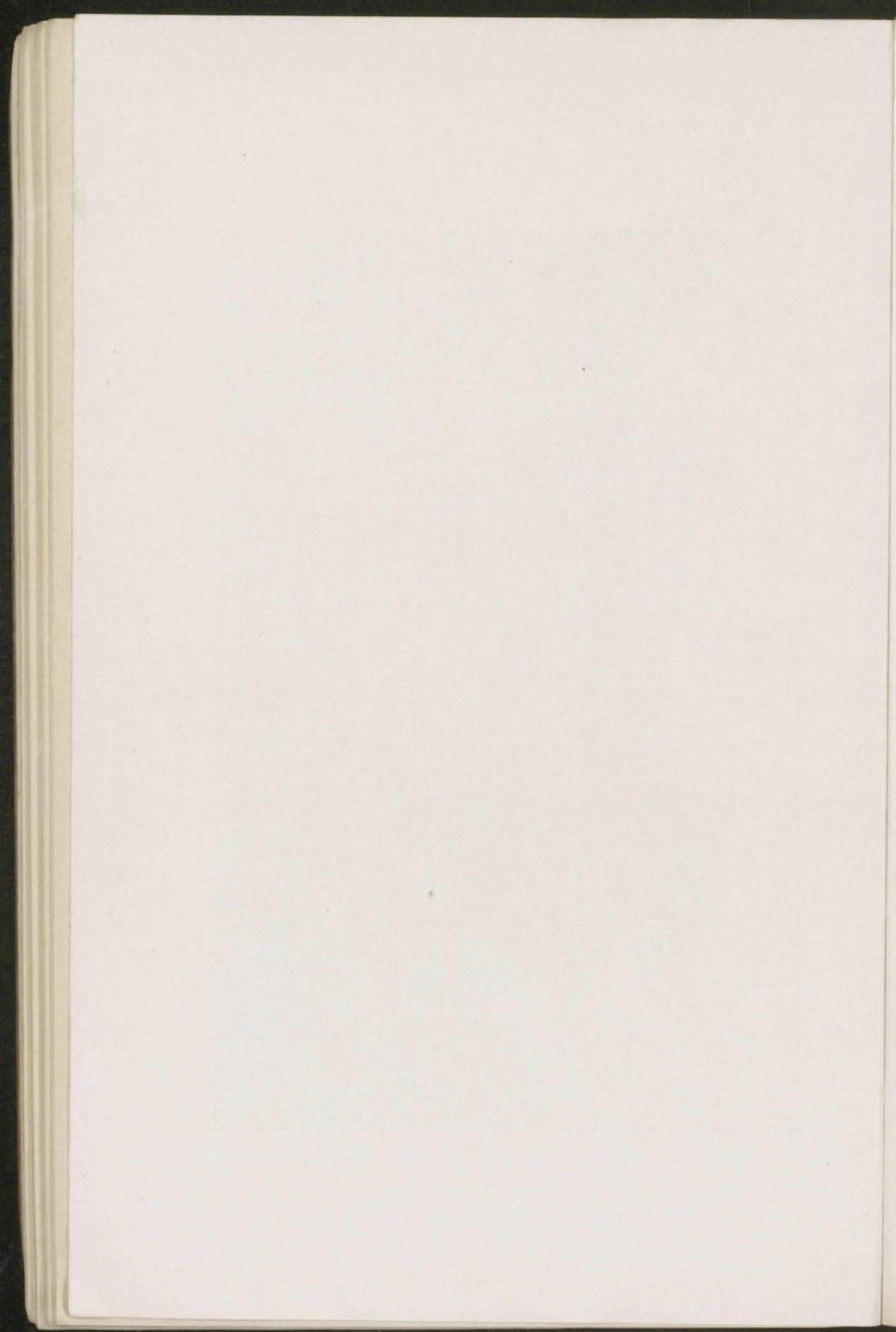
1876

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

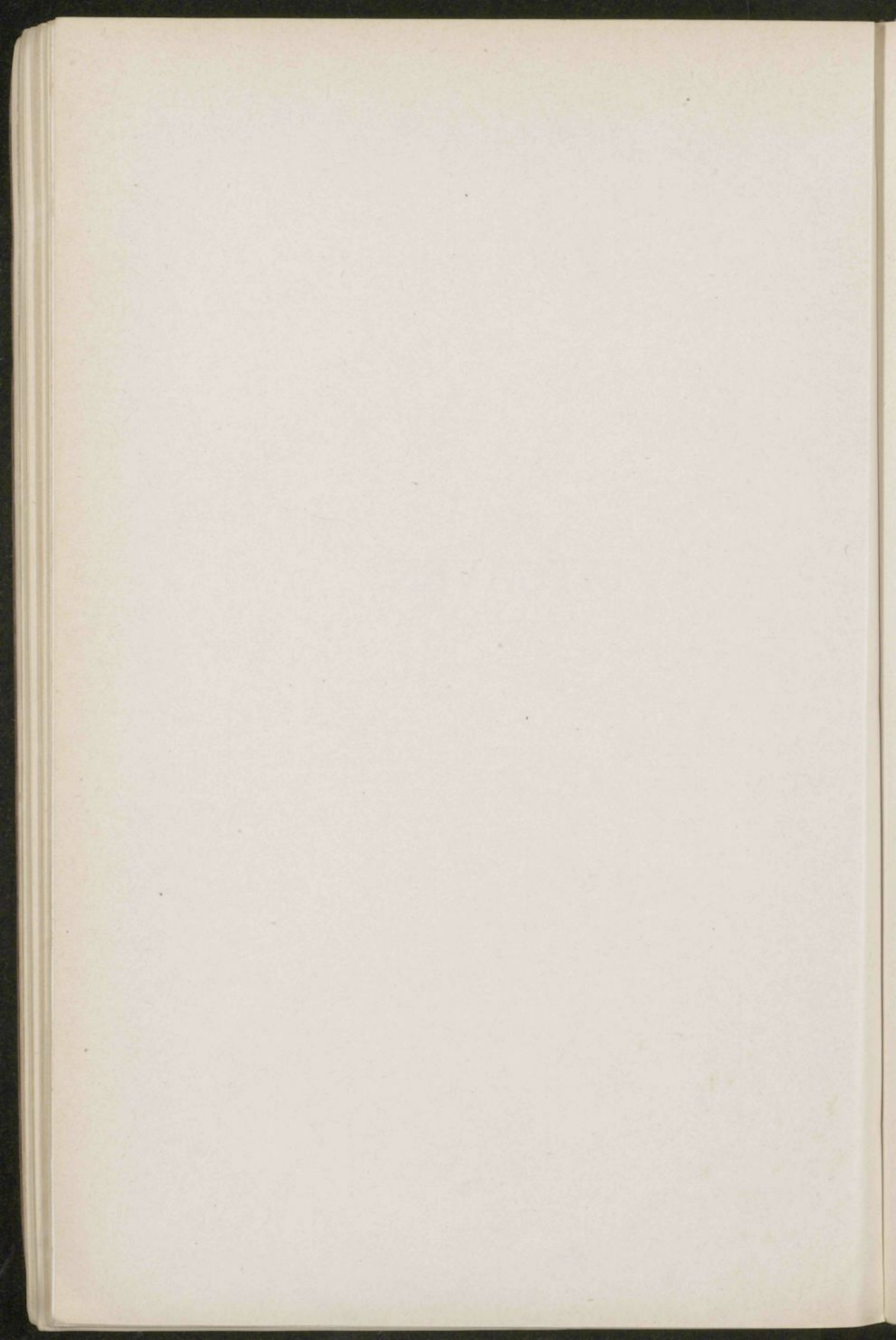
OF THE UNITED STATES OF AMERICA

FROM 1776 TO 1876

BY JAMES M. SMITH

UITGAVEN.

1e AFDEELING.

Nadeelig saldo van vorige dienstjaren.

Art. 1.	Nadeelig saldo volgens de begrootings- rekening over het jaar 1916	f 11.130.98 ¹ / ₂
---------	---	---

Totaal der 1e Afdeeling.	<u>f 11.130.98¹/₂</u>
--------------------------	---

2e AFDEELING.

Bestuur der Gemeente.

Art. 2.	Restitutie aan den Lande van een gedeelte der aan den Burgemeester uitgekeerd wordende bezoldiging en vergoedingen	Memorie
„ 3.	Aankoop van een auto ten behoeve van den Burgemeester, Commissieleden, Directeur der G. W. en andere Chefs van dienst, enz.	Memorie
„ 4.	Uitgaven ten behoeve van den Gemeente-auto	Memorie
„ 5.	Bezoldiging van den Secretaris en het personeel ter Secretarie	f 11.850.—
„ 6.	Toelage aan den Gemeentekashouder en diens personeel	„ 1.200.—
„ 7.	Schrijffloonen en gratificatiën	„ 1.000.—
„ 8.	Vertalingen	„ 600.—
„ 9.	Schrijf- en bureaubeboeften, druk- en bindwerk, advertentiekosten, telefoonabonnementen t/b bureau Burgemeester en Secretarie, brandassurantie-premiën, telegram- en portikosten en verdere uitgaven	„ 5.000.—
„ 10.	Aanleg van huistelefonen	Memorie
„ 11.	Reorganisatie van het archief	„ 2.000.—
„ 12.	Kosten van aankoop van zegels voor beschikkingen	„ 150.—
„ 13.	Aankoop, onderhoud en herstelling van meubilair, kosten van verlichting der Secretarie, der Vergaderzaal, enz.	„ 250.—
	<i>Transporteere</i>	f 22.050.—

		<i>Per transport</i>	<i>f</i> 22.050.—
Art. 14.	Aanschaffing van werken en abonnement op vaktijdschriften voor de boekery ter Secretarie	„	200.—
„ 15.	Inhuur van een huis ter onderbrenging van de Gemeentebureaux	„	225.—
„ 16.	Vergoeding voor transportkosten van de leden van den Raad der Gemeente	„	100.—
„ 17.	Reis- en verblijfkosten bij afvaardigingen	„	500.—
„ 18.	Onderhoud van de rijwielen der bureauoppassers	„	60.—
„ 19.	Kosten van kiezerslijsten en verkiezingen.	„	250.—
„ 20.	Kosten van geneeskundige onderzoeken als bedoeld in art. 3 lid 1 sub b, 25, 31 der „Ambtenarenverordening”	„	250.—
„ 21.	Uitgaven ingevolge het bepaalde bij art. 20 der „Ambtenarenverordening” (Reiskosten bij buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst of wegens ziekte), koersverschillen, enz. . . .	Memorie	
„ 22.	Kosten van vrije geneeskundige behandeling en van geleverde geneesmiddelen t/b der ambtenaren bedoeld bij art. 26 der „Ambtenarenverordening”	„	150.—
„ 23.	Overtochtskosten voor van elders betrokken personeel, onkosten voortvloeiende uit binnenlandsche verloven, waarnemingkosten, enz.	„	500.—
„ 24.	Aankoop van een machine tot het afstempelen van entréebiljetten . . .	„	500.—
Totaal der 2e Afdeeling			<i>f</i> 24.785.—

3e AFDEELING.

Subsidies voor zoover niet begrepen in andere afdeelingen, en lidmaatschappen.

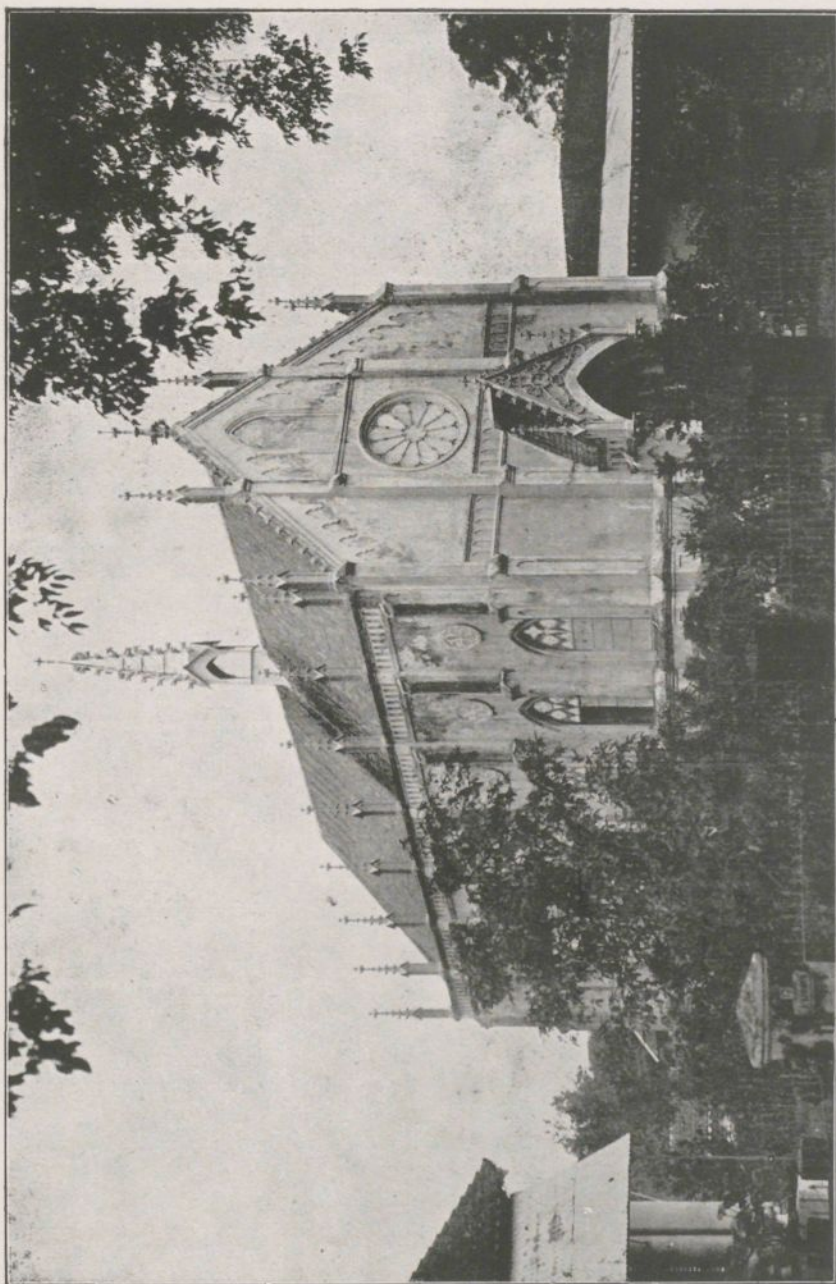
Art. 25.	Subsidie aan en lidmaatschap van de Vereeniging voor Locale Belangen te Samarang	f	115.—
„ 26.	Subsidie aan het Makassaarsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen	„	250.—
Totaal der 3e Afdeeling			f 365.—

4e AFDEELING

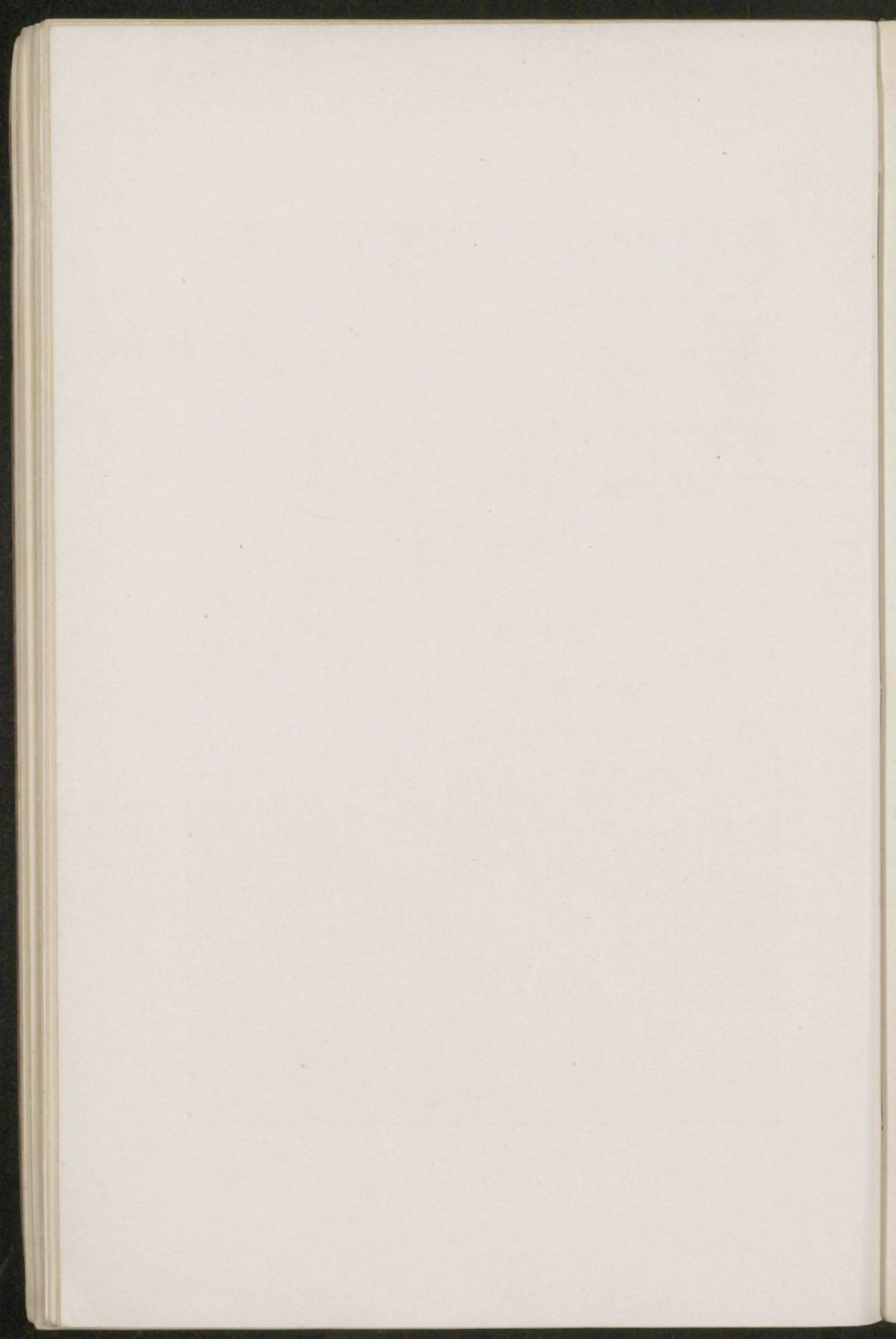
Openbare werken, voor zoover niet begrepen in andere Afdeelingen.

A. Algemeene Uitgaven.			
Art. 27.	Bezoldiging van het technisch personeel	f	17.100.—
„ 28	Overwerkgelden	„	250.—
„ 29	Bezoldiging van koetsiers	„	270.—
„ 30.	Transportkosten van het technisch personeel	„	820.—
„ 31.	Aankoop, onderhoud en huur van rijwielen	„	300.—
„ 32.	Bezoldiging van administratief personeel en van een bureau-oppasser ten bureele von den Directeur der Gemeentewerken	„	4.260.—
„ 33.	Collectieve ongevallen-verzekering voor den Directeur, den Opzichter-Uitvoerder en den Opzichter der Gemeentewerken	„	116.—
„ 34.	Bureau- en advertentiekosten, schrijfloonen, kosten van meetbrieven en verdere uitgaven	„	1.000.—
„ 35.	Kosten van telefoonabonnement . .	„	222.—
„ 36.	Aanschaffing van werken en abonnement op vaktijdschriften voor de technische afdeeling	„	250.—
„ 37.	Aankoop, herstel en onderhoud van meubilair, gereedschappen enz. . .	„	700.—
<i>Transporteere</i>		f	25.288.—

		<i>Per transport</i>	<i>f</i> 25.288.—
	B. Onderhoud.		
Art. 38.	Onderhoud van gebouwen	„	1.007.—
„ 39.	Onderhoud van wegen en daartoe be- hoorende werken	„	17.120.—
„ 40.	Loonen voor bediening en bewaking van de stoomwalsen en de steenbrekers	„	2.880.—
„ 41.	Onderhoud van bruggen en duikers .	„	1.200.—
„ 42.	Onderhoud van spoelleidingen, goten en riolen	„	2.000.—
„ 43.	Bezoldiging van den Opziener der plantsoenen en boomen	„	1.800.—
„ 44.	Onderhoud van plantsoenen, gazons en aanplantingen	„	3.800.—
	C. Zware herstellingen, verbeteringen en nieuwe werken.		
„ 45.	Verbeteringen van wegen	„	50.000.—
„ 46.	Zware herstellingen van bruggen en duikers	„	1.000.—
„ 47.	Zware herstellingen van spoelleidin- gen, goten en riolen		Nihil
„ 48.	Aanleg van nieuwe of verbetering van bestaande goten, riolen en spoellei- dingen	„	1.000.—
„ 49.	Aanleg van wegen en pleinen . . .		Memorie
„ 50.	Bouw van reclamezuilen	„	500.—
		<i>Transporteere</i>	<i>f</i> 107.595.—

R-K. Kerk.

		<i>Per transport</i>	<i>f</i> 107.595.—
Art. 51.	Bouw van één of meer bergplaatsen voor gereedschappen, en van een autogarage	Memorie	
„ 52.	Bouw van stallen t/b der Gemeente-paarden	Memorie	
„ 53.	Bouw van een Raadhuis	Nihil	
„ 54.	Aanschaffing van meubilair enz. ten behoeve van het in 1917 gereedkomend Raadhuis	Nihil	
„ 55.	Afkoop van Inlandsche bezitsrechten .	Memorie	
Totaal der 4e Afdeeling			<i>f</i> 107.595.—

5e AFDEELING.

Sproei- en Reinigingsdienst.

Art. 56.	Bezoldiging van het personeel . . .	f	2.520.—
„ 57.	Transportkosten van het personeel .	„	180.—
„ 58.	Aankoop, onderhoud en huur van rij- wielen	„	60.—
„ 59.	Loon van den Mandoer der paarden- stallen	„	270.—
„ 60.	Onderhoud der paardenstallen . . .	„	1.277.50
„ 61.	Begieten van wegen	„	6.000.—
„ 62.	Ledigen van beerputten	„	1.823.—
„ 63.	Ophalen en wegvoeren van weg-, huis-, licht erfvuil en afval van het Slachthuis	„	5.477.50
„ 64.	Gemeentelijke vuilnisbelten	„	375.60
„ 65.	Reinigen van spoelleidingen, goten en riolen	„	5.164.50
„ 66.	Onderhoud der ijzeren buisleiding in kampong Bessie	„	100.—
„ 67.	Aankoop, herstelling en onderhoud van karren, tuig en gereedschappen .	„	5.330.—
„ 68.	Aanschaffing van nieuwe paarden en karbouwen	„	220.—
„ 69.	Voeding en verpleging der paarden, verlichting der stallen, aanschaffing en onderhoud van stalgereedschappen .	„	5.841.—
Totaal der 5e Afdeeling			f 34.639.10

6e AFDEELING.

Straatverlichting.

Art. 70.	Loon van den Mandoer-lampenist levens reparateur	f 600.—
„ 71.	Kosten der verlichting van openbare wegen en pleinen	„ 18.846.—
Totaal der 6e Afdeeling.		f 19.446.—

7e AFDEELING.

Brandweer.

Art. 72.	Gratificatie aan 4 mandoers	f	240.—
„ 73.	Onderhoud van brandspuithuizen . .	„	50.—
„ 74.	Onderhoud en aanschaffing van materieel	„	900.—
„ 75.	Verbetering van het brandalarm . .	Memorie	
„ 76.	Premiën en loonen bij extra diensten	„	200.—
„ 77.	Collectieve ongevallenverzekering voor het personeel der Brandweer . . .	„	38.—
Totaal der 7e Afdeeling			f 1.428.—

8e AFDEELING.

Algemeene Begraafplaatsen.

A. Voor Europeanen en met hen gelijkgestelden		
Art. 78.	Bezoldiging van het personeel . . .	f 1.008.—
„ 79.	Bureaubehoeften, drukwerk, schrijffloonen en verdere uitgaven	„ 50.—
„ 80.	Onderhoud der Begraafplaats en van het lijkwagenhuisje	„ 500.—
„ 81.	Aanschaffing en onderhoud van inventarisgoederen	„ 150.—
„ 82.	Aanschaffing van doodkisten voor onvermogenden	„ 150.—
„ 83.	Begrafeniskosten voor idem	„ 50.—
B. Voor Chineezen.		
„ 84.	Bezoldiging van personeel	Memorie
„ 85.	Onderhoud der Begraafplaats . . .	Memorie
C. Voor Inlanders		
„ 86.	Bezoldiging van personeel	Memorie
„ 87.	Onderhoud der Begraafplaatsen. . .	„ 1.000.—
Totaal der 8e Afdeeling		f 2 908 —

9e AFDEELING.

Slachthuis en Keuring van vee en vleesch.

Art. 88.	Bezoldiging van het personeel . . .	f	4.110.—
„ 89.	Onderhoud der gebouwen en aanhoorigheden, verlichting, brandassurantiepremie, en aanschaffing van materieel voor het Slachthuis	„	420.—
„ 90.	Kosten van drukwerk, schrijfbenoedigheden, enz.	„	150.—
„ 91.	Voorziening in spoelwater en heet water	„	810.—
„ 92.	Collectieve ongevallenverzekering voor het personeel	„	143.75
„ 93.	Zware herstellingen en vernieuwingen van het Slachthuis	„	3.500.—
„ 94.	Rente en aflossing	„	1.753.60
„ 95.	Toelage aan den Inlandschen Gouvernements-veearts voor het verrichten van werkzaamheden in het Slachthuis des Zondags	„	260.—
Totaal der 9e Afdeeling			f 11.147.35

10e AFDEELING.

Passerwezen.

Art. 96.	Bezoldiging van het personeel . . .	f 4.170.—
„ 97.	Transportkosten van den Marktmeester en den Adjunct-Marktmeester, onderhoud van het rijwiel van den Marktmeester	„ 55.—
„ 98.	Bureaubehoeften, drukwerk en verdere uitgaven	„ 100.—
„ 99.	Onderhoud der passerloodsen . . .	„ 250.—
„ 100.	Bouw van twee privaten in Kampong Beroe	Nihil
„ 101.	Bouw eener tijdelijke bamboepasserloods in Kampong Gadong	„ 500.—
Totaal der 10e Afdeeling		f 5.075.—

11e AFDEELING.

*Kosten van belasting-inningen, van het beleggen
en opnemen van gelden.*

Art. 102.	Bezoldiging van den Collecteur voor de inning der door de Gemeente verhuurde plaatsen op de openbare wegen en pleinen	f	1.680.—
„ 103.	2 % Collecteloon { Opcenten Verponding, Personeele- en Inkomstenbe- lasting }	„	500.—
„ 104.	Contrôle op Gemeentebelastingen: (Hondenbelasting, Openbare Vermakelijkhedenbelasting) en kosten van inning .	„	440.—
„ 105.	Toelagen voor de contrôle op de openbare gemakkelikheden	„	360.—
„ 106.	Aankoop van hondenpenningen en vracht daarop	„	75.—
„ 107.	Renten op beleende effecten	„	50.—
Totaal der 11e Afdeeling			f 3.105.—

12e AFDEELING.

Maatregelen in het belang der Volksgezondheid.

Art. 108.	Bezoldiging van personeel	Memorie
„ 109.	Kosten ten behoeve van den openbaren gezondheidsdienst	Memorie
Totaal der 12e Afdeeling		Memorie

13e AFDEELING.

Avondschot en Stadsklok.

Art. 110.	Bediening	f	72.—
„ 111.	Aankoöp van buskruit en verdere uitgaven	Memorie	
„ 112.	Aankoöp van een Stadsklok	Memorie	
Totaal der 13e Afdeeling		f	72.—

14e AFDEELING.

Voorschotten.

Art. 113.	Voorschotten te verleenen aan Gemeente-Ambtenaren	f 1.000.—
-----------	---	-----------

Totaal der 14e Afdeeling	f 1.000.—
--------------------------	-----------

15e AFDEELING.

Rooiwezen.

Art. 114.	Bezoldiging van personeel	f	4.000.—
„ 115.	Transportkosten van het personeel .	„	300.—
„ 116.	Andere uitgaven	„	200.—
Totaal der 15e Afdeeling		f	4.500.—

16e AFDEELING.

Gemeenteleeningen.

Art. 117.	Rente obligaties Gemeenteleening .	f 25.000.—
„ 118.	Aflossing van Gemeenteleeningen . .	„ 4.000.—
„ 119.	Verdere uitgaven (provisie enz.) . .	„ 1.000.—

Totaal der 16e Afdeeling

f 30.000.—

17e AFDEELING.

Onvoorziene Uitgaven.

Art. 120.	Onvoorziene Uitgaven	f 16.052.56 ¹ / ₂
-----------	--------------------------------	---

Totaal der 17e Afdeeling		f 16.052.56 ¹ / ₂
--------------------------	--	---

BUITENGEWONE DIENST.

18e AFDEELING.

Openbare Werken.

Art. 121.	Bouw en inrichting van een Gemeen- tewerkplaats	f 10.000.—
-----------	--	------------

Totaal der 18e Afdeeling	f 10.000.—
--------------------------	------------

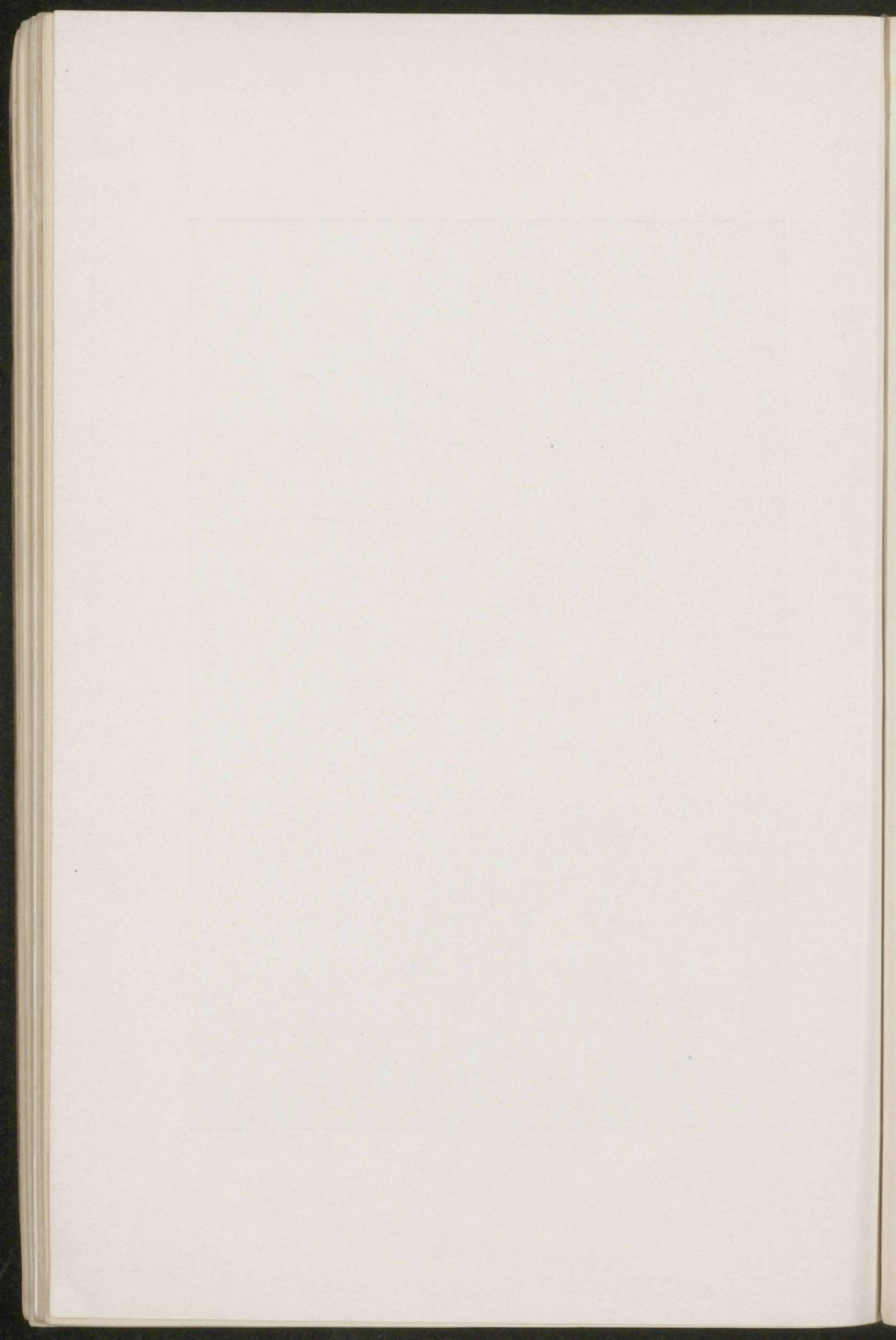
19e AFDEELING.

Passerwezen.

Art. 122.	Bouw van een permanente passer- loods in Kampong Gadong	f 20.000 —
„ 123.	Uitbreiding van het aantal passerlood- sen in Kampong Beroe.	Memorie
„ 124.	Bouw van een of meer overdekte vee- passers	Memorie
Totaal der 19e Afdeeling		f 20.000. —

Heerenhuis aan den Heerenweg.

20e AFDEELING.

Maatregelen in het belang der volksgezondheid

Art. 125.	Aankoop van twee brancards . . .	f 1.000.—
„ 126.	Bouw van een of meer verbrandings-ovens	Memorie
„ 127.	Aanleg van plantsoenen en daarmede verband houdende uitgaven	Memorie
„ 128.	Overkluizing van een gedeelte van de rivier van Makassar	Memorie
„ 129.	Voorziening in de afwatering van de kampongs Djawa, Malokoe en Beroe .	Memorie

Totaal der 20e Afdeeling	f 1.000.—
--------------------------	-----------

21e AFDEELING.

Begraafplaatsen.

Art. 130.	Aanleg van een nieuwe Europeesche- en Chineesche begraafplaats . . .	f 20.000.—
„ 131.	Aanleg en uitbreiding van Inlandsche begraafplaatsen . . . „ . . .	„ 15.000.—
Totaal der 21e Afdeeling		f 35.000. —

22e AFDEELING.

Grondbedrijf.

Art. 132.	Kosten van détailleering van het uitbreidingsplan en daarmede verband houdende uitgaven	f 5.000.—
„ 133.	Aanschaffing van hulpmaterieel . . .	Memorie
„ 134.	Aanleg van wegen, pleinen, plantsoenen en van rioleeringswerken . . .	Memorie
„ 135.	Kosten van aankoop van gronden, meetbrieven, enz.	„ 25.000.—
Totaal der 22e Afdeeling		f 30.000.—

23e AFDEELING.

Verbetering der Volkshuisvesting.

Art. 136.	Bezoldiging van het technisch personeel	f 6.300.—
„ 137.	Andere uitgaven	„ 93.700.—
Totaal der 23e Afdeeling		f 100.000.—

RECAPITULATIE.

Totaal der	1e Afdeeling	f	11.130.98 ¹ / ₂
" "	2e "	"	24.785.—
" "	3e "	"	365.—
" "	4e "	"	107.595.—
" "	5e "	"	34.639.10
" "	6e "	"	19.446.—
" "	7e "	"	1.428.—
" "	8e "	"	2.908.—
" "	9e "	"	11.147.35
" "	10e "	"	5.075.—
" "	11e "	"	3.105.—
" "	12e "	"	Memorie
" "	13e "	"	72.—
" "	14e "	"	1.000.—
" "	15e "	"	4.500.—
" "	16e "	"	30.000.—
" "	17e "	"	16.052.56 ¹ / ₂
" "	18e "	"	10.000.—
" "	19e "	"	20.000.—
" "	20e "	"	1.000.—
" "	21e "	"	35.000.—
" "	22e "	"	30.000.—
" "	23e "	"	100.000.—

Totaal der uitgaven: f 469.249.—

Totaal der ontvangsten: f 469.249.—

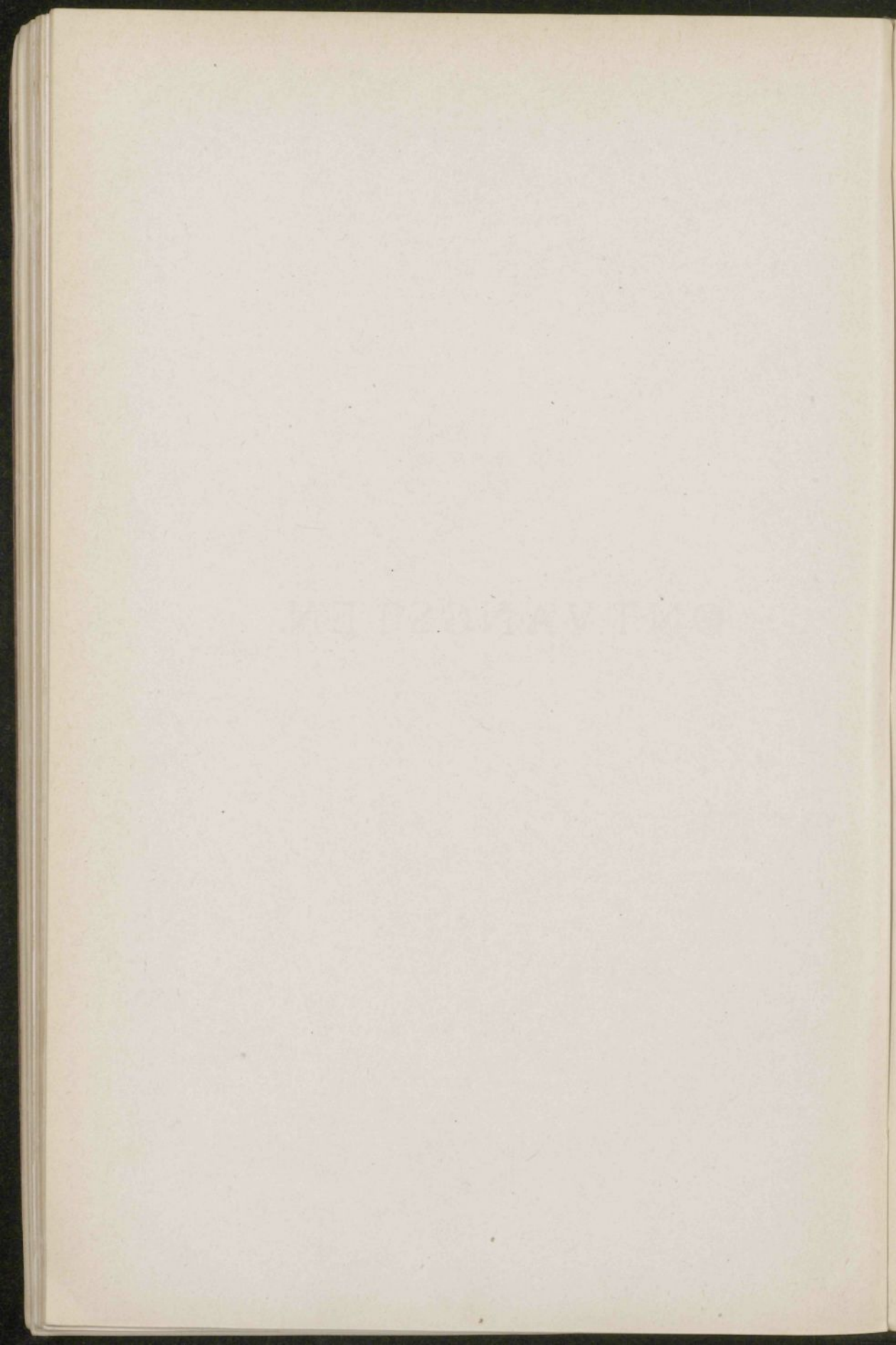
Totaal der uitgaven: f 469.249.—

Saldo: Nihil

TEN TWEEDE: Binnen de grenzen van de betrokken afdelingen der Begrooting van uitgaven zijn af- en overschrijvingen geoorloofd van en op de artikelen 3, 4, 7 t/m 10, 12 t/m 24, 28, 30, 31, 34, 36 t/m 39, 41, 42, 44 t/m 46, 48 t/m 52, 55, 57, 58, 60 t/m 69, 73 t/m 76, 79 t/m 83, 89 t/m 91, 93, 97 t/m 99, 101, 103, 104, 106, 107, 111 t/m 112, 115 t/m 1 6, 122 t/m 124, 125 t/m 129, 130 t/m 131, 132 t/m 135. Deze artikelen en eveneens de artikelen 71, 85, 87, 109, 113, 119, 121 en 137 kunnen, wanneer het daarbij uitgetrokken bedrag ontoereikend wordt bevonden, ook worden verhoogd door overschrijving uit den post voor „Onvoorziene uitgaven”.

TEN DERDE: De begrooting van ONTVANGSTEN der Gemeente Makassar voor het dienstjaar 1918 vast te stellen als volgt:

ONTVANGSTEN.

Onderdeel.

1.	Beschikking over een gedeelte van het vermoedelijk batig slot: dienst 1917	f 40.000.—
2.	Het uit de algemeene geldmiddelen afgezonderd bedrag	„ 49.950.—
3.	Uitkeering door het Land wegens heffing van Gemeentelijke belastingen in 1916	„ 27.224.—
4.	20 % van de bruto-opbrengst der runderslacht	„ 3.000.—
5.	Betaling voor het gebruik van passerloodsen	„ 15.000.—
6.	Betaling voor het gebruik van wegen, pleinen. enz.	„ 10.000.—
7.	Leges ter Secretarie geheven . . .	„ 100.—
8.	Opbrengst wegens gebruik door derden van de stoomwalsen	„ 100.—
9.	Ontvangsten wegens arbeid voor- en leverantiën aan derden door den dienst der openbare werken	„ 400.—
10.	Idem door den Reinigingsdienst . .	„ 3.000.—
11.	Opbrengst 10 opcenten Verponding .	„ 10.000.—
12.	Opbrengst 20 opcenten Personeele belasting	„ 7.000.—
13.	Opbrengst 20 opcenten Inkomstenbelasting	„ 8.000.—
14.	Opbrengst 20 % belasting op het houden van openbare gemakkelijkheden .	„ 15.000.—
15.	Opbrengst Hondenbelasting	„ 800.—
	<i>Transporteere</i>	f 189.574.—

		<i>Per transport</i>	<i>f 189.574.—</i>
Onderdeel.			
16.	Inkomsten van de Begraafplaatsen .	„	1.000.—
17.	Heffingen voor het gebruik van het Slachthuis	„	7.500.—
18.	Keurloonen	„	1.450.—
19.	Verhuur van inventarisgoederen uit het Slachthuis	„	75.—
20.	Renten van belegd of in giro loopend kasgeld	„	15.000.—
21.	Voorschotrekening	„	1.000.—
22.	Vergunningsrecht op het verkoopen van sterken drank in het klein . .	„	6.000.—
23.	Inkomsten van het Rooiwezen . . .		Memorie
24.	Ontvangsten krachtens de verordening op reclames		Memorie
25.	Inkomsten voortvloeiende uit de exploitatie van het grondbedrijf . . .		Memorie
26.	Regeeringssubsidie voor verbetering van wegen	„	40.000.—
27.	Restitutie van voorgesloten kosten voor aankoop van zegels voor beschikkingen	„	150.—
28.	Verzilvering of beleening der aan de Gemeente toebehoorende effecten . .	„	11.000.—
29.	Andere ontvangsten	„	500.—
		<i>Transporteere</i>	<i>f 273.249.—</i>

Per transport f 273.249.—

BUITENGEWONE DIENST.

Onderdeel.
30.

Beschikking over een gedeelte van de
belegde gelden der leening 1917 . .

„ 196.000.—

Totaal . . f 469.249.—

*H. Opgave der in 1918 ten laste der Gemeente uit
te keeren subsidies, onderstand enz.*

Omschrijving van het verleend subsidie en van den onderstand	Bedrag van het subsidie en den onderstand	Besluit van den Raad, waarbij het werd verleend.
Subsidie aan: de Vereeniging voor Locale Belangen te Samarang.	f 100.— per jaar	Raadsbesluit No. 99/30 dd. 29 September 1916.
Makassaarsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te Makassar.	„ 250.— „ „	Raadsbesluit No. 30/3 dd. 13 Maart 1916.
Onderstand aan de Weduwe van den Hoofdmandoer bij de Gemeente-Brandweer Samaila.	„ 5.— „ maand	Raadsbesluit No. 13/30 dd. 14 Januari 1918.

HOOFDSTUK IV.

PLEINEN, PARKEN, WEGEN, BRUGGEN EN DUIKERS.

Openbare Pleinen en Parken.

Koningsplein	.	.	.	.	.	.	.	104.160 M ² .
Kerkplein	.	.	.	.	.	.	.	38.080 „
Dommerspark	.	.	.	.	.	.	.	6.670 „
Bakkerspark	.	.	.	.	.	.	.	1.400 „
								150.310 M ² .

A. Wegen.

De door de Regeering verleende subsidie, groot f 12500.—, ter bestrijding van de kosten van aanschaffing van een kleine stoomwals en een steenbreekmachine, bleek niet toereikend in verband met de tijdsomstandigheden, zoodat de Gemeente verplicht was een gedeelte der aanschaffingskosten voor hare rekening te nemen.

Aangekocht werden een in goeden staat verkeerende tweedehandsch stoomwals van 5 ton en een steenbreker met een capaciteit van circa 5 ton per uur en een 16 P. K., ruwoliel-motor. De totale kosten, de opstelling inbegrepen, bedroegen, voor de stoomwals f 6000.—, voor den steenbreker met motor f 7734.10.

In verslagjaar werd der Regeering een plan tot verbetering van de Passerstraat en Tempelstraat, mèt de daartusschen gelegen dwarsstraten, aangeboden, vergezeld van eene aanvraag voor eene subsidie van f 54044.—, bestemd voor de uitvoering van dit werk, waarvan de kosten op dat bedrag begroot waren.

In dit plan waren behalve de verbetering der wegverhardingen tot eene lengte van 3740 M. en een gezamenlijk oppervlak van 24473 M²., opgenomen de aanleg en verbetering van afvoergooten langs die straten en het verruimen dan wel verbeteren van verschillende doorlaten daarin.

Van de gevraagde tegemoetkoming werd echter, voor het dienstjaar 1917, slechts een bedrag van f 39800.— toegekend, welk bedrag overeenkomt met dät, benoodigd voor de verbetering van de Passerstraat en de dwarsstraten tusschen deze straat en de Tempelstraat.

Evenwel was vóór de ontvangst van dit besluit reeds een aanvang gemaakt met de verbetering van het Noordelijk gedeelte der Tempelstraat (vanaf de Bandastraat tot aan den Boetoengweg), aangezien deze herstelling geen uitstel meer gedoogde, in verband met de voltooiing van twee Gemeentelijke passerloodsen in kampong Boetoeng, waarvoor deze straat den voornaamsten toegang vormt.

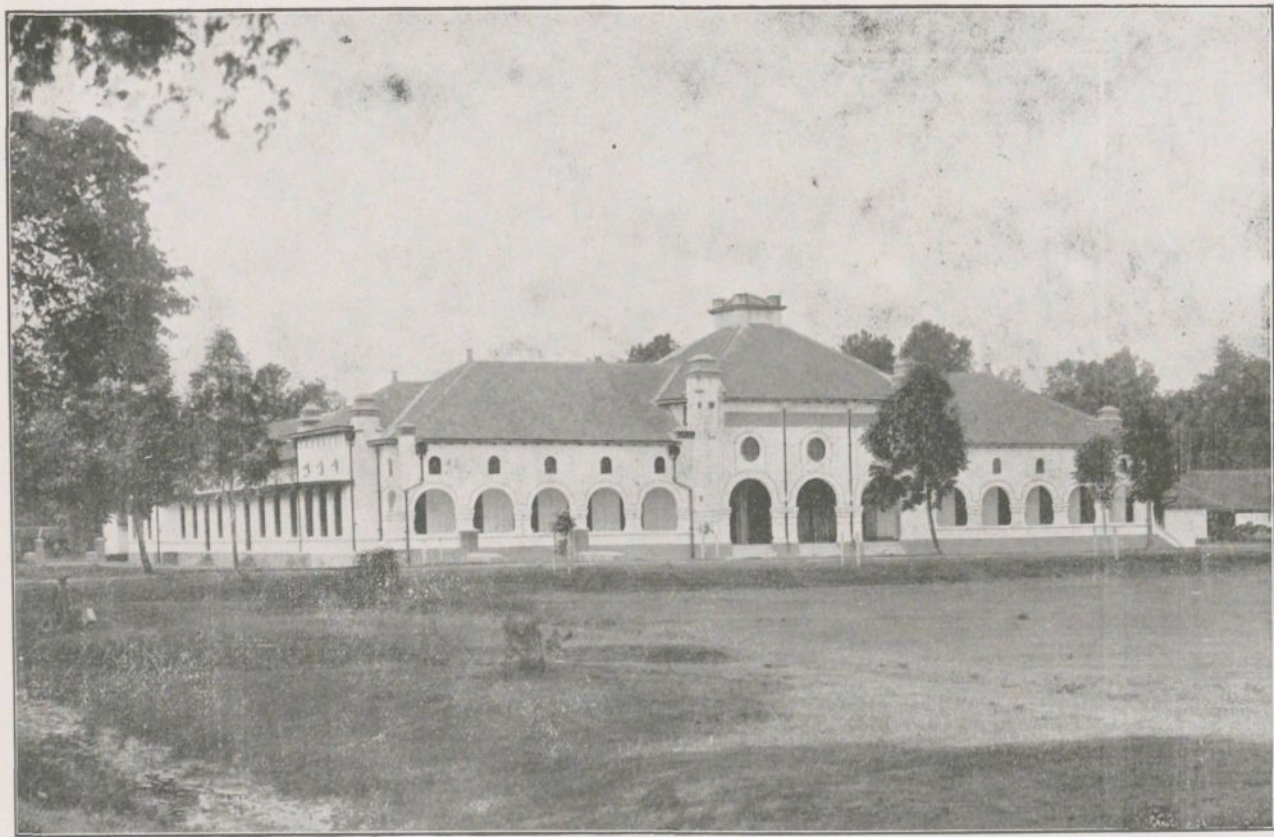
Van bovengenoemd bedrag werd in dit verslagjaar f 30921.43⁵ verwerkt, waarvoor het ondervolgende verricht werd:

Passerstraat: Zuidelijk gedeelte (van het Prins Hendrik-pad tot de overdekte goot even voorbij de Pakarepestraat):

De verbetering hiervan werd voltooid, met uitzondering van die, betrekking hebbende op het gedeelte tusschen Prins Hendrik-pad en Balandastraat, waarvan de verharding op Ultimo 1917 nog niet van eene bovenlaag voorzien was, terwijl voorts de gootwanden nog afgepleisterd moesten worden.

Passerstraat Noordelijk gedeelte (van de overdekte goot hiervóór bedoeld, tot aan het Noordelijk einde dier straat):

Het gedeelte tusschen de overdekte goot even voorbij de Pakarepestraat en den Matjiniajoweg werd voltooid en met de

Gebouw van den Raad van Justitie annex Landraad.

verbetering van het daaraan grenzende gedeelte een aanvang gemaakt.

Voorts werden voor dit gedeelte 250 gootstukken van stamp-beton aangemaakt en eene groote hoeveelheid karangsteen voor de onderlaag op maat gekapt.

Tempelstraat Noordelijk gedeelte (van de Bandastraat tot aan den Boetoengweg):

De verbetering van dit straatgedeelte werd voltooid.

Balandastraat: Van deze straat werd nog slechts voltooid de verhooging van den gootwand.

Groote straat: Met de verbetering hiervan werd nog geen aanvang gemaakt.

Buitenmuurstraat: De verbetering hiervan werd voltooid.

Pakarepestraat: Met de verbetering hiervan werd nog geen aanvang gemaakt, aangezien het doelmatig voorkwam, deze gelijktijdig met die van het gedeelte der Tempelstraat, waarop de Pakarepestraat uitkomt, ter hand te nemen en zulks in verband met het aanzienlijk hoogteverschil, dat zoude ontstaan tusschen de Tempelstraat en de Pakarepestraat, indien alleen eerstgenoemde straat verhoogd werd.

Matjiniajoweg: Aangebracht werd de bovenlaag der verharding. Met het doen van verbeteringen aan de goten is nog geen aanvang gemaakt.

Bandastraat: De Noordelijke afvoergoot werd aangelegd.

Den 18den September van het jaar onder verslag verleende de Raad machtiging tot het aanbrengen van een deklaag van steenslag op de ten vorige jare aangebrachte onderlaag van karangsteen in de Klapperlaan. De uitvoering van dat werk mocht echter eerst plaats hebben, nadat de beschikking zoude zijn verkregen over de gelden eener door de Gemeente aangegane geldleening. Toen in November d. a. v. het geld beschikbaar was, konden echter geen van beide stoomwalsen aan het verbeteringswerk van de Passerstraat onttrokken worden.

Naar aanleiding van den slechten toestand, waarin de Patoe-

noeangweg, en gedeelten van den Layangweg en Goaweg verkeerden, werden deze van een steenslaglaag voorzien, dik circa 0.05 M., welke laag middels een stoomwals van 10 ton werd ingewalst.

Verschillende grondruilingen hadden plaats in verband met het afschuinen van hoeken van straten dan wel plaatselijk verbreedten van wegen, een en ander in het belang van het verkeer.

De langdurige Westmoesson met zijn aanhoudende, zware regenbuien deed zijn vernielend werk geducht voelen. Evenwel werd met het beschikbare personeel zooveel mogelijk getracht de wegen in berijdbaren staat te houden.

Het gewone onderhoud geschiedde in eigen beheer, terwijl het verhardingsmateriaal door aannemers geleverd werd. Gedurende verslagjaar werden voor verhardingsmateriaal verbruikt: 1509 M³ grind, 366 M³. karangsteen en 1734 M³ steenslag. De grind kostte f 3.— en de karangsteen f 1.50 per M³. franco wal, terwijl de steenslag, evenals het vorige jaar, met het vrije gebruik door den aannemer van den steenbreker der Gemeente, f 5.— per M³ deed, franco aan te wijzen plaatsen, onverschillig wáár. Het totaal bedrag over het verslagjaar besteed aan onderhoud der wegen bedroeg f 35.132.52¹/₂.

Opgave van vergunningen tot occupeerling van grond.

a. *Ijshuisjes.*

2 in de Passerstraat (huurprijs f 15.— per maand).

1 " " " " " 14.— " "

1 " " " " " 6.— " "

1 " " Zandzeestraat " " 3.— " "

b. *Bioscoopgebouwen.*

1 aan den Ravelijnsweg (huurprijs f 10.— per dag).

c. *Voetbalverenigingen.*

"Express"	}	(huurprijs f 5.— per maand).
"Mulo"		
"Prosit"		
"Osvia"		
Makassaarsche Voetbalbond		

d. *Sportclubs.*

Makassaarsche Sportclub (Koningsplein f 100 — per jaar).

Tennisclub „Arendsburgplein” „ 100.— „ „

e. *Sociëteit „De Harmonie”.*

f 180.— per jaar.

f. *„Oranjehôtel”.*

f 15.— per kwartaal.

g. *Reclameborden.*

„Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente”:

f 90.— per jaar.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering: f 40.—
per jaar.

„N.-I. Levensverzekering en Lijfrentemaatschappij”: f 40.—
per jaar.

B. *Bruggen en duikers.*

De houten overbrugging in de Passerstraat nabij de Balandastraat werd in verband met de verbetering van de Passerstraat, vervangen door een gewapendbetonplaat, afgedekt met de wegverharding. Hierdoor werd het verkeer belangrijk verbeterd en werden de onderhoudskosten tot nul gereduceerd.

Ten behoeve der afwatering van een laag gelegen terrein ten Oosten van het Zuidelijk gedeelte van den Heerenweg, werd in dien weg een duiker gelegd van 0.60 M. middellijn.

In den weg ten Noorden van den Simpangweg in kampong Roembia werd ter vervanging van een duiker uit klapperstammen samengesteld, een tijdelijke buisduiker aangebracht van buizen, wijd 0.40 M.

Voorts werden vóór verschillende duikers bovenstrooms zinkputten gemaakt, ter voorkoming van het in den regentijd verzanden daarvan.

Het gewoon onderhoud vorderde een bedrag van f 1469.87.

C. Gebouwen van het Gouvernement
in beheer ontvangen.

Brandspuihuis No. II (Heerenweg hoek Kerkhofpad).

idem „ IV (Tronkweg).

Politieposthuis (Hoogepad hoek Burgerwachtstraat) zal worden afgebroken, wijl gedeeltelijk op eigendomsperceel staande.

D. Straatverlichting.

In verband met den oorlogstoestand, waardoor uitzending der benoodigde materialen niet kon geschieden, was het ondoenlijk de voorgenomen uitbreiding der gasstraatverlichting van 86 op 240 lantarens te voltooien.

Op ultimo December 1917 brandden 87 avond- en 102 nachtlantarens, terwijl 69 gasolinelampen in eigen beheer, voornamelijk de buitenwijken, verlichtten. De totaal-uitgaven voor de straatverlichting bedroegen f 16568.57.

HOOFDSTUK V.

OPENBARE GEZONDHEID, ENZ.

1. *Watervoorziening.*

Nadat bij besluit van den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden dd. 4 Juli 1917 No. 535/F aan den Ingenieur S. J. Gomperts, op diens verzoek een verlof van twee maanden werd verleend, door te brengen op Java, welk verlof bij Gouverneursbesluit van 19 September 1917 No. 789/F met één maand werd verlengd, werd bij besluit van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken dd. 15 October 1917 No. 19171/D, genoemde ingenieur toegevoegd aan het Hoofd der Irrigatie-afdeeling Pekalen Sampean te Bondowoso, terwijl de Ingenieur 3e klasse, A. Huisman, in diens plaats van Bondowoso naar Makassar werd overgeplaatst. De dienst werd door laatstgenoemden Ingenieur den 19en November 1917 aanvaard.

De omwerking van het oorspronkelijk ontwerp door den Ingenieur Gomperts kwam gereed. Het is onderverdeeld in drie geheel op zichzelf staande onderdeelen. Het derde gedeelte, omvattende het stadsnet met nota van toelichting en begroting, werd door den Eerstaanwezend Waterstaatsingenieur alhier aan den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken ter beoordeeling aangeboden.

De afwerking van het eerste en tweede gedeelte (respectieve-

lijk omvattende de prise d'eau met bijbehorende werken te Soenggoeminasa benevens betonleiding tot Makassar en de zuiveringsinstallatie met machinehuis en watertoren te Makassar) vereischte eene nieuwe herziening alvorens aan het Departement der Burgerlijke Openbare Werken te kunnen worden aangeboden.

Hiermede werd in November 1917 een aanvang gemaakt.

Tegen het einde van het jaar onder verslag kwam het herziene gedeelte van het ontwerp nagenoeg gereed. De wijziging komt in hoofdzaak neder op een wateraftapping midstrooms, inplaats van aan den oever en in eene veranderde inrichting van het bezinkingsreservoir.

Voortgezet werden de proeven tot klaring van het in meerdere of mindere mate opaliseerende Berangwater.

2. Afwatering.

Wegens het op den voorgrond treden van de drinkwatervoorziening, werden de afwateringsplannen van Makassar uitgesteld tot na de indiening van eerstgenoemd ontwerp.

3. Reinigings- en Besproeiingsdienst.

Het aantal vuilniskarren door paarden getrokken, dat het gewone huisvuil dagelijks, met uitzondering van Zondagen, ophaalde, werd van 13 op 14 gebracht. Voorts werd gebruikgemaakt van een middels een karbouw voortgetrokken groote vuilniskar ten behoeve van het Hospitaal en het Fort Rotterdam. Het vuil van de Wilhelminakade werd niet meer door den Gemeentelijken Reinigingsdienst, doch door den Havendienst zelf, opgehaald.

Het vuil werd gedeeltelijk ter beschikking gesteld van den Ambtenaar voor de Vruchtenteelt, om te dienen ter bemesting van door hem aangelegde proeftuinen, terwijl het resteerende deel tot ophooging van laag gelegen terreinen werd aangewend.

In verslagjaar kwamen 156 aanvragen in voor het weghalen van erfvuil, waarvoor per kar f 0.50 wordt berekend.

Het ruimen van beerputten had op de gebruikelijke wijze plaats. Er werden 92 aanvragen ingediend.

De kosten verbonden aan het ophalen van vuilnis beliepen een bedrag van / 5676.25.

Het besproeien der wegen had, evenals het vorige jaar, plaats middels 14 paardenkarren en 2 door karbouwen voortbewogen grootere wagens

Bovendien werden enkele wegen met druk verkeer in het Chineesche kamp en enkele buitenwegen, door koelies begoten middels gieters, zooals o.a. nog te Batavia gebruikelijk.

Totaal werd voor besproeiingsdoeleinden uitgegeven een bedrag van f 5785.64¹/₂.

4. Gemeenteslachthuis voor karbouwen, runderen en varkens.

In het jaar 1917 werden geslacht:
5456 karbouwen, 623 runderen en 4825 varkens.

Achtervolgende staat geeft een overzicht der plaats gehad hebbende afkeuringen.

5. Bouw- en Woningtoezicht.

In 's Raads zitting van den 3en September 1917 werd de volgende verordening vastgesteld: „Bouw- en Woonverordening voor de Gemeente Makassar”, dienende deze ter vervanging van het Reglement op het bouwen en sloopen ter Hoofdplaats Makassar, afgekondigd in de Javasche Courant van 12 September 1899 No. 73.

Mededeelingen van algemeenen aard.

Gelijk vorige jaren, werd ook gedurende verslagjaar het toezicht op het bouwen, sloopen enz. in het ressort dezer Gemeente (met uitzondering van het Haventerrein) uitgeoefend door een Rooimeester, daartoe aangesteld door het Hoofd van Gewest en onder contrôle van het Hoofd van Plaatselijk Bestuur, wijl de bovengenoemde verordening eerst den 1sten April 1918 in werking trad.

De Rooimeester bracht na gedaan plaatselijk onderzoek, naar aanleiding van de verschillende ingekomen bouwaanvragen, ad-

vies uit, waarnaar het Hoofd van Plaatselijk Bestuur de vergunning verleende dan wel van de hand wees.

Gewoon dagelijksch toezicht op de bestaande gebouwen werd eveneens door den Rooimeester gehouden, terwijl deze tevens zorg droeg voor naleving der voorschriften van het toen nog geldende Rooireglement.

Ongeacht de veelvuldige oprichting van nieuwe gebouwen in de laatste drie jaren, bestond in verslagjaar nog steeds gebrek aan goede woningen, inzonderheid van die met eene matige huurwaarde, zoodat de Gemeente het plan opperde zelve tot woningbouw voor min-gegoeden over te gaan.

Aantal en aard der behandelde aanvragen.

Zes der in het jaar 1916 ingediende bouwaanvragen werden eerst in verslagjaar behandeld en vergunningen daarvoor verleend.

In 1917 kwamen 206 verzoekschriften binnen ingevolge het bepaalde bij artikel 1 der Verordening op het bouwen en sloopen. Al deze aanvragen werden in behandeling genomen, waarvoor evenveel vergunningen werden uitgereikt.

Staat A geeft de bestemming aan der verleende vergunningen. Behalve de daarin voorkomende bouwvergunningen, werden bovendien nog ondershandsche vergunningen verleend tot bouw, herbouw, verbouw enz. van op Inlandschen trant opgerichte gebouwen, n. l. gebouwen op houten dan wel op bamboestijlen met dito omwanding en atap, blik of zink als dakbedekking. Deze vergunningen werden hoofdzakelijk aan de Inlandsche bevolking uitgereikt.

Staat B vermeldt het aantal woningen, voor welker bouw enz. in de verschillende maanden vergunning werd verleend.

Inspectiën.

De inspecties werden als gewoonlijk geregeld in de namiddagen van 2 tot 5 gehouden, terwijl de Rooimeester steeds van des morgens 8 tot des namiddags 1 ure voor de behandeling der verschillende bouwaanvragen op zijn kantoor te spreken was.

Aanschrijvingen.

Teneinde de vereischte verbeteringen en herstellingen aan de bestaande gebouwen of gedeelten daarvan, te doen aanbrengen, hetzij van steenen dan wel van houten of bamboe-gebouwen, werden aan de betrekkelijke eigenaren aanschrijvingen gericht (vide staat C.)

Processenverbaal.

Daar de meeste eigenaren of gemachtigden van eigenaren van gebouwen in de handelswijken, niet voldaan hadden aan de opdracht, hunne gebouwen aan de straatzijde, ter voorkoming van vernieling der wegen door afloopend dakwater, van dakgoten te voorzien, werd tegen hen procesverbaal opgemaakt, waarna het gewenschte resultaat spoedig werd verkregen.

Stadsuitbreiding.

De uitbreiding naar het Zuid-Oostelijk gedeelte van de stad nam meer en meer toe. Reeds verrezen eenige nieuwe woningen, zoowel Gouvernements- als particuliere gebouwen, aldaar.

6. Gemeente-arts.

In verslagjaar werd nog niet overgegaan tot de aanstelling van een Gemeente-arts.

7. Gemeenteziekenhuis.

In 's Raads zitting van den 28en Augustus 1917 werd besloten een bedrag van ten hoogste f 4000.— ter beschikking te stellen ter bestrijding van de kosten van het maken van een project en begrooting voor een Gemeenteziekenhuis.

8. Woningbouw.

In verband met het voornemen over te gaan tot gemeentelijken woningbouw, werd een stuk grond, groot 4400 M², in Kampong Malokoe, aangekocht.

REDENEN VAN AFKEURING	Geheele dieren			Koppen			Tongen			Harten			Longen			Levers			Nieren			Miltten			Darmen			Magen			TOELICHTINGEN
	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	Karbouwen	Runderen	Varkens	
Anaemie			1																												Achterhaald werd een claudestien geslacht ziek varken, dat voor de consumptie werd afgekeurd; de eigenaar werd gestraft met f 60.— boete.
Icterus	2	1																													
Distomatose																187	3														
Cysticercus eneremis		1					2			2																					
„ Cellulosae			23			1						6																			
Abcessen	1		4													34	1	3				2									
Tuberculose		1	1																												
Emphyzeem													18																		
Aspiratievocht													12																		
Woekeringen										2																					
Oedematose	1																														
Metastazen en andere aandoeningen				2		1	1		1				14			123	2	12	8		16	10	1		72	1	6	4			
TOTAAL	4	3	29	2		2	3			3	2	6	44			344	6	15	8		16	12	1		72	1	6	4			

A.

Bestemming der Bouwwerken, waarvoor in 1917 vergunning werd verleend.

Onderscheiding naar den aard van het werk.	Bestemming of gebruik van de Bouwwerken in hun geheel of bij gedeelten.																
	Woningen.	Stallen.	Pakhuizen en Bergplaatsen.	Kantoor- gebouwen.	Marquises.	Koeliedepôts.	Werkplaatsen.	Winkels.	Bioscopen.	Ijsfabrieken.	Bidhuizen (incl :)	Warongs.	Café-Restaurant	Loozings- inrichting.	Bijgebouwen op erven.	Autogarages en wagenkamers.	Diverse werken.
Nieuwbouw	38	5	19	2	—	—	5	2	2	—	—	5	—	—	11	4	8
Herbouw	2	—	8	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Verbouw	31	—	—	—	—	—	1	4	—	—	1	—	1	—	2	1	3
Bijbouw	16	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Slooppingen	7	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—
Herstellingen en vernieu- wingen.	14	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	2	—	1

B. OPGAVE van het aantal gebouwen, waarvoor in de verschillende maanden vergunningen zijn verleend.

Maanden.	Het bouwen.				Het verbouwen van woningen.				Het bijbouwen van woningen.				Het herbouwen van woningen.				Het sloopen.				Het herstellen.			
	Steen.	Hout.	Hout en bamboe.	Bamboe.	Steen.	Hout.	Hout en bamboe.	Bamboe.	Steen.	Hout.	Hout en bamboe.	Bamboe.	Steen.	Hout.	Hout en bamboe.	Bamboe.	Steen.	Hout.	Hout en bamboe.	Bamboe.	Steen.	Hout.	Hout en bamboe.	Bamboe.
Januari	3	3	6	8	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3
Februari	3	2	6	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	5
Maart	1	2	15	10	7	—	—	—	3	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	4	5
April	1	—	10	10	6	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	6	9
Mei	3	—	17	9	5	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	1	3	1	3	1
Juni	2	3	11	16	6	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	6	8
Juli	2	1	4	4	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	2	—
Augustus	8	2	3	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3	—	1	3	3
September	4	2	22	16	6	1	1	—	2	1	1	—	—	1	2	2	—	—	1	4	1	—	13	10
October	—	—	22	22	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	—	—	4	4
November	4	3	21	23	5	—	—	—	3	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	2	2	2	8	11
December	3	2	11	18	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	1	—	3	3
Totaal	34	20	148	145	45	1	1	—	23	4	2	2	2	1	9	10	4	—	7	16	12	4	55	62

C.

STAAT van aanschrijvingen in 1916.

	Tot aanbrengen of verbeteren van:						Tot op-hoo-ging van erven.	Tot heele of gedeelte-lijke af-braak bam-boege-bouwen
	Beer-put-ten.	Af-voer-goten.	Dak-goten met af-voer-pijpen.	Wo-nin-gen.	Da-ken.	Ge-deel-ten van ge-bou-wen.		
Januari	—	—	—	—	—	1	—	—
Februari	1	—	—	1	1	—	—	—
Maart	1	—	—	—	1	1	—	1
April	—	—	—	—	1	1	—	2
Mei	—	—	—	—	—	—	—	1
Juni	—	—	31	1	—	—	—	4
Juli	—	—	—	—	—	—	—	7
Augustus	—	—	—	—	—	—	—	4
September	1	—	—	—	—	1	—	2
October	—	—	—	—	—	—	—	3
November	—	—	—	4	—	—	—	4
December	—	2	1	—	—	1	—	1
Totaal	3	2	32	6	3	5	—	29

HOOFDSTUK VI.

BRANDWEER.

I. Algemeene toestand.

Gelijk in vorige jaren, kon ook in verslagjaar de algemeene toestand van het Brandweerwezen dezer Gemeente in verband met de omstandigheden, bevredigend worden genoemd.

Het materieel verkeerde in goeden staat en was vrij compleet, met uitzondering van enkele artikelen, welke door veelvuldig en langdurig gebruik geheel onbruikbaar waren geworden en die, welke tijdens het gebruik verloren waren geraakt. Deze werden door nieuwe vervangen.

De vaardigheid van het personeel liet niet veel te wenschen over en kon als voldoende worden beschouwd.

Bij voorkomende branden waren èn spuit èn personeel tijdig ter plaatse des onheils, terwijl de oefeningen geregeld werden gehouden en de opkomst daarvoor vrij voldoende was, op enkele ziektegevallen na.

Zooals reeds in het vorige verslag opgemerkt, is de Brandweer niet voldoende erop berekend om ernstige branden in dichtbebouwde wijken, alwaar de meeste huizen uit brandbare materialen bestaan, spoedig te blusschen dan wel sterk te localiseeren. Te meer, indien er brand uitbreekt in den drogen tijd en bij ongunstige gesteldheid van den wind, zal de Brandweer ten

eenenmale tegenover een flink-uitbrekenden brand machteloos staan.

Veel kan men dan ook van de Brandweer, bestaande uit vier handbrandsputten, niet verwachten, vooral in den drogen tijd, wanneer de meeste putten droog zijn of zóó weinig water bevatten, dat binnen zeer korten tijd alle zijn lediggepompt.

Wanneer eenmaal de waterleiding tot stand zal zijn gekomen, zal eerst verbetering hierin kunnen worden gebracht.

In 's Raads Vergadering van den 28en Augustus 1917 werd eene Verordening vastgesteld: „Reglement op de Havenbrandweer”. Naast de Gemeentelijke Brandweer werd ingesteld een Havenbrandweer, welke aangewezen is voor de bescherming tegen brandgevaar, hulp bij ongelukken enz., op de Havenemplantementen en- terreinen, de reede en de onmiddellijke omgevingen daarvan. Door de groote capaciteit der Havenbrandsputten zal het mogelijk zijn, om met gebruikmaking van zeewater, een vrij-brede strook langs de Haven te beheerschen en wel dát gedeelte, waar zich de meeste pakhuizen en Chineesche gebouwen bevinden.

De Directeur der Haven is chef der Havenbrandweer.

Het brandalarm is nog immer als onvoldoende te beschouwen, de invoering van een verbeterd systeem wordt overwogen.

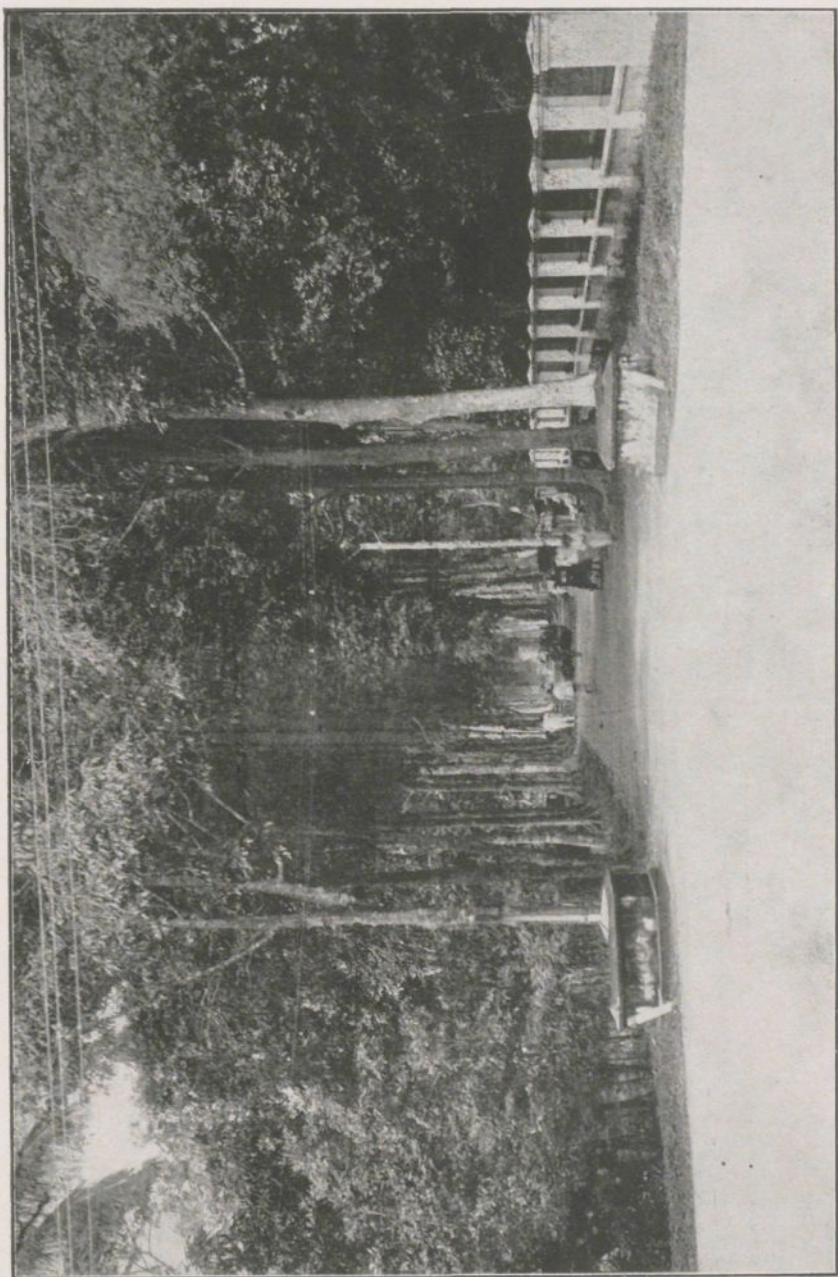
II. Bijzonderheden.

a. Materieel. Aan het materieel werden enkele verbeteringen aangebracht. Eenige voorstellen werden terzake ingediend.

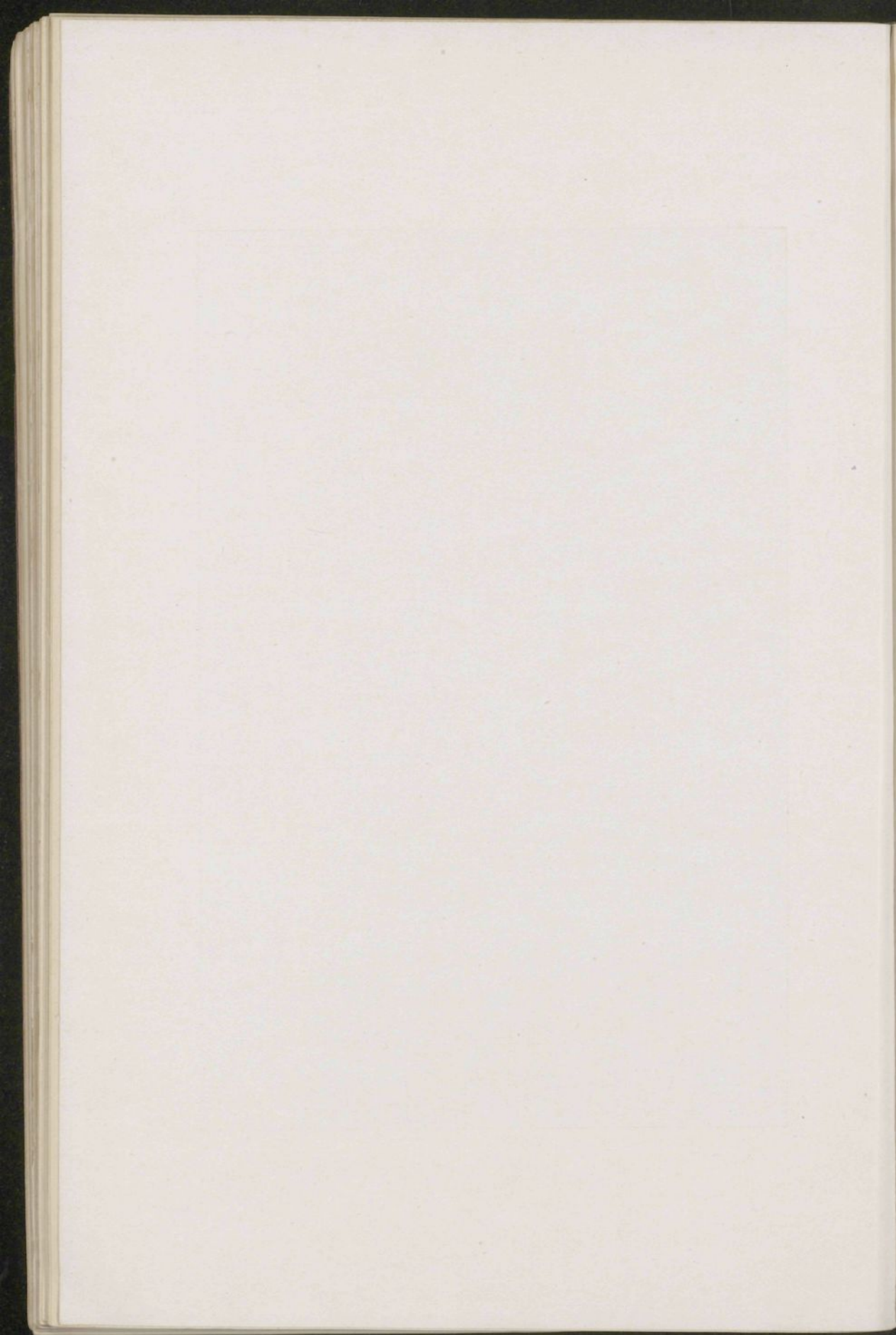
b. Personeel.

1e *Europeesch*. Bij besluit van den Gemeenteraad No. 85/18 dd. 18 September 1917 werd den Brandmeester van spuit III, den heer S. J. Gomperts, wegens, vertrek alszoodanig, ontslag verleend en in zijne plaats aangesteld de heer Joh. J. Palm.

De formatie van het Europeesch personeel op ultimo December 1917 was als volgt:

Tromplaan.

Commandant der Brandweer	A. W. G. Stigter.
Spuit I: Brandmeester	F. C. Gerrits.
Adjunct-Brandmeester	P. A. H. Trouerbach.
idem	L. K. H. de Grave.
Spuit II: Brandmeester	H. de Munnik.
Adjunct-Brandmeester	L. P. Hardenberg.
idem	A. J. Sackman.
Spuit III: Brandmeester	Joh. J. Palm.
Adjunct-Brandmeester	G. A. Vreede.
idem	J. W. Overbeek.
Spuit IV: Brandmeester	A. M. de Grave. *)
Adjunct-Brandmeester	H. L. Bensbach.
idem	J. H. Daniëls.

2e *Inlandsch*: Van het *Inlandsch* personeel werden gedurende verslagjaar 21 personen ontslagen wegens veelvuldige absentie wegens ziekte en onwettige redenen.

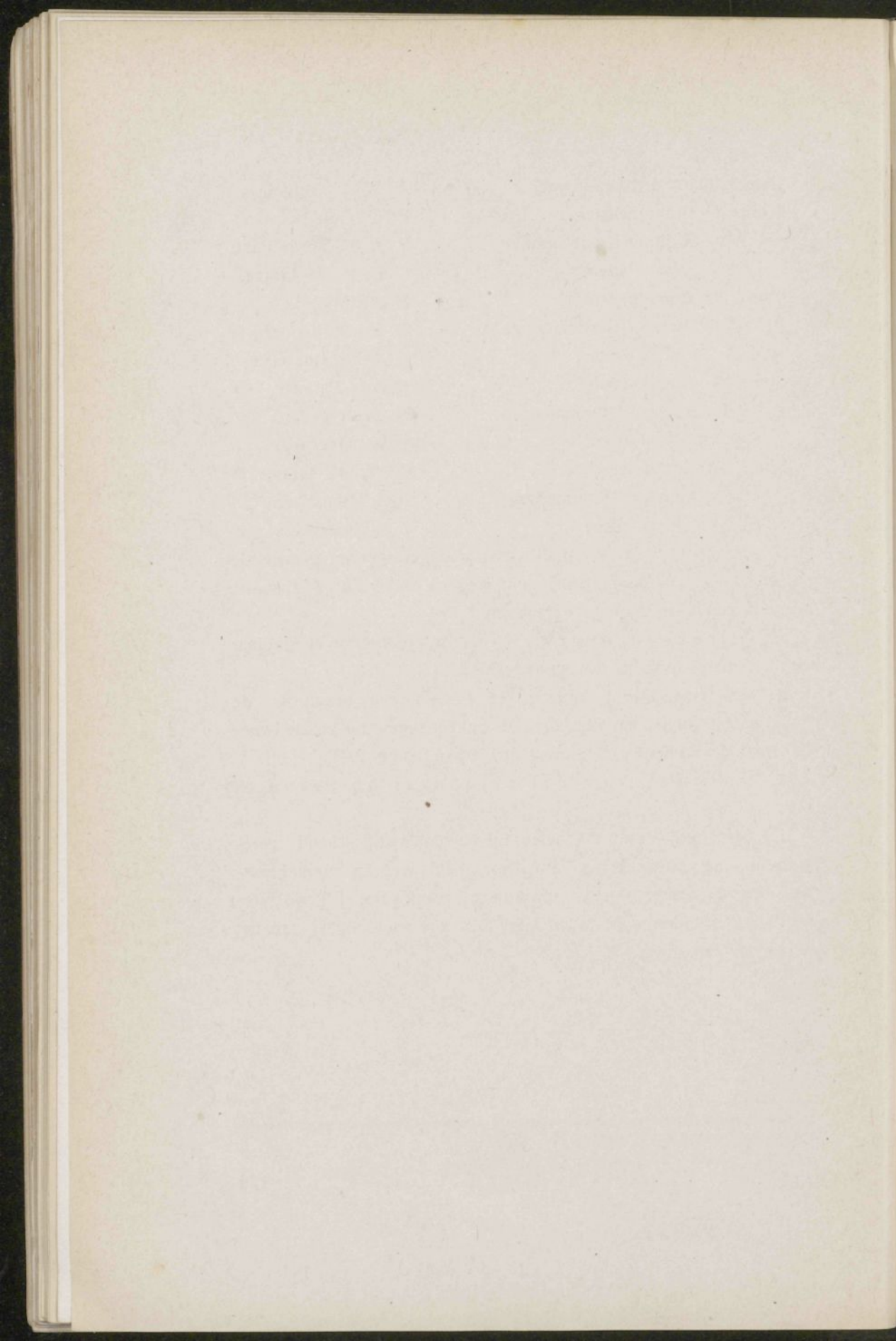
c. *Uitrukken wegens brand*. Gedurende verslagjaar werd 2 malen uitgerukt wegens brand.

De eerste maal op 3 Februari 1917 voor een brand in de Passerstraat in het kantoor van De Scheepsagentuur en de tweede maal in Kampong Boetoeng op 10 Augustus 1917.

d. *Opkomst van het personeel bij brand en oefeningen*:

Het personeel kwam bij oefeningen evenals bij brand geregeld op, met uitzondering van afwezigheid wegens ziektegevallen, hetgeen echter slechts sporadisch voorkwam. Bij de verschillende branden was na eenigen tijd gemiddeld 90% van het personeel aanwezig.

*) Is door den Gemeenteraad aangewezen tot waarnemend Commandant bij ontstentenis van den Commandant der Brandweer.

HOOFDSTUK VII.

PASSERWEZEN.

De inwijding der beide passerloodsen in gewapend beton had den 2en Augustus 1917 plaats. Het was een ongekende drukte in kampong Boetoeng: op het feestelijk-versierde terrein, waartoe mooie eerepoorten toegang verschaften, flaneerden duizenden Inlanders, in hunne mooiste kleedij. Er heersche eene ware feeststemming. Uit de verschillende pondoks, voor deze gelegenheid opgezet, klonken de vroolijke tonen van de gamelang en andere muziek van Inlandsche instrumenten. Keurig-opgeschikte mannen en vrouwen gaven typische dansen te aanschouwen, waarvan vooral die van Ternate de aandacht trokken. Overal waren kleine tentjes verzezen, waarin de bezoekers gelegenheid vonden zich te laven. In één woord, het was een echt-Inlandsch feest.

Tegen 10 ure des ochtends ving de stroom van genoodigden aan. Behalve Gemeenteraadsleden, werden opgemerkt: de Militaire Commandant, de Assistent-Resident ter beschikking, de Hoofdingenieur — Directeur der Haven, de Directeur der Zeevaartschool voor Inlandsche schepelingen, Chefs van handelshuizen, Agenten van Stoomvaartmaatschappijen en bankinstellingen, oud-Raadsleden en vele Gemeente-ambtenaren.

Nadat de eerewijn was rondgediend, richtte de Voorzitter van van den Gemeenteraad, de heer J. A. Einthoven, zich als volgt tot de genoodigden:

„Mijne Heeren, In de allereerste plaats heet ik U allen en meer „speciaal de oud-Raadsleden onder U, namens den Raad dezer „Gemeente, van harte welkom voor de belangstelling door Uwe „opkomst betoond.

„Onverwachte gebeurtenissen in een der afdeelingen van dit „Gewest, noopten den Gouverneur zich derwaarts te begeven, „waardoor ZHEd. Gestr., die steeds voor de decentralisatie „groote belangstelling aan den dag heeft gelegd, helaas werd „verhinderd, deze bijeenkomst bij te wonen.

„Vooral omdat het hier geldt een specifiek *Inlandsch* feest, dat „vergezeld zal gaan van ceremonieel, gegrond op de volksinstel- „lingen en gebruiken dezer streken, wordt Uwe belangstelling „in het bijzonder op prijs gesteld.

„Het geldt toch een slametan, eene inwijding op Inlandsche „wijze van de twee nieuwe passerloodsen in gewapend beton, „welke voor rekening van de Gemeente zijn gebouwd door de „Celebes-Industrie-Maatschappij alhier.

„Gaarne maak ik van deze gelegenheid gebruik, hulde te be- „tuigen voor de solide en nette wijze, waarop genoemde maat- „schappij met haren staf, uitvoering heeft gegeven aan dit werk. „trots verschillende moeilijkheden, welke zij daarbij heeft on- „dervonden.

„Zooals bekend, strekt deze passer ter vervanging van den „ouden zoogenaamden „Visch-passer.”

„De oprichting van Passer Boetoeng, is te beschouwen als „een der eerste stappen, welke door den Raad genomen zullen „worden tot verbetering van het Inlandsche marktwezen te Makassar.

„Moge de omstandigheden het den Raad dezer Gemeente mo- „gelijk maken om de bestaande plannen tot eene belangrijke „organisatie daarvan, spoedig tot een goed einde te brengen!

„Het zij mij vergund, Mijne Heeren, om mij met enkele woor- „den te wenden tot het niet-Europeesch publiek.”

Hierna hield de Voorzitter van den Gemeenteraad eene toe- spraak in het Maleisch, waarin hij wees op het belangrijke ver-

schil tusschen de loodsen van den vroegeren vischpasser en de mooie, practische en ruime loodsen, welke op den verjaardag van H. M. de Koningin-Moeder, werden ingewijd. Onder de aandacht brengende de plannen van den Raad om verdere uitbreiding te geven aan het plaatselijk passerwezen, werd de hoop uitgesproken, dat Passer Boetoeng méér en méér in levendigheid zal toenemen, dat ook de in beraad zijnde uitbreidingsplannen zullen bijdragen tot meerder gerief van het publiek en tot verhooving van de welvaart der kleinhandelaren.

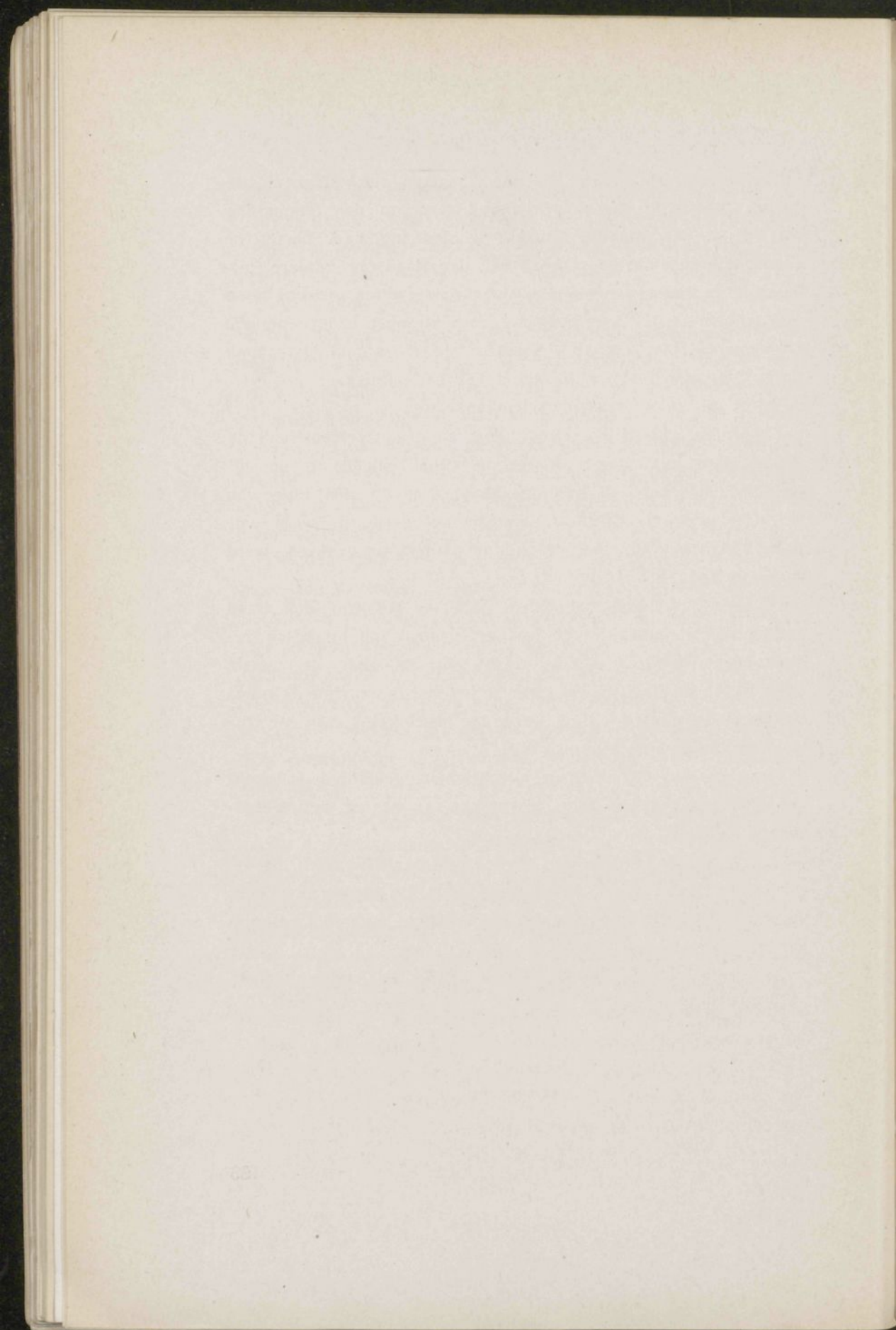
Tot besluit noodigde de Voorzitter van den Gemeenteraad de genoodigden uit, hunne glazen te willen ledigen op de gezondheid van H. M. de Koningin-Moeder en op den bloei van het marktwezen te Makassar, waaraan met geestdrift werd voldaan. Het Volkslied, door de bataljonsmuziek aangeheven, werd eerbiedig aangehoord.

De heer Hadji Mohamad Saleh, Kalief en lid van den Raad der Gemeente, bedankte den gastheer namens het Inlandsch publiek voor al hetgeen in het belang van Makassar de laatste jaren is tot stand gekomen, meer in het bijzonder voor de practische, mooie passerloodsen, welke ter beschikking van de Inlandsche handelaren staan.

Hiermede was de officieele plechtigheid geëindigd en werd een rondgang gemaakt door de frissche, ruime en netjes-afgewerkte loodsen.

In 's Raads zitting van den 10en Augustus 1917 werd besloten tot den bouw eener derde passerloods in Kampong Boetoeng, waarvan een gedeelte zoude worden ingericht voor den verkoop van manufacturen.

De oplevering geschiedde eerst in 1918. De kosten bedroegen f 23053.76.

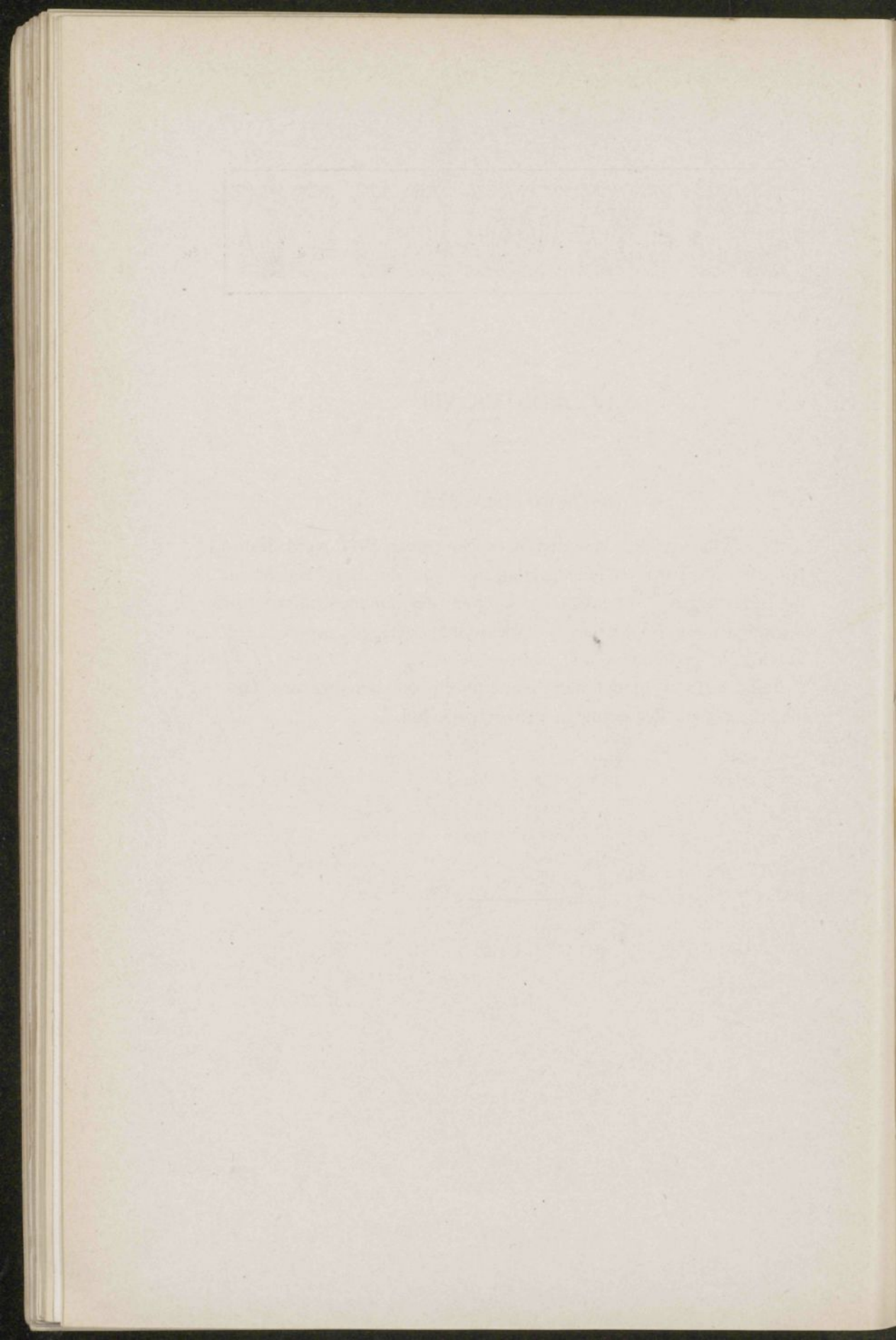

HOOFDSTUK VIII.

BEGRAAFPLAATSEN.

In 's Raads zitting van den 20en November 1917 werd besloten den Voorzitter en de Commissie voor de Begraafplaatsen uit te noodigen, omtrent het afkopen der Inlandsche bezitsrechten op een in Karoewisi (West-Goa) gelegen perceel, het noodige te verrichten.

Begin 1918 werd het betreffende terrein ten behoeve der Gemeente aan de Regeering in beheer gevraagd.

HOOFDSTUK IX.

A. Gemeentewerkplaats.

Het voor den bouw beoogde perceel in Kampong Gadong werd door de Regeering aan de Gemeente in beheer afgestaan. In verband echter met de ongunst der tijden kon nog geen aanvang worden gemaakt met de oprichting der werkplaats.

B. Raadhuis.

Gelijk beide aan dit verslag toegevoegde foto's te zien geven, is het Raadhuis in modernen Renaissance-stijl opgetrokken; het gebouw maakt een frisschen en deftigen indruk.

De bestemming ervan is tot uiting gebracht door het domineeren van de midden-partij, waarin op verdiepingshoogte drie groote, gebogen ramen zijn aangebracht, welke dadelijk de gedachte wekken aan eene groote zaal, — hier de Raadzaal.

Wanneer men middels de marmeren trap het gebouw binnentreedt, bevindt men zich in eene vestibule van 11×9 Meter, voorzien van een wit-marmeren vloer en dito lambrizeering van 1.10 Meter hoogte. Hierachter bevindt zich het trappenhuis, voor welks bevloering eveneens marmer is aangewend.

Rechts en links hiervan zijn twee kamers gelegen van 3×3.50 Meter, waarvan één bestemd voor den Portier, en de andere voor wachtkamer dienst kan doen.

In de beide zijvleugels bevinden zich de dienstvertrekken. De linkervleugel bevat in volgorde de kamers van: den Burgemeester, den Gemeentesecretaris en van het Secretariepersoneel. De rechternvleugel heeft eveneens drie kamers met dezelfde afmetingen en zijn deze bestemd tot bureau van den Directeur der Gemeentewerken en het hem toegevoegd personeel, t.w. opzichters, teekenaars, commies-betiaalmeester en klerken.

Heeft men langs de djattihouten trap de verdieping bereikt, dan staat men voor de Raadzaal van 11.25×11.25 Meter. Naast deze zaal bevindt zich, boven de bureaux der Gemeentelijke administratie, de archiefkamer, een vertrek van 11.50×6.50 Meter, aan de overzijde eene commissiekamer en het kantoor voor den dienst van het Rooiwezen.

Alle vertrekken zijn van tegelvloeren voorzien, met rondgaande tegelplinten. De vloer der bovenverdieping, benevens de lateien, zijn van gewapend beton gemaakt. De plafonds der verdieping bestaan uit bepleisterd haringgraatstaal, terwijl de zoldering van de Raadzaal als caissonwerk is behandeld.

Achter het hoofdgebouw bereikt men langs eene overdekte gang een gebouwtje, waarin ondergebracht zijn de noodzakelijke gemakken.

De totale kosten van den bouw van het Raadhuis hebben bedragen f 66701.10.

Het voor Raadzaal en Burgemeesterskamer benoodigde ameublement enz. werd betrokken van het Architectenbureau Pinédo & Job Jr. te Soerabaya.

HOOFDSTUK X.

ONDERWIJS.

In 's Raads zitting van den 28en Augustus 1917 werd besloten, alvorens definitief omtrent de oprichting eener Hollandsch-Chineesche school van Gemeentewege, te beslissen, af te wachten, of de Regeering op het verzoek van andere Gemeenten tot verleening eener hoogere subsidie, goedgunstig zoude beschikken. Iets naders werd betreffende de subsidieregeling echter niet vernomen.

HOOFDSTUK XI.

HANDEL EN SCHEEPVAART.

Aan het verslag der Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier wordt het volgende ontleend:

Men had zich in den loop van 1916 zoo langzamerhand aan de gevolgen van den verscherpten oorlogstoestand gewend en verwachtte in 1917 den handel — zij het op beperkte schaal — te kunnen gaande houden.

Al spoedig bleek weder, dat men onder de huidige omstandigheden op de toekomst geen staat kon maken, toen Duitschland in Februari van dit jaar eene verscherpte duikbooten-actie aankondigde — welke actie werd ingezet door het in den grond boren van zes Nederlandsche koopvaardischepen.

Holland kwam hierdoor op staatkundig- zoowel als handelsgebied in eene zeer moeilijke positie.

Het Deutsche spergebied werd zóódanig begrensd, dat het in de Noordzee over het door de Engelschen afgezette mijnengebied heenviel en was daardoor de toegang tot Holland geheel afgesloten.

Het Engelsche mijnenveld kon niet gewijzigd worden, aangezien de mijnen reeds gelegd waren en eerst na lang onderhandelen met beide partijen werd eene regeling getroffen, door verlegging van het Deutsche mijnenveld, waardoor eene vaargeul open bleef om Nederland te bereiken.

Intusschen waren verschillende Hollandsche schepen met lading voor en van Indië in Engelsche havens binnengelopen en bleven daar in afwachting van betere berichten liggen. De vaart op Holland werd geheel stopgezet, hetgeen natuurlijk eene depressie veroorzaakte op de Indische markt.

In Ned. Indië wachtten verschillende stoomers, die aangewezen waren voor het vervoer van Hollandlading, doch werden deze ten slotte aangelegd voor New-York, omdat van de Engelsche regeering geen garantie kon worden verkregen, dat zij naar Holland konden doorkomen.

Er bleef derhalve voorloopig niets anders over dan de vaart op China, Japan en Amerika, en duurde het niet lang, of men trachtte zich ook aan dezen geforceerden toestand aan te passen, door het aanknoopen van nieuwe en het hernieuwen van oude relaties met San Francisco en New-York.

Voor de mailschepen in Indië werd besloten de route te verleggen naar San Francisco.

Toen later het verkeer naar Holland onder zekere voorwaarden wederom mogelijk was, konden de Mijen er toch niet toe overgaan om den maildienst te hervatten, omdat het traject door het Panamakanaal, zóó lang is, dat met deze mailschepen geen eenigszins behoorlijke dienst zou kunnen worden onderhouden, afgescheiden nog van het voortdurend gevaar, dat het verkeer met Holland weder verbroken zou worden en de passagiersschepen dan onbepaald in vreemde havens zouden moeten opleggen.

In den loop van Mei werd eene regeling getroffen voor de vaart van Holland *dier* schepen, die in Holland oplagen en moest voor ieder schip afzonderlijk met de Britsche Regeering worden onderhandeld.

Die onderhandelingen duurden voor ieder geval geruimen tijd en konden daardoor die schepen slechts met groote tusschenpoozen uitvaren. In Juni konden de eerste schepen van Holland vertrekken en werden deze in de daarop volgende maanden door andere gevolgd.

De meeste dier schepen gingen in ballast en slechts een enkel kon met stukgoed beladen worden, als gevolg van de in Holland heerschende handelstoestanden.

Intusschen nam het vervoer op Amerika van hieruit toe, doch werd dit zeer bemoeilijkt door de betrekkelijk geringe scheepsruimte, die ter beschikking kon worden gesteld.

De schepen, die uit Holland kwamen via Panama maakten reizen van 80 tot 150 dagen eer zij in Indië waren, daar zij in Amerika dikwijls weken en maanden werden aangehouden alvorens een exportlicentie kon worden verkregen voor de aldaar in te nemen bunkerkolen.

In andere gevallen moest men weder wachten op exportlicenties voor de inhebbende lading, welke moeilijkheden alle het nuttig gebruik van deze scheepsruimte zeer verminderen.

Bovendien had men de moeilijkheden in Holland, waar verschillende schepen door de Regeering werden opgevorderd voor het vervoer van graan en andere voedingsmiddelen.

Onder al deze omstandigheden was het ook voor den handel niet gemakkelijk zich staande te houden en was een lichtpunt in deze moeilijkheden de geregelde vaart op San Francisco, waardoor de handel ook nog zijn New-York-relaties kon bereiken.

In Maart overwogen stoomvaart-maatschappijen om een boot aan te leggen voor Holland, doch de politieke toestand stond zulks toen nog niet toe.

In September van het verslagjaar onstonden vrij onverwacht weder moeilijkheden met Amerika, welk land o.m. eene garantie eischte, dat de daar verblijfhoudende schepen weder terug zouden komen met lading voor Amerika, welke garantie in vele gevallen niet gegeven kon worden, aangezien een deel der schepen onder contrôle stond van het Rijksbureau voor het uitvaren van schepen, in Holland, en men voor iedere reis van een schip naar het buitenland weder opnieuw vergunning van dit bureau moest hebben.

Door deze moeilijkheid werden eenige schepen gedurende een

paar maanden in Indië opgehouden, doch werd ook deze quaestie ten slotte op bevredigende wijze opgelost.

De Amerikavaart ging in den loop van November weer geregeld door, en ofschoon zich af en toe opnieuw moeilijkheden voordeden, heeft men die tot nog toe na korter of langer onderhandelen kunnen oplossen.

In November werd door een der Hollandsche Stoomvaart Maatschappijen een boot aangelegd voor Holland, en werd hier de hoop levendig, dat men langzamerhand weder op een geregelde verbinding met het moederland zou kunnen rekenen.

Helaas ook *die* hoop bleek ijdel, daar na deze poging voorloopig werd afgezien van verdere uitzending van schepen naar Holland.

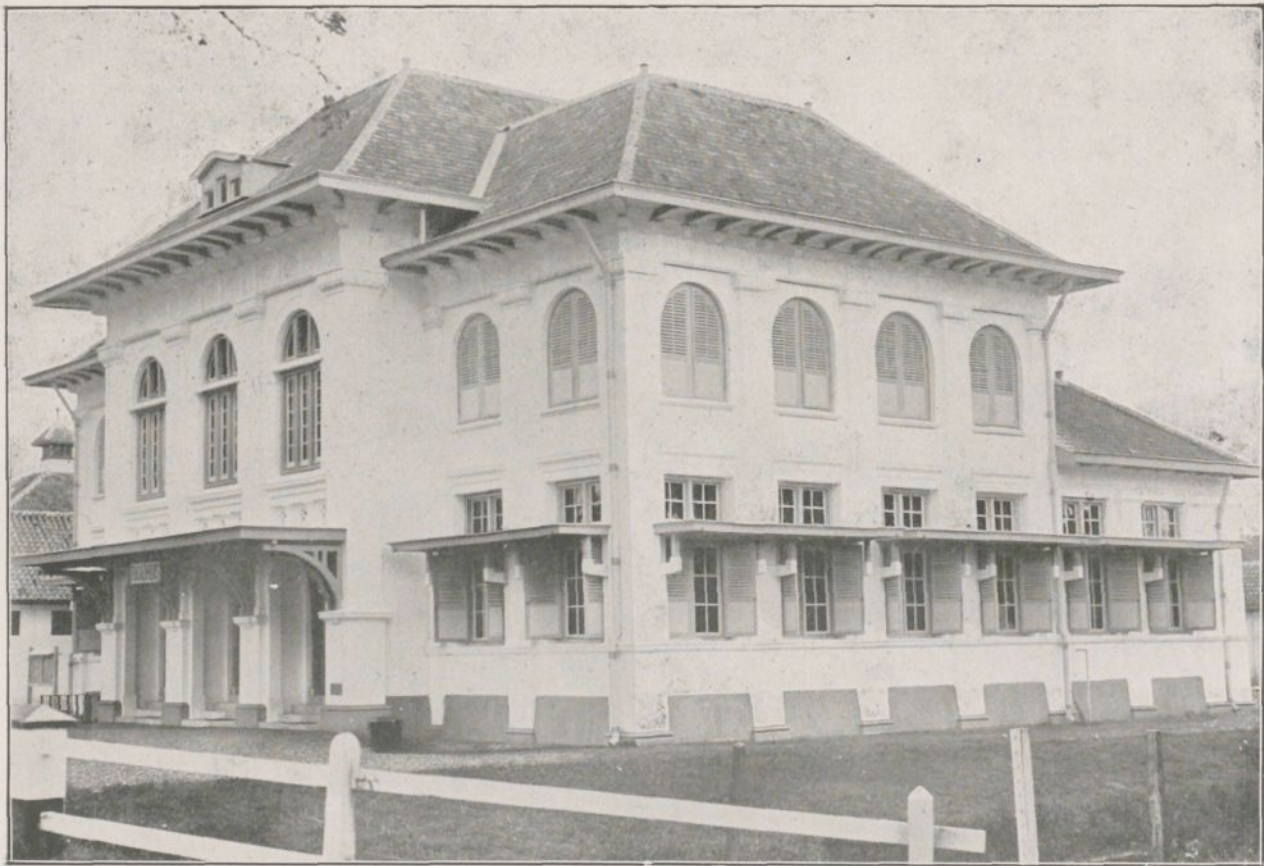
Het hierboven bedoeld schip werd maandenlang in Amerika aangehouden, en bij het ter perse gaan van dit verslag was nog niet bekend, dat het in Holland aangekomen was.

Uit bovenstaande blijkt, dat men geleidelijk de hoop op eene verbinding met Holland moest opgeven en richtte de handel zich geheel op de Amerikatrade.

Daar het vervoer naar New-York steeds met horten en stooten ging, en door de telkens nieuwe bepalingen en eischen van Amerika er van een geregelde dienst niet meer gesproken kon worden, werd vanzelf de vaart op San Francisco nu van het meeste belang.

Deze vaart toch, onderhouden hoofdzakelijk door de mailschepen der „S. M. N.” en „R. L.” van uit Java en die der „Java Pacific Lijn” (der Java China Japan Lijn) van Java en Makassar, was geregeld, aangezien voor deze schepen, die niet onder contrôle stonden van het Rijksbureau voor het uitvaren van schepen de vereischte garantie gegeven kon worden.

Deze pacificvaart is zeker in deze bewogen tijden van onschatbaren dienst geweest voor geheel Nederlandsch-Indië, daar deze de eenige gelegenheid was, waarop gerekend kon worden om den handel gaande te houden.

Het op 11 Maart 1918 betrokken Raadhuis.

Uit den aard der zaak was de ruimte beperkt, waarin een kleine verbetering zal komen als het nieuwe schip van de J. P. L., de „Tjisalak”, in het begin van 1918 in Indië zal zijn, daar dit schip eveneens bestemd is om op San Francisco te varen.

In het begin van dit jaar waren er ook nog eenige schepen, die rechtstreeks met eene lading rijst voor Makassar van Rangoon aankwamen, doch konden in den loop van het jaar geen rechtstreeksche zendingen meer worden aangebracht door gebrek aan scheepsruimte. Meerdere rijstzendingen moesten daardoor den weg via Singapore nemen.

De vaart op China en Japan kon het geheele jaar geregeld worden volgehouden.

Door de groote vraag voor coprah in Japan en den abnormaal hoogen dollarkoers in China, was de vraag naar ruimte voor China en Japan soms zóó groot, dat onmogelijk aan alle aanvragen om ruimte kon worden voldaan.

Van verschillende zijde, vooral van Chineesche, werd in den loop van dit jaar weder getracht handelsrelaties te openen met Manila, doch tot nu toe met weinig succès. Wij gelooven, dat de Philipijnen, die vrijdicht bij onze kolonie liggen en waarvan de producten in hoofdzak overeenkomen met die van onze kolonie, geen belangrijke vooruitzichten op handelsgebied voor deze gewesten openen.

Alles bij elkaar genomen, den oorlogstoestand in aanmerking nemend, geeft het afgelopen jaar reden tot tevredenheid voor zoover het betreft onze buitenlandsche scheepvaartverbindingen, waardoor wij in staat waren, zij het op bescheiden schaal, den handel in deze gewesten gaande te houden.

Aan *Uitvoerrechten* werden te Makassar de volgende bedragen ontvangen :

<u>Jaar.</u>	<u>Bedragen:</u>
1907	f 149249.41
1908	„ 113808.37
1909	„ 97100 42
1910	„ 120057.17

<u>Jaar.</u>	<u>Bedragen :</u>
1911	f 170498.61
1912	„ 290112.44
1913	„ 297339.32
1914	„ 173282.13
1915	„ 161785.65
1916	„ 153280.66
1917	„ 155650.97

Aan uitvoerrechten werd in verslagjaar dus een bedrag van f 2370.31 *méer* ontvangen dan in het jaar 1916.

Aan *Invoerrechten, Accijnzen op Petroleum en op Lucifers* werden de volgende bedragen geheven :

Jaar	Invoerrechten	Accijnzen op :	
		Petroleum	Lucifers
1907	f 363026.68	f 102740 45	f 68895.74
1908	„ 422974.85	„ 121979.25	„ 74825.57
1909	„ 420291.26	„ 140454.66	„ 68895 14
1910	„ 445128.97	„ 211033 62	„ 56245.04
1911	„ 538276.62	„ 166881.91	„ 56259.03
1912	„ 625060 86	„ 189557.59	„ 84322 89
1913	„ 795062.55	„ 231265.58	„ 99423.08
1914	„ 609838.50	„ 196625.45	„ 74186.10
1915	„ 608998.73	„ 199071.63	„ 113835.19
1916	„ 594377.06	„ 187870.98	„ 72461.58
1917	„ 568589.32	„ 216601.52	„ 119522.47

Uit bovenstaanden staat blijkt, dat aan invoerrechten in het jaar 1917 een bedrag van f 25787.74 *minder* werd ontvangen dan in 1916.

De Haven van Makassar werd aangedaan door:

SOORT	Aantal schepen		Netto inhoud in M ³	
	1916	1917	1916	1917
Particuliere stoomsche- pen	519	529	2322561	2186136
Zeilschepen op Euro- peesche wijze getuigd .	—	—	—	—
Idem op Inlandsche wij- ze getuigd	1749	2117	34821	42219
Oorlogs- en Gouverne- mentsschepen	126	103	—	—

*Nationaliteit der particuliere stoomschepen.**

	<u>Jaar 1916.</u>	<u>Jaar 1917.</u>
Nederlandsche	483	498
Engelsche	9	1
Japansche	24	30
Noorsche	2	—

Van de 498 schepen in 1917 varende onder Nederlandsche vlag, behoorden 472 tehuis in Nederlandsch-Indië, en 25 in Nederland, welke laatste in eigendom toebehooren aan de volgende Nederlandsche reederijen:

Maatschappij „Nederland”	12.
„Rotterdamsche Lloyd”	12.
„Holland-Amerika Lijn”	1.

Havenbedrijf.

Van den Secretaris der Haven werden de volgende mededeelingen ontvangen:

In het algemeen is in het havenbedrijf gedurende het verslagjaar een achteruitgang te bespeuren geweest, hetgeen gemakkelijk valt aan te toonen uit het volgende, vergelijkende staatje van inkomsten gedurende de jaren 1916 en 1917:

AARD DER GEÏNDE GELDEN:	1916	1917
Havengelden	f 46900.—	f 43000.—
Steigergelden	„ 51500.—	„ 45500.—
Loodsgelden	„ 23100.—	„ 21500.—

De scheepvaartbeweging is ongeveer gelijk gebleven aan die van het jaar 1916, d.w.z. wat het aantal der deze haven aanlopende schepen betreft; de tonneninhoud der schepen verminderde echter, zooals uit vorenstaande statistiek kan blijken.

Het aantal Japansche schepen, dat deze haven aanliep, is vermeerderd met 6, terwijl het aantal Engelsche schepen verminderde met 8, vergeleken bij 1916.

Verder lieten de „J. C. J. L.” en de Java Pacific Lijn eenige meerdere schepen varen. In totaal deden deze Haven resp. 25 en 5 schepen aan.

Doordien het niet mogelijk was, de verschillende producten als coprah en rottan naar Europa te verscheppen, ontstond hier een tijdelijk groot gebrek aan opslagruimte, waarin evenwel in den loop van het jaar kon worden voorzien door verscheep naar Japan, China en Amerika en door het gereedkomen van eenige groote scheepvaart-loodsen op het nieuwe haventerrein, n.l. de loodsen van de Stoomvaartmaatschappijen „Rotterdamsche Lloyd” en „Nederland”, waarin de goederen tijdelijk konden worden opgeslagen.

Dat er een groot gebrek heeft geheerscht aan bergruimte kan wel blijken uit de meerdere ontvangsten aan pakhuishuren, welke in 1916 bedroegen f 18861.—, in 1917 f 38785.—.

De in- en uitvoeren te Makassar bleven beneden de normale hoeveelheden. De nog zeer hooge inkomsten aan in- en uitvoerrechten, etc., zijn alzoo niet het gevolg van een vermeerderden im- of export, doch als vaststaand kan worden aangenomen, dat de prijsstijging van de verschillende goederen hiervan alleen oorzaak is.

Gedurende het verslagjaar is het noodige verricht om te ge-

raken tot de nieuwe exploitatiewijze der Indische havens, n.l., door het doen van de noodige voorstellen en het indienen van concept-reglementen.

De werken der 1ste, 2de en 3de uitbreidingen van de Haven zijn alle in den loop van 1917 door den aannemer der havenwerken opgeleverd en zijn thans gereed voor het gebruik.

De nieuwe kade (met bijbehorende terreinen) ter lengte van 1340 strekkende meters is geheel verhuurd op een gedeelte van ongeveer 108 meters na, hetwelk in eigen beheer van de haven zal worden gehouden. Op de terreinen zijn thans reeds gebouwd de loodsen der Mijen „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd”, terwijl de K. P. M. en de J. C. J. L. druk bezig zijn met den bouw van loodsen van zeer groote afmetingen.

Voort zijn alle perceelen middenterrein verhuurd en gedeeltelijk bebouwd, terwijl van de prauwhavenobjecten 13 van de 26 steigers zijn verhuurd aan Chineesche handelaren.

Aan het noorden van het nieuwe haven-emplacement is bovendien een terrein ingericht voor den opslag van steenkolen, massale goederen, petroleum, e.d.

De voortdurende vraag naar aanleggelegenheid heeft aanleiding gegeven tot het beramen van plannen, beoogende de uitbreiding van het havencomplex. In welke richting deze zal tot stand worden gebracht, is thans nog niet beslist. Wel kan worden medegedeeld, dat de Havendirectie, in afwijking van het plan—Kraus en de Jongh, heeft voorgesteld de uitbreiding meer in Noord-Oostelijke richting van het emplacement te zoeken, een idee, waarmede de Regeering zich vooralsnog niet heeft kunnen vereenigen.

De laatste west-moesson heeft duidelijk gedemonstreerd, dat de aanleg van een golfbreker niet tot de overbodigheden behoort en dientengevolge is men aangevangen met de plannen hiervoor samen te stellen. De besprekingen en discussies hierover, hebben heel wat stof doen opwaaien en het slot van het lied is geweest, dat thans definitief tot den aanleg is besloten. Met de voorberei-

dende werkzaamheden zal binnenkort een aanvang worden gemaakt.

Een andere belangrijke gebeurtenis voor deze haven is, de bouw van een quarantainestation, voor welk doel de bank van het eiland LaE-LaE geheel zal worden opgespoten. Met de werkzaamheden is reeds een begin gemaakt en na het gereedkomen daarvan zal de Makassarhaven tot eerste klasse haven kunnen worden verheven, en alzoo behooren tot het drietal der grootste Indische en best geoutilleerde havens.

Door de Gemeente Makassar werden ingevolge Gouvernements-besluit van 5 Februari 1917 No. 11 de Wilhelminastraat met zijstraten aan het beheer van de Haven overgedragen. Een bedrag van f 45400.— werd uitgetrokken voor de verbetering van deze straat en hare zijwegen.

De uitvoering van het werk was zeer moeilijk in verband met het zeer drukke goederenverkeer daar ter plaatse, dat niet of althans zoo weinig mogelijk gehinderd mocht worden. Getracht werd door zeer snel werken en het niet verbieden van voetgangersverkeer en koelietransport over den opgebroken weg hieraan tegemoet te komen. Vóór den aanvang der werkzaamheden waren de straatkolken en betonbuizen voltooid, zoodat het resultaat was, dat de geheele weg, met den aanleg waarvan een begin was gemaakt in de maand Mei van verslagjaar, in de maand Juni daaropvolgende vrijwel voltooid was.

Op verzoek van den handel werd van het onverwerkt gebleven geld het open riool tegenover de Balandastraat, met een gewapend betonplaat afgedekt, waardoor een nieuwe verbindingsweg ter breedte van ongeveer 5 meter ontstond. In aansluiting hiermede werd verder in de Passerstraat, dus buiten het havendomein, het bruggetje over dit riool eveneens opgebroken en overdekt.

De fondsen hiervoor werden tijdelijk door de Havenwerken voorschoten en later door de Gemeente gerestitueerd.

Bij het einde van het jaar was het werk gereed, op eenige verharding na.

Het drukke verkeer in de Passerstraat en de Wilhelminastraat

maakte het gewenscht, de rijdende warongs in deze straten te verbieden. Teneinde nu een verbetering te brengen in den onooglijken en hinderlijken toestand, veroorzaakt door de vele Inlandsche stalletjes, hoofdzakelijk in den voornaamsten verbindingsweg tusschen de Passerstraat en de Wilhelminastraat, dus in het centrum van het oude havenemplacement, werd besloten daar ter plaatse op een aan de haven toebehoorend stukje grond een steenen warongloods te bouwen, waarin de oudste vergunninghouders werden ondergebracht. De overigen zijn van de straat verwijderd.

De branden in de omgeving van de haven waren oorzaak, dat wederom eenige aandacht werd geschonken aan de inrichting van een definitieve havenbrandweer, waarvoor de conceptreglementen door de havendirectie waren samengesteld.

De Gemeenteraad keurde deze ontwerpen goed in zijne vergaderingen van 28 Augustus en 20 November 1917.

De afkondiging had plaats in de Javasche Couranten van resp. 14 September 1917 No. 14 en 21 Juni 1918 No. 50.

HOOFDSTUK XII.

DIVERSEN.

A. Het Wapen van Makassar.

Na raadpleging van het Genealogisch-Heraldisch Bureau „Carl Köffler” te 's-Gravenhage werd door den Raad dezer Gemeente besloten, het wapen, dat door de Gemeente Makassar, den Raad dezer Gemeente, alsmede door den Voorzitter van dezen Raad, als zoodanig fungeerend, zal worden gevoerd, als volgt vast te stellen :

„In goud: een vruchtdragende cocospalm van sinopel, geplaatst op grasgrond, de cocospalm op ongeveer een derde van zijne hoogte doorstoken door een baarswijs geplaatst zwaard in natuurlijke kleur. Het wapenschild zal mogen worden gedekt door een stedekroon met vijf getinneeerde torens van goud. Desverlangd kunnen als schildhouders worden toegevoegd: twee herten in natuurlijke kleur, getongd van keel en staande

„op een tak van den Tangkalakboom, eveneens in natuurlijke kleur.”

Het embleem der Gemeente Makassar, indien niet gevoerd wordend op een schild, zal kunnen bestaan uit een vruchtdragenden cocospalm, geplaatst op grasgrond, de cocospalm op ongeveer een derde van zijne hoogte doorstoken door een baarswijs geplaatst zwaard in natuurlijke kleur.

B. De naam dezer Gemeente.

Onder de Inlanders van Zuid-Celebes bestaat feitelijk geen plaats, welke „Makassar” heet. De naam van de stad onzer inwooning wordt door hen „Djoempandang” genoemd, afgeleid van: oedjoenghoek en pandang-ananas. Iemand van het binnenland naar Makassar reizende, zegt niet: „Ik ga naar Makassar”, maar: „Ik ga naar Djoempandang”, of wil hij niet speciaal naar Makassar, doch b. v. naar de omstreken van Makassar gaan, dan zegt hij, indien hij Makassar is: „Ik ga naar boetta Mangkasara”, d.i. land van Makassar; als hij Boeginees is: „Ik ga naar tanah Mangkasa”. Onder „boetta-Mangkasa” wordt verstaan het gedeelte van Zuid-Celebes, gelegen tusschen Topedjawa en Tallo. De bewoners van dat gedeelte van Celebes, heeten dan ook Makassaren. Het zuiverste Makassarsch wordt te Takalar gesproken, te dezer stede is die taal vermengd met andere dialecten.

Het ontstaan van den naam „Makassar” voor onze stad, moet worden toegeschreven aan de Oost-Indische Compagnie, welke, Admiraal Speelman zendende tot hulp van de Bonieren tegen Gowa, onze stad „Makassar” doopte.

C. Tramwegen in Zuid-Celebes.

Aan de toelichtingen op het ontwerp der Indische Begroting voor 1919 wordt het volgende ontleend:

De steeds sneller voortschrijdende ontwikkeling der Buitenbezittingen heeft de gebiedende noodzakelijkheid eener verbeter-

de voorziening in de verkeersbehoeften dier gewesten sterk op den voorgrond doen treden. Ten aanzien van verschillende streken kan reeds thans met zekerheid worden gezegd, dat binnen enkele jaren met gewone wegen niet meer zal kunnen worden volstaan en de behoefte aan spoor- en tramwegen zich dringend zal doen gevoelen. Bij de overweging van de vraag, op welke wijze het snelst en doelmatigst in die behoefte zal kunnen worden voorzien, is van het standpunt uitgegaan, dat de spoor- en tramlijnen weliswaar in den regel aanvankelijk slechts van betrekkelijk geringen omvang en buitendien van eenvoudigen aard zullen behoeven te zijn, en derhalve als tramweg zullen kunnen worden geëxploiteerd, doch dat zij in de toekomst eene meer omvattende taak zullen hebben te vervullen. Dit doel zal slechts bereikt kunnen worden, indien de geleidelijke uitbreiding der eerste aan te leggen lijnen, naarmate de behoefte daaraan zal blijken, verzekerd is en voorts de mogelijkheid wordt voorzien, om later het bedrijf zich tijdig aan de stijgende verkeersbehoeften te doen aanpassen. Met het oog daarop zal reeds de eerste aanleg veelal moeten geschieden met inachtneming van hoogere eischen, dan anders in verband met het beperkte vervoer, dat in den aanvang te verwachten is, gesteld zouden behoeven te worden. In aanmerking genomen, dat de ontwikkeling, verbetering en uitbreiding der bestaande Staatsspoorwegen op Java en Sumatra nog tal van jaren aan de geldelijke draagkracht van het Land en aan de werkkraft van het personeel van den dienst der Staatsspoor en Tramwegen hooge eischen zullen stellen, verdient het aanbeveling te trachten, zooveel mogelijk den particulieren ondernemingsgeest bij den aanleg van spoor- en tramwegen in de Buitenbezittingen te betrekken.

Nog om eene andere reden is hooge prijs te stellen op het verkrijgen van de medewerking van dien ondernemingsgeest bij de voorziening in de verkeersbehoeften der Buitenbezittingen, omdat de vestiging van krachtige vervoersondernemingen in voor ontwikkeling vatbare landstreken op zich zelf reeds als een mid-

del moet worden beschouwd om die ontwikkeling in hooge mate te bevorderen.

Het is echter, zoowel in verband met de hiervoren bedoelde voorwaarden, welke van overheidswege zullen zijn te stellen, als met het oog op de onzekerheid, welke ten aanzien van de levensvatbaarheid van tramwegen in vele nog onvoldoend bekende en betrekkelijk weinig ontwikkelde landstreken in de Buitenbezittingen bestaan zal, niet te verwachten, dat het overlaten van den aanleg der noodige spoor- of tramlijnen en uitbreidingen daarvan aan den particulieren ondernemingsgeest zonder meer tot het beoogde doel, te weten een snelle en in het belang van een krachtigen opbloei der betrokken landstreken, rationeële ontwikkeling van den aanleg in de Buitenbezittingen, zou leiden.

Alleen door samenwerking van het Land met het particuliere kapitaal en wel op zoodanige wijze, dat het aan de onderneming verbonden risico grootendeels voor rekening van het Land wordt genomen, zullen tijdig krachtige vervoersondernemingen in de Buitenbezittingen in het leven kunnen worden geroepen, welke zich met kans van slagen tot taak kunnen stellen den aanleg en de exploitatie van de in het belang der betrokken landstreken van overheidswege noodig geachte lijnen volgens door het Land te stellen eischen uit te voeren en in staat geacht mogen worden die taak te allen tijde te vervullen. De gedachte samenwerking zal hierin bestaan, dat de aanleg en exploitatie der spoor- en tramwegen in de hierbedoelde landstreken geschiedt door in Nederlandsch-Indië gevestigde naamlooze vennootschappen, in welker maatschappelijk kapitaal (waarvan de hoegrootheid aan de goedkeuring der Regeering zal zijn onderworpen) door het Land wordt deelgenomen tot een zóódanig bedrag als in elk bijzonder geval zal worden vastgesteld.

De eischen, welke verder aan zoodanige vennootschappen zullen zijn te stellen om een geregelde exploitatie te verzekeren en de door de overheid noodig geachte uitbreiding der bestaande

of aanleg van nieuwe lijnen te waarborgen, de wijze waarop de te behalen winsten zullen worden verdeeld, de vraag in hoeverre een matige rente door het Land zal dienen te worden verzekerd aan de particuliere aandeelhouders, maken met andere vragen nog even zoovele punten van nader overleg en overweging uit.

De voorwaarde, dat de ondernemingen, als waarvan hier sprake is, in Nederlandsch-Indië gevestigd moeten zijn, zal wellicht bij oppervlakkige beschouwing eer als eene belemmering dan als een maatregel ter bevordering van den spoor- en tramwegaanleg worden aangemerkt. De Regeering is er evenwel zoozeer van overtuigd, dat op den duur zal blijken, dat inderdaad deze voorwaarde niet alleen noodig, maar ook werkelijk nuttig en in 's Lands belang is en dat alleen door vestiging in het algemeen van ondernemingen in Indië zelf eene krachtige ontwikkeling van de Indische nijverheid op goede grondslagen mag worden verwacht, dat niet geaarzeld wordt dezen eisch als hoofdbeginsel der ontworpen regeling op den voorgrond te brengen.

De vraag, of de belangen van het Land wel voldoende kunnen worden behartigd, indien het als groot aandeelhouder in eene naamlooze vennootschap optreedt, mede in verband met het beperkt aantal stemmen, dat door een aandeelhouder kan worden uitgebracht, kan zonder voorbehoud bevestigend worden beantwoord. In alle zaken, waarover de aandeelhouders bij meerderheid van stemmen te beslissen hebben — en daaronder zal in vennootschappen, als waarvan hier sprake is, onder meer vallen de benoeming van de personen, aan wie de leiding van het bedrijf wordt toevertrouwd, zal het Land weliswaar door andere aandeelhouders kunnen worden overstemd, doch de gevolgen daarvan behoeven niet te worden gevreesd. In de statuten der vennootschappen zal de benoeming van ten minste één der Commissarissen (zoo er drie zijn, of van twee, zoo er méér zijn) aan de Regeering worden voorbehouden, en wanneer slechts van de zijde van de Regeering de gelegenheid bestaat om zoowel in

de vergaderingen van Commissarissen als in die van aandeelhouders Hare wenschen en inzichten duidelijk en volledig tot uiting te brengen, mag met grond verwacht worden, dat handelingen der vennootschap in strijd met die inzichten zullen worden voorkomen. Immers ware dit anders, dan zou de vennootschap a. h. w. daardoor zelfmoord plegen, omdat zij dan het Land wel dwingen zou om tot naasting van haar bedrijf over te gaan. Die naasting, welke natuurlijk in de concessievoorwaarden op voor beide partijen aannemelijke voorwaarden (op den grondslag van de werkelijke bouwkosten) te allen tijde zal worden voorbehouden, zal, omdat het Land reeds voor een goed deel belanghebbende zal zijn, minder bezwaren opleveren dan die van geheel vrij geconcessioneerde lijnen. Aan den anderen kant mag gezegd worden, dat, indien de vennootschap zich richt naar de inzichten en wenschen der Regeering en in voldoende mate rekening houdt met 's Lands belangen, de kans op naasting van zulk eene onderneming kleiner wordt, naarmate het Land reeds vóór de naasting sterker daarbij is geïnteresseerd.

De belangen der vennootschap en die van het Land zullen dan ook bij de gedachte regeling voortdurend met elkander in overeenstemming kunnen zijn en blijven. En in dat geval wegen de voordeelen aan die regeling verbonden zóó ruimschoots op tegen de bezwaren, welke ertegen kunnen rijzen, dat die ontworpen regeling een gelukkigen vorm van samenwerking tusschen het Land en het particulier kapitaal mag worden genoemd.

Indien deze hoofdbeginselen worden aanvaard, zal het aangaan van de bovenbedoelde overeenkomsten met particuliere maatschappijen, evenals het verleenen van de concessies voor spoor- en tramlijnen, door den Gouverneur-Generaal kunnen geschieden (overeenkomstig het bepaalde bij artt. 4, 7 en 16 van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1915 no. 44), met *dien* verstande nochtans, dat zulke overeenkomsten en concessies, voor zooveel de geldelijke deelneming van het Land en de daarmede geldelijke regelingen aangaat, eerst van kracht worden, nadat op de Indi-

sche begrooting gelden voor de uitvoering daarvan zullen zijn beschikbaar gesteld.

Uitgaande van de boven in het kort weergegeven beginselen kunnen reeds dadelijk met betrekking tot nieuwe tramplannen in de buitenbezittingen andere gegevens worden verstrekt en wel:

I. ten opzichte van eene lijn in de residentie Tapanoeli, welke lijn zal loopen van Sibolga, de hoofdplaats der residentie, tevens de haven voor deze landstreek) over Batang Toroe naar Padang Sidempoean, ter lengte van $\pm$ 90 K.M. en

II. met betrekking tot het eerste gedeelte van een in Zuid-Celebes ontworpen tramwegnet, waardoor de aanleg van eene lijn Takalar over Makassar naar Maros, ter lengte van $\pm$ 72 K.M. zal worden verzekerd.

Nadat naar aanleiding van een tweetal ingediende concessieaanvragen voor tramwegaanleg in Zuid-West-Celebes vanwege den dienst der Staatsspoorwegen een voorloopig technisch en economisch onderzoek ter plaatse was ingesteld, werden plannen tot tramwegaanleg in dit in belangrikheid snel toenemend gewest ontworpen.

De uitslag hiervan is geweest, dat zich bij alle betrokken gezaghebbenden de stellige overtuiging vestigde, dat de tijd is aangebroken om ook op Celebes versnelde middelen van verkeer tot stand te brengen, niet alleen om den reeds aanwezigen vrij belangrijken inheemschen landbouw en handel te steunen en de bevolking gelegenheid te geven sneller voort te gaan op den weg der ontwikkeling, die zij de laatste jaren betreden heeft, maar ook om het land te ontsluiten voor nieuwe cultures, de belangstelling der particulieren, waarvan tal van aanwijzingen voorhanden zijn, in daden te doen omzetten en aan onze positie in Celebes den steun te geven, dien het brengen van moderne middelen tot ontwikkeling verschaft.

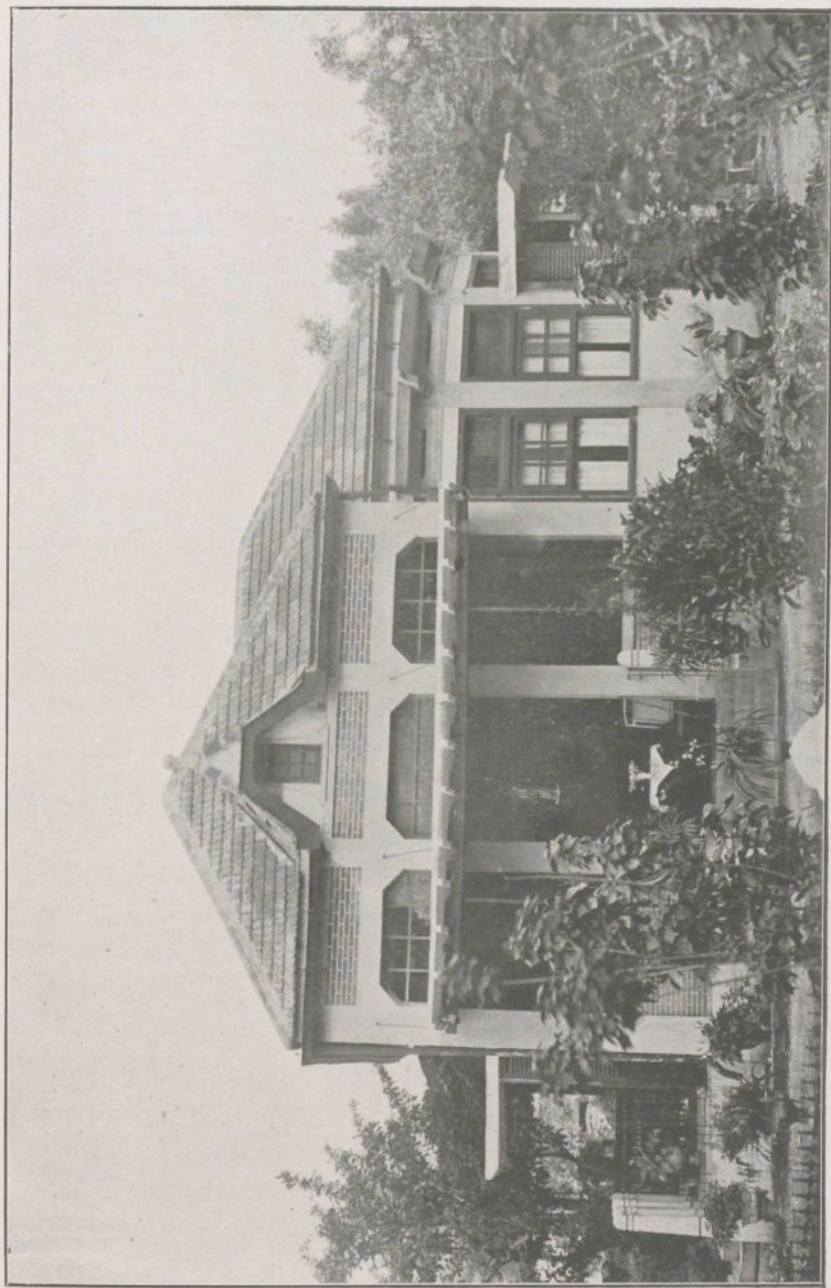
Het onderzoek heeft verder geleerd, dat de te kiezen lijnrichting in hoofdzaak moet beoogen het in verbinding brengen van

Singkang, het economisch middelpunt van het z.g.n. merengebied, met de sterk in bloei toenemende havenplaats Makassar, waar aan den aanleg van havenwerken in de laatste jaren reeds een bedrag van meer dan 8 miljoen gulden werd ten koste gelegd. Zooveel mogelijk zal de lijn moeten loopen door streken, die van beduidende economische beteekenis zijn, of waarvan verwacht mag worden, dat zij die beteekenis in de toekomst zullen krijgen. Verder zal men hier en daar enkele zijlijnen als voedingslijnen hebben aan te leggen, maar Singkang—Makassar zal toch steeds de hoofdlijn moeten blijven.

De juiste richting van die hoofdlijn moet nog nader door technische opnemingen bepaald worden, maar voorloopig kan reeds gezegd worden, dat het tracé in elk geval over Maros en verder vermoedelijk over Pangkadjene, Segeri, Tanette en Mariori Wawo (Boven Soppeng) zal moeten loopen.

De technische opname van het lijngedeelte Makassar—Maros is reeds voltooid, evenzoo die van de voedingslijn Takalar—Makassar. Beide lijnen, samen vormende de doorlopende lijn Takalar—Makassar—Maros, hebben een lengte van 72 K.M. De aanlegkosten zullen $\pm$ 3 miljoen gulden bedragen.

Uitgaande van de onderstelling, dat de lijn Maros—Segeri, Tanette, Mariori Wawo naar Singkang bij eene geraamde lengte van 150 K.M. nòg f 7.500.000.— zal vorderen, zou eene vennootschap, welke zich den aanleg van de verbinding Singkang—Makassar—Takalar ten doel stelt, op een kapitaal van f 10.500.000.— moeten rekenen. Aangezien eene rentabiliteitsberekening, die voor de lijn Takalar—Maros afzonderlijk werd opgesteld en hieronder is vermeld tot het resultaat leidde, dat eene rente van 4 pCt. over een kapitaal van f 2.500.000 à f 3.000.000 zeer waarschijnlijk mag worden geacht, terwijl de verkregen economische gegevens de aanname wettigen, dat met het lijngedeelte Maros—Singkang zeker een overschot zal worden verkregen, dat de rente van nòg één miljoen gulden aanlegkapitaal oplevert, [zou voor zoodanige vennootschap zonder bezwaar op een preferent (par-

Heerenhuis aan de Comedielaan.

ticulier) aandeelenkapitaal van ten minste f 3.000.000.— mogen worden gerekend, waarnaast het Land dan tot gelijk bedrag niet-preferente aandeelen zou kunnen nemen, terwijl het meerdere door eene obligatieleening zou zijn te dekken, waarvan het Land rente en aflossing voorschiet.

In eene op te richten naamlooze vennootschap zou het Land dus voor f 3.000.000 gewone (niet preferente) aandeelen kunnen deelnemen.

De buitengewone tijdsomstandigheden zijn oorzaak, dat nog geen stappen tot oprichting van eene naamlooze vennootschap als hierbedoeld zijn gedaan; het is dan ook de vraag, of het gelukken zal zóó tijdig eene naamlooze vennootschap te vormen, dat de aanvang van de voorbereidingen tot den aanleg van het gedeelte der tramlijn, waarvan het tracé geheel vaststaat en waarvan de volledige terreinopname zoo goed als beëindigd is, zijnde het gedeelte Takalar—Maros, geene grootere vertraging zou ondergaan dan in het belang van de betrokken streek toelaatbaar mag worden geacht. In verband hiermede is bij deze begrooting gerekend op een bedrag van f 600.000.— voor het maken van een aanvang met den aanleg der tramlijnen door den dienst der Staatspoor- en tramwegen, met de uitdrukkelijk uitgesproken bedoeling om, zoodra dit mogelijk zal blijken, over te gaan tot de oprichting met medewerking van den Lande van zoodanige vennootschap met dien verstande, dat alsdan dat lijngedeelte een onderdeel der bezittingen dezer vennootschap zal uitmaken en dat de door het Land aan den aanleg bij wijze van voorschot bestede gelden in mindering zullen zijn te brengen van de stortingen, wegens de deelneming in het maatschappelijk kapitaal der vennootschap door het Land te doen.

Met het oog op de mogelijkheid, dat het lijngedeelte Takalar—Maros op de aangeduide wijze afzonderlijk zal worden tot stand gebracht, mogen daarover hier nog de volgende bijzonderheden vermelding vinden.

De lengte van de lijn Takalar—Makassar—Maros zal rond 72 K.M. bedragen.

De aanlegkosten zijn te ramen op rond f 3.000.000.—, met inbegrip van een bedrag van f 500.000.—, hetwelk noodig wordt geacht om de tramlijn te Makassar een eindpunt te geven, dat geschikt is om als zoodanig te blijven dienen, óók wanneer de lijn naar het binnenland zal zijn doorgetrokken. Hierbij is echter aangenomen, dat de ijzeren bovenbouw van den weg, alsmede het rollend materieel overgenomen worden van de Staatsspoorwegen op Java, op dezelfde wijze van verrekening als voor Zuid-Sumatra geschiedde. Daarvoor bestaat gegronde reden, omdat verzwaring van den bovenbouw van meerdere lijnen, alsmede verwisseling van verouderde typen van locomotieven en ander rollend materieel, op Java nog hoog noodig is. Het is dus, vooral ook met het oog op het meer eenvoudige karakter, dat de lijnen in Zuid-Celebes zullen verkrijgen en wellicht tot in verre toekomst ook zullen behouden, in overeenstemming met de eischen van een goede spoorwegpolitiek en eveneens met een goed geldelijk beleid, zoo wel voor het S.S. bedrijf op Java als voor de te bouwen lijnen in Zuid-Celebes, als eene dergelijke regeling getroffen wordt.

De lijn doorsnijdt de vruchtbare en dichtbevolkte Goa- en Maros-vlakten met een bevolkingssterkte, ongerekend de buiten die sawahvlakten gelegen streken, van onderscheidenlijk rond 160.000 en 70.000 zielen en met eene uitgestrektheid van onderscheidenlijk 45.000 en 11.200 bouws. Voor de Goa-vlakte is een irrigatie-ontwerp, volgens hetwelk 35.000 bouws sawahs bevoloed zouden worden, in bewerking. In de Maros-vlakte zullen 10.200 bouws bevoloed worden. Het werk is reeds eenige jaren in uitvoering en van een gedeelte der bevoelde velden is reeds één oogst verkregen.

In de Maros-vlakte verrichte proefsnitten toonden als opbrengst in natte padi per bouw aan:

in 1913	39,4 picols.
„ 1914	29,1 „

in 1915	21,3 picols.
„ 1916	23,9 „
„ 1917	40,1 „

gemiddeld 30 picols natte of 26 picols droge padi, opleverend 13 picols rijst per bouw.

Het jaar 1917 leverde zoowel in de Goa- als in de Maros-vlakte een goeden oogst op. De totale opbrengst is niet bekend. Slechts kan worden medegedeeld, dat thans, zonder dat eenig gevaar voor de volksvoeding en voor de aanwezigheid van zaadpadi ontstaat, geregeld $\pm$ 4.000 pikols rijst per maand naar Makassar worden uitgevoerd.

De ramingen der te verwachten inkomsten en uitgaven van de lijn Takalar—Makassar—Maros beloven dan ook een gunstige exploitatie-uitkomst. Geraamd wordt:

1. Opbrengst van personenvervoer:
per jaar f 183.000
(bij een reizigersdichtheid van 440)
 2. Opbrengst van het goederenvervoer:
per jaar „ 74.000
(bij een goederendichtheid van 55)
 3. Overige inkomst per jaar „ 16.000
- Totaal der inkomsten per jaar f 273.000

De jaarlijksche exploitatiekosten worden geraamd op f 130.000.—.

Voor vernieuwings- en afschrijvingskosten is bovendien f 30.000.— in rekening gebracht. De jaarlijksche winst wordt dus geraamd op f 113.000.—.

* *

Ten slotte kan aan de bovenstaande uiteenzetting van de voornemens tot het bevorderen van den spoor- en tramweg-aanleg in de Buitenbezittingen, nog worden toegevoegd, dat in onderscheidene andere streken reeds plannen aanhangig en in overweging zijn, welke op den voet der ontworpen regeling tot uitvoering waren te brengen, en dat het de bedoeling is om door den Opname-dienst der Staatsspoor en tramwegen daadwerke-

lijke medewerking te doen verleen en bij de opnemingen, onderzoekingen en verkenningen, welke aan het opmaken der definitieve plannen voor een nieuwe lijn in de Buitenbezittingen moeten voorafgaan. Zoo is o.a., gelijk reeds werd vermeld, het hierboven genoemde tramplan in Zuid-Celebes een uitvloeisel van een door genoemden dienst verrichte verkennings-opname, welke ingesteld werd naar aanleiding van eenige ingekomen concessie-aanvragen voor tramlijnen in deze streek. Voorts zijn reeds opnemingen geschied in Noord-West Borneo en ligt het in de bedoeling, ook in de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo en op Bali en Lombok zulke opnemingen binnen korten tijd te doen plaats hebben.

Uit een en ander moge tevens blijken, dat, indien het geval zich onverhoopt zou voordoen, dat de pogingen, om op den aangegeven voet door het Land met het particuliere kapitaal te doen samenwerken aan de totstandbrenging van de voor de verdere ontwikkeling der Buitenbezittingen onmisbare spoor- en tramwegen, niet tot het gewenschte resultaat leiden, de gedachte regeling en handelwijze geenszins een vertragenden invloed op die totstandbrenging zal uitoefenen. Immers zal, zoodra dit blijken mocht, alsnog tot het van Landswege uitvoeren der meest dringend noodige lijnen kunnen worden besloten. Uit hetgeen hierboven met betrekking tot het tramplan in Zuid-Celebes is voorgesteld, kan overigens blijken, dat de urgentie van den aanleg van bepaalde lijnen behoorlijk overwogen wordt en dat, zonder daarom het boven behandelde stelsel van samenwerking tusschen het Land en het particuliere kapitaal op zijde te stellen, het noodige kan en zal worden verricht om de betrokken landstrekken niet langer dan toelaatbaar is te achten, van de noodige versnelde verkeermiddelen verstoken te laten.

* *

Alhoewel gansch het Inlandsche personen- en goederenverkeer in deze kuststreken bediend wordt door de prauwenvaart over zee, en het verkeer over land van weinig beteekenis is,

wordt toch verwacht, dat de tramwegen dit zullen bevorderen, temeer wijl in den Westmoesson door de woelige zee de prauwenvaart gevaarlijk en nagenoeg onmogelijk is.

De veiligheid van het Inlandsche reizigers- en goederenverkeer zal middels tramwegen te allen tijde verzekerd zijn, terwijl, waar de tarieven zullen concurreeren met die van het bestaande vervoer over zee en over land, verwacht mag worden, dat de tramwegen den bloei van Makassar als markt- en afscheepplaats zullen bevorderen.

Ofschoon de plannen der S. S. het geheele Zuid-Westelijke schiereiland van Celebes omvatten, beperken deze zich voorloopig tot de van Makassar in Zuidelijke richting tot Takalar in Noordelijk richting over Maros en Pangkadjene tot Segeri uitgaande lijnen ter gezamenlijke lengte van 115 K.M., waarvan de uitvoering spoedig is te verwachten.

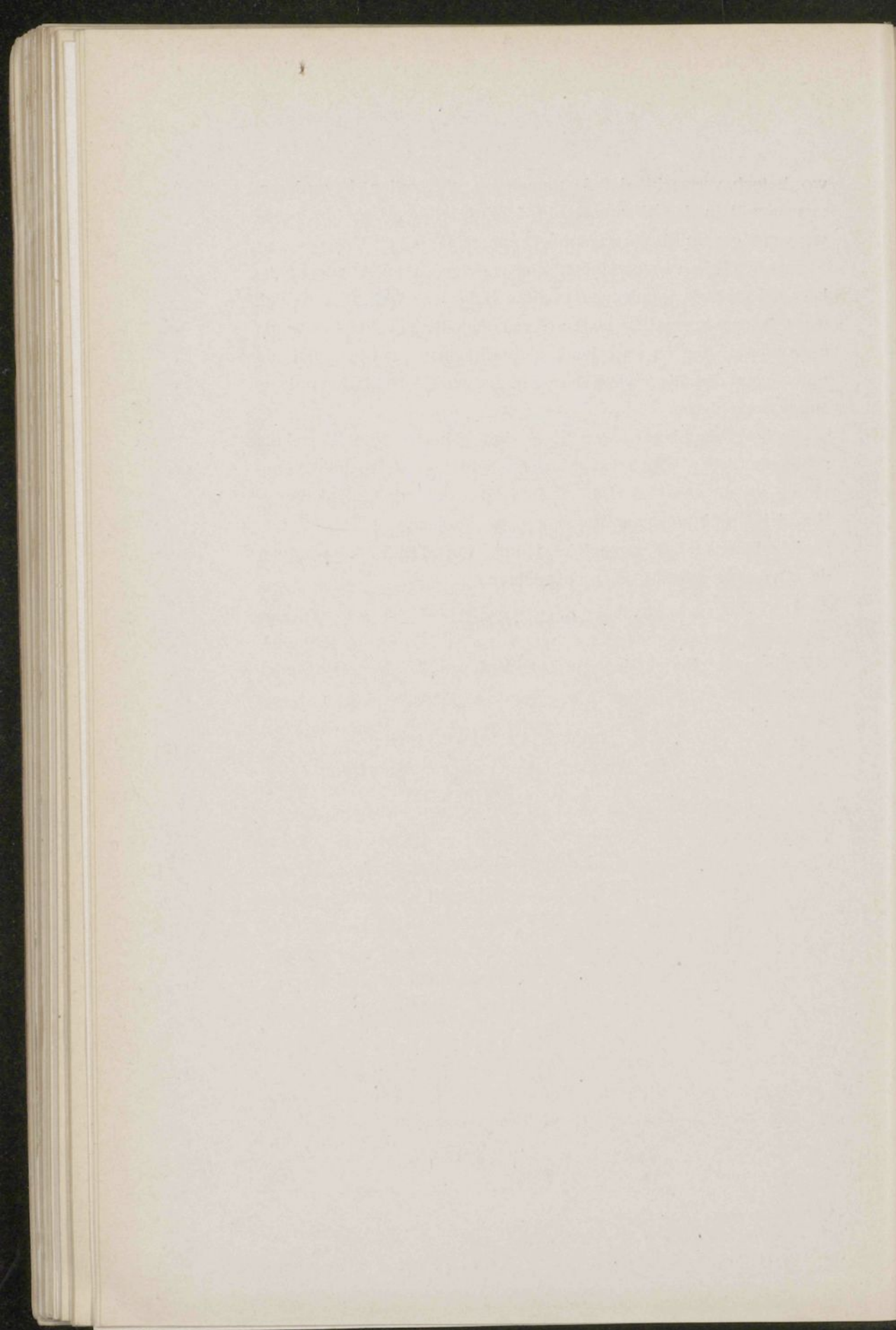
D. Bevolkingsregisters.

Eenig nader bericht hieromtrent werd van de Regeering niet ontvangen.

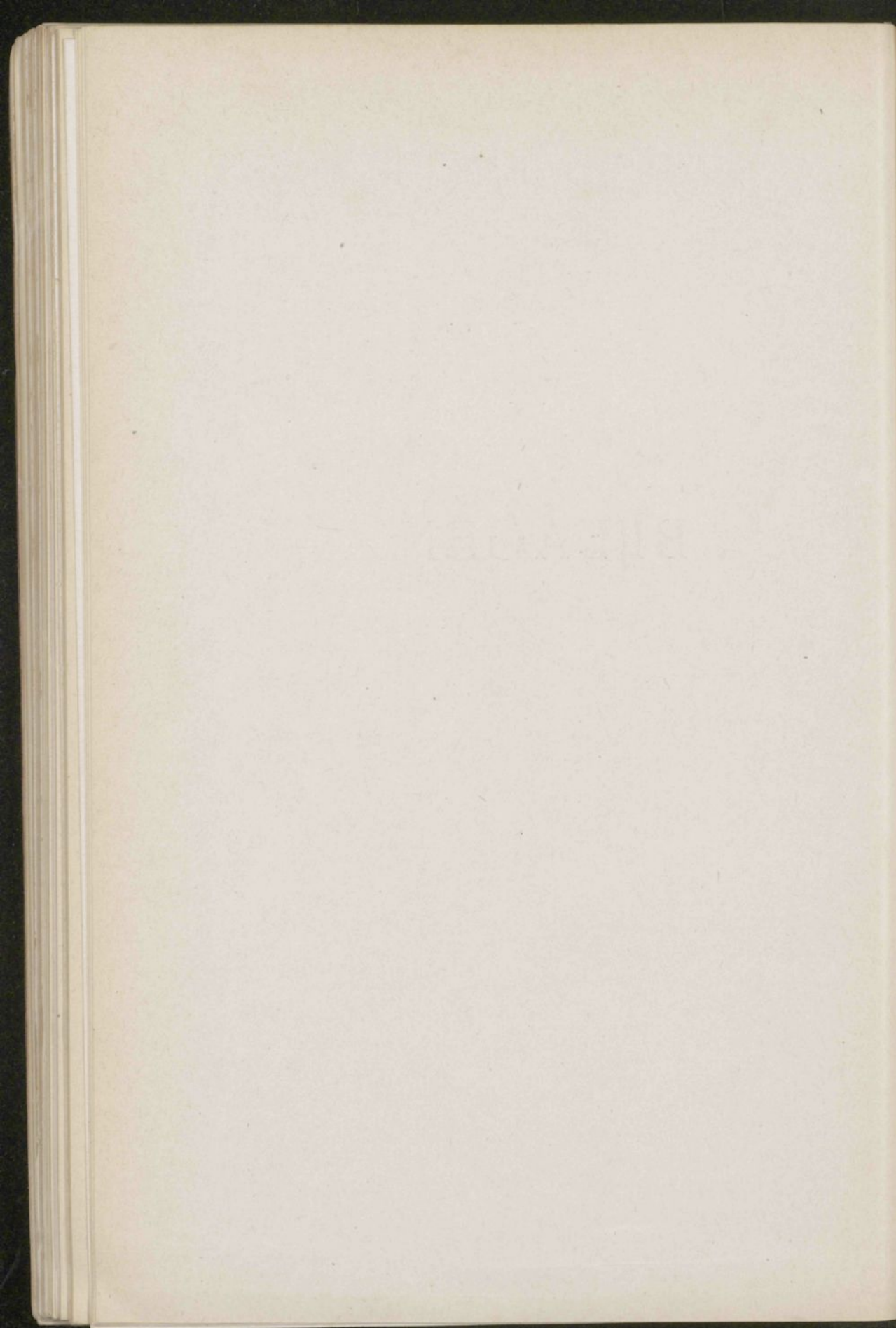
MAKASSAR, APRIL 1918.

De Secretaris der Gemeente Makassar:

A. VAN BEUSEKOM.

BIJLAGEN.

BIJLAGE A.

No. 171. *Decentralisatie.* Afzondering van geldmiddelen voor de hoofdplaats Makassar uit de algemeene geldmiddelen van Nederlandsch-Indië. Instelling van een gemeenteraad te dier plaatse.

In naam der Koningin!

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Saluut!
doet te weten:

Dat hij, de bepaling van het eerste lid van artikel 68a van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië willende toepassen op het gedeelte van het Gouvernement Celebes en Onderhoorigheden, uitmakende de hoofdplaats Makassar,

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van bovengenoemd Reglement, zoomede op de wetten van 30 December 1905 (Indisch Staatsblad 1906 Nos. 9 en 11);

Heeft goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL 1.

De bepaling van het eerste lid van artikel 68a van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië wordt toegepast op het gedeelte van het Gouvernement Celebes en Onderhoorigheden, uitmakende de hoofdplaats Makassar.

Dit gebiedsdeel wordt genoemd: de gemeente Makassar.

ARTIKEL 2.

Voor de gemeente Makassar worden uit de koloniale geldmiddelen afgezonderd:

- a. eene som van f 12650.— (twaalf duizend zeshonderd vijftig gulden) 's jaars; *)
- b. twintig ten honderd van de bruto-opbrengst (gerekend van 1 Januari 1906) der belasting op het slachten van runderen, buffels en paarden te Makassar, bedoeld in de ordonnantie van 14 Januari 1903 (Staatsblad No. 29);
- c. het verpacht middel: verhuur van plaatsen op de vischpassers te Makassar, bedoeld in de ordonnantie van 16 November 1857 (Staatsblad No. 105) en artikel 5 § e der ordonnantie van 7 Juli 1897 (Staatsblad No. 180), met dien verstande, dat ook de over de eerste drie maanden van het jaar 1906 door het Land ontvangen of nog te ontvangen pachtschat aan de gemeente Makassar wordt afgestaan.

ARTIKEL 3.

De rechten, bevoegdheden en verplichtingen voor het Land, voortvloeiende uit de blijkens notarieele akte van 6 Januari 1906 No. 6 en onderhandsche akte van 6 Januari 1906 met den Chinees Liem Keng Jong onder borgstelling van de Chineezen Lie Tjien Thaj en Lim Eng Goang bestaande overeenkomsten betreffende de pacht van het in artikel 2 sub c bedoelde middel gedurende het tijdvak van 1 April 1906 tot en met ultimo Maart 1907, gaan over op de gemeente Makassar.

ARTIKEL 4.

In de gemeente Makassar wordt, buiten de terreinen onder militair beheer, niet meer uit de algemeene geldmiddelen van Nederlandsch-Indië:

*) Dit bedrag is nader bepaald op:			
bij St. bl. 1907 No. 216 voor het jaar 1907			f 17150.—
"	"	volgende jaren	" 18650.—
" 1911	64	"	" 22790.—
" 1912	152	"	" 38365.—
" 1913	179	"	" 39400.—
" 1915	101	"	" 44800.—
" 1916	228	"	" 49950.—

1. Voorzien in de behoefte aan:

- a. onderhoud, herstelling, vernieuwing en aanleg van openbare wegen, straten, pleinen en tuinen, met de daartoe hehoorende beplantingen, glooiingen, bermen, dijken, slooten, putten, mijlpalen, naamborden, bruggen, duikers, beschoeiingen en andere werken, te algemeenen nutte strekkende goten, riolen, en spoelleidingen, zoomede passerloodsen;
- b. brandweer;
- c. aanleg van begraafplaatsen;

2. bijdragen ten behoeve van de straatverlichting.

ARTIKEL 5.

(gewijzigd bij St. bl. 1917 No. 341).

De Gouverneur-Generaal bepaalt, welke terreinen in de gemeente Makassar onder militair beheer staan. Hij stelt de grenzen van het haventerrein en van den belangenkring van de haven aldaar, vast.

ARTIKEL 6.

Aan de gemeente Makassar worden in beheer gegeven de aan het Land behorende of tot dusver van Landswege beheerde zaken, genoemd in artikel 4 sub 1, zoover die liggen buiten de in het eerste gedeelte van dat artikel uitgezonderde terreinen; voorts de aan den Lande behorende brandspuithuizen in de gemeente, zoomede de buiten de gemeente gelegen algemeene begraafplaatsen voor lijken van Inlanders in de kampong Beroangin en nabij de kampong Dadie; met verplichting om al deze zaken bij voortduring aan hun tegenwoordige bestemming te doen beantwoorden en ze daartoe in goeden staat te onderhouden en zoo noodig te herstellen en te vernieuwen.

ARTIKEL 6a.

(nieuw; zie St. bl. 1917 No. 341).

Binnen den belangenkring der haven van Makassar worden

door de gemeente van dien naam geen werken voor onderhoud, herstelling, vernieuwing en aanleg uitgevoerd dan na voorafgaand overleg met den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken.

ARTIKEL 7.

De aan den Lande behorende brandspuiten en andere brandweermaterialen, aanwezig in de bij artikel 6 bedoelde brandspuithuizen, worden kosteloos aan de gemeente Makassar afgestaan.

De Gouverneur-Generaal bepaalt, welke van de overige inventarisartikelen van den gewestelijken waterstaatsdienst kosteloos aan de gemeente Makassar worden afgestaan.

ARTIKEL 8.

(gewijzigd bij St. bl. 1917 No. 587).

Voor de gemeente Makassar wordt ingesteld een raad, die genoemd wordt: de gemeenteraad van Makassar.

Het aantal leden van dien raad is 17. Hij is samengesteld uit: 10 Europeanen of met hen gelijkgestelde personen;

5 Inlanders, en

2 Vreemde Oosterlingen.

De leden worden alle door verkiezing aangewezen.

Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur der Afdeeling Makassar is voorzitter van den Raad.

ARTIKEL 9.

De werkkring van den gemeenteraad van Makassar omvat de voorziening in de behoefte aan plaatselijke verordeningen voor de gemeente Makassar, verder het bij artikel 6 bedoeld beheer, de voorziening in de bij artikel 4 sub 1 omschreven behoeften en in het algemeen de bevordering van de openbare gezondheid en het openbaar verkeer in de gemeente, zoomede van hare verfraaiing.

De Raad is bevoegd, bovendien in andere behoeften der gemeente Makassar te voorzien, behoudens inachtneming van hetgeen aan de Regeering en andere autoriteiten, is voorbehouden.

Bij twijfel of geschil over de grenzen van de bevoegdheid of de taak van de Regeering, van den Gemeenteraad van Makassar en van andere autoriteiten, beslist de Gouverneur-Generaal.

ARTIKEL 10.

Vast te stellen de volgende overgangsbepalingen voor het beheer door de gemeente Makassar van de algemeene begraafplaatsen:

- § 1. Onder toezicht van den gemeenteraad wordt het rechtstreeksch beheer van de algemeene begraafplaatsen voor lijken van Europeanen en met deze gelijkgestelde personen, alsmede van Inlandsche Christenen, van Chineez en van Inlanders, uitgeoefend door de colleges, die er thans mede belast zijn, op den voet van de daarvoor geldende reglementen; met dien verstande dat:
- a. benoeming en ontslag van leden der commissie voor het beheer der begraafplaats voor lijken van Europeanen en met hen gelijkgestelde personen, alsmede van Inlandsche Christenen, de aanwijzing van den Voorzitter dier commissie zoodanig benoeming en ontslag van den opziener dier begraafplaats, geschieden door den gemeenteraad en in overleg met dien raad wordt beslist in geschillen, op de begraafplaats en de begrafenis betrekking hebbende;
 - b. bezwaren tegen beslissingen van de commissie voor het beheer der begraafplaats voor lijken van Chineez en met betrekking tot de aanwijzing van het vak, waarin moet worden begraven, worden ingediend aan den gemeenteraad;
 - c. van het geldelijk beheer der begraafplaatsen jaarlijks, binnen drie maanden na afloop van het jaar, rekening en verantwoording wordt gedaan aan den gemeenteraad, die de uitgaven en ontvangsten in openbare vergadering vaststelt, nadat de rekening en verantwoording, gedurende 1 maand voor een

ieder ter lezing is nedergelegd op het kantoor van 's Raads voorzitter en tegen betaling der kosten in druk of in afschrift voor een ieder verkrijgbaar is gesteld zoomede van de nederlegging en de verkrijgbaarstelling openbare kennisgeving is gedaan.

§ 2. De Gemeenteraad is bevoegd de bepalingen der vorige paragraaf te wijzigen of door andere te vervangen, onder voorbehoud evenwel, dat het bepaalde onder c. in stand blijft zoolang nog geen uitvoering is gegeven aan de hieronder in § 3 volgende bepaling.

§ 3. Zoodra mogelijk, doch in elk geval niet later dan in het jaar 1908, komen de uit het beheer der begraafplaatsen voortvloeiende uitgaven en ontvangsten op de gemeentebegroting voor.

ARTIKEL 11.

Deze ordonnantie treedt in werking op 1 April 1906.

* *

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chineesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage Colleges en Ambtenaren, Officiëren en Justiciëren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 12en Maart 1906.

(w.g.) J. B. VAN HEUTZ.

De wd. Algemeene Secretaris,

(w.g.) DE GROOT.

Uitgegeven den 16en Maart 1906.

De wd. Algemeene Secretaris,

(w.g.) DE GROOT.

BIJLAGE B.

No. 229. *Decentralisatie*. Vaststelling van de grenzen van het haventerrein te Makassar.

Ontheffing van het beheer over de binnen de grenzen van gemeld haventerrein gelegen vischpassers van de gemeente Makassar.

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 1 Maart 1916 No. 21.

Gelet enz.

Nog gelet op artikel 1 der ordonnantie van 27 December 1907 (Staatsblad No. 531).

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Vast te stellen de volgende grenzen van het haventerrein te Makassar:

- a. ten Noorden: de lijn getrokken in de richting N. 294° O. uit een punt gelegen op een afstand van 1725 Meter in de richting N. 29° O. van den Zuidwesthoek der kade voor zeeschepen;
- b. ten Westen: Straat Makassar;
- c. ten Zuiden: de Zuidzijde van het Marinehoofd en het verlengde daarvan;
- d. ten Oosten: de Westelijke grens van de Passerstraat, van de verlengde Passerstraat en van den Kabelweg, de eerste en laatste verlengd, totdat zij respectievelijk de grenzen sub c en sub a snijden; met bepaling dat tot bedoeld haventerrein worden gerekend:

- 1e. mede te behooren de voor de kust geleden banken en eilanden Groot en Klein Laë-Lae, Gosong Boni en Gosong Panjoa;
- 2e. niet te behooren de ten Westen en van de sub *d* genoemde grens gelegen gronden, waarop door derden andere rechten dan door of namens het Gouvernement verleende huurrechten worden uitgeoefend.

Ten derde: De gemeente Makassar te ontheffen van het beheer over de binnen de grenzen van het haventerrein gelegen, haar door of van wege de Regeering in beheer gegeven zaken, zulks voor zooveel de vischpassers betreft gerekend van 1 Januari 1916.

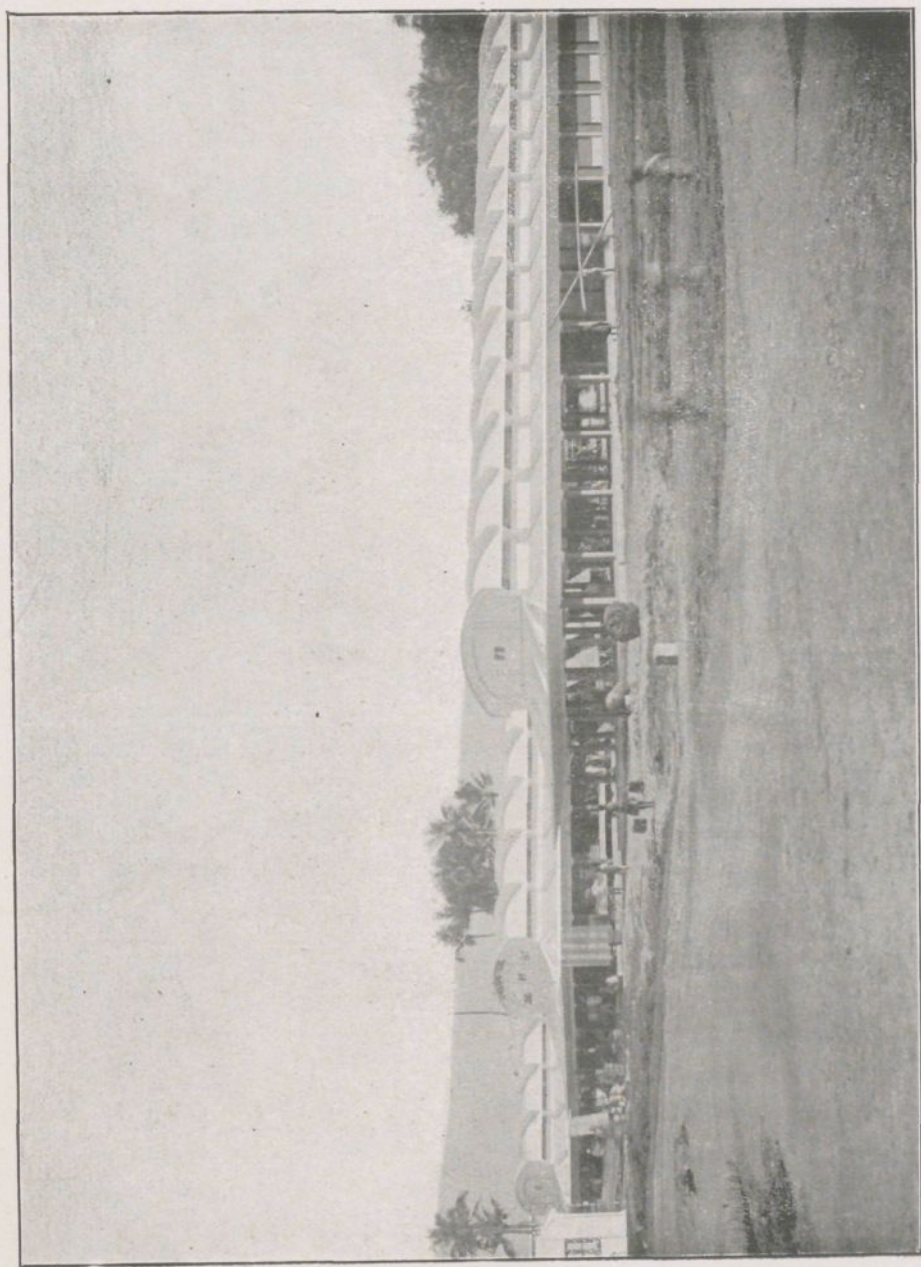
Afschrift enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal
van Nederlandsch-Indië:

De Algemeene Secretaris,
(w.g.) HULSHOFF POL.

Uitgegeven den achtsten Maart 1916.

De Algemeene Secretaris,
(w.g.) HULSHOFF POL.

Drie passerloodsen van gewapend beton in Kampong Boetoeng.

BIJLAGE C.

No. 342. *Decentralisatie*. Regeling betreffende den belangenkring van de haven van Makassar.

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 5 Juli 1917 No. 51.

Gelezen enz;

Gelet op de ordonnantie van 12 Maart 1906 (Staatsblad No. 171);

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: In te stellen een belangenkring voor de haven van Makassar, waarvan de grenzen zijn:

aan de Noordzijde: de parallel van 5° 6' Zuiderbreedte en de Straat Makassar;

aan de Westzijde: de grenzen van het haventerrein en de straat van Makassar;

aan de Zuidzijde: de lijn getrokken door het baak op Groot Lae-Lae en het licht van Mariso;

aan de Oostzijde: de lijn getrokken op een afstand van 1000 Meter van en evenwijdig aan de kust.

Ten derde: Te bepalen, dat binnen den belangenkring van de haven van Makassar, geen rechten zullen worden verleend op tot het vrij Landsdomein behorende stukken grond buiten voorkennis van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken en door andere takken van 's Lands dienst geen werken zullen worden uitgevoerd voor onderhoud, herstelling, vernieuwing en aanleg dan

na voorafgaand overleg met genoemd Departementshoofd.
Afschrift enz.

Ter ordonantie van den Vice-President
van den Raad van Nederlandsch-Indië,
bij afwezigheid van den Gouverneur-
Generaal belast met het dagelijksch
beleid der zaken,

De 1ste Gouvernements Secretaris,
(w.g.) G. R. ERDBRINK.

Uitgegeven den zeven en twintigsten Juli 1917.

De Algemeene Secretaris,
(w.g.) HULSHOFF POL.

BIJLAGE D.

No. 150. GRENZEN. CELEBES EN ONDERHOORIGHEDEN.

Grenzen van de hoofdplaats Makassar.

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië
van 26 Januari 1912 no. 31.

Gelet enz ;

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord ;

Nog gelet op het besluit van 24 Juli 1905 no. 14 (Staatsblad
no. 396) ;

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelijk : Met buitenwerkingstelling in zoover van het besluit
van 1 Januari 1888 no. 3c (Staatsblad no. 2), zooals dit wordt
gelezen krachtens het besluit van 20 Januari 1905 no. 21 (Staats-
blad no. 69), vast te stellen de volgende grenzen voor de hoofdplaats
Makassar van het gouvernement Celebes en Onderhoorigheden :

ten Noorden : de kustlijn van de „Straat van Makassar” van
het midden van de monding van eene kreek, vormende de Noord-
oostelijke grens van de kampong Tjambaja, tot een punt ten
Noorden van het kabelhuis ;

ten Westen : van evengemeld punt de kustlijn van de „Straat
van Makassar” tot het einde van den thalweg in de rivier Ba-
lang-beroe ; verder bedoelde thalweg tot het verlengde van den
Zuidkant van een binnenweg in kampong Samboeng Djawa, loopen-
de van de rivier Balang-beroe tot den weg van Makassar naar Goa ;

ten Zuiden : de rivier Balang-beroe, de Zuidkant van den
laatstgenoemden binnenweg tot het ontmoetingspunt met den
weg van Makassar naar Goa, van dit punt eene lijn in Zuid-
oostelijke richting tot het ontmoetingspunt van laatstgemelden
weg met den Zuidkant van een Noordwaarts loopenden binnenweg,
de Oostkant van dezen binnenweg, en van eene in het verlengde
daarvan gelegen sloot, de Oostgrens van de kadastrale percee-
len sectie A Nos. 820 en 821, de Zuidkant van een Oostwaarts

loopen den binnenweg tot den Zuidkant van het kadastraal perceel, sectie A, No. 445, wordende deze Zuidgrens aangeduid door de pilaren I tot en met VIII;

ten Oosten: de Oostgrens van de kadastrale perceelen sectie A Nos. 445, 444, 443, 442, 801, 426, 423, 422, 789, 420, 419, 788, 342, (eigendom verpondings No. 1165), 345, 346, 347, 378, 377, 742, 740, (eigendom verpondings No. 1181), 739 (eigendom verpondings No. 1174), 252, 251, 729 (de drie laatste Nos. maken uit eigendom verpondings No. 1175), 238, 228 (eigendom verpondings No. 1176), 227, 226, 217, 216 (de vier laatste maken gedeeltelijk uit eigendom verpondings No. 1179), 209 (eigendom verpondings No. 1173), 771 (gedeeltelijk eigendom verpondings No. 1179), 768 eigendom verpondings No. 1187), 769 (eigendom verpondings No. 1186), 748 (eigendom verpondings No. 1190), 816, 764 (eigendom verpondings No. 1188), 765 (eigendom verpondings No. 1186), 823 (eigendom verpondings No. 1209), 824 (eigendom verpondings No. 848), 825 en verder het midden van de kreek, vormende de Noordoostelijke grens van de kampong Tjambaja tot het midden der monding van die kreek, wordende deze Oostgrens aangegeven door de pilaren VIII tot en met LII.

Ten tweede: Enz.

Ten derde: Enz.

Ten vierde: De artikelen 1 en 3 van dit besluit worden geacht in werking te zijn getreden op 1 Januari 1912.

Ten vijfde: Enz.

Afschrift enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal
van Nederlandsch-Indië:
De Algemeene Secretaris,
(w. g.) STAAL.

Uitgegeven den twaalfden Februari 1912.

De Algemeene Secretaris,
(w. g.) STAAL.

BIJLAGE E.

GRENZEN VAN DE EUROPEESCHE WIJKEN DER
GEMEENTE MAKASSAR.

(Vastgesteld bij besluit van den Gouverneur van Celebes en
Onderhoorigheden dd. 5 Juni 1885.)

a. *Wijk Prins Hendrik Pad :*

Ten Noorden de Zuidkant van de Chineesche Dwarsstraat, Burgerwachtstraat en Koestraat, ten Oosten, de gevangenis en Westkant van den Hospitaalweg, ten Zuiden de Noordkant van den Kweekschoolweg en de Noordkant van de verlengde 2e Zeestraat, ten Westen de Oostkant van den Heerenweg, de Ravelijnsweg en de zee;

b. *Wijk Kampong Beroe :*

Ten Noorden de Kerkhofstraat, ten Oosten de Westkant van den Heerenweg tot aan de 2e Zeestraat, ten Zuiden de Noordkant van de 2e Zeestraat, ten Westen de zee;

c. *Wijk Kampong Djawa :*

Ten Noorden de Zuidkant van de 2e Zeestraat, ten Oosten de Westkant van den Heerenweg, ten Zuiden het landgoed Losari, ten Westen de zee;

d. *Wijk Koningsplein :*

Ten Noorden de Zuidkant van de verlengde 2e Zeestraat en de Zuidkant van den Kweekschoolweg, ten Oosten de Westkant van den Hospitaalweg, ten Zuiden de Groene Laan, ten Westen de Oostkant van den Heerenweg;

e. *Wijk stad Vlaardingen :*

Ten Noorden de Buitenmuurstraat, ten Oosten de Westkant van de 1ste Dwarsstraat, ten Zuiden de Noordkant van de Koestraat, de Burgerwachtstraat en de Chineesche Dwarsstraat, ten Westen de zee;

f. Wijk Kampong Renggang en Patoenoeang:

Ten Noorden de weg van Matjinieajo tot aan het huis van de familieleden van wijlen Dipo Negoro, ten Oosten de weg langs Bontoala en Gadong, ten Zuiden de weg door Kampong Renggang, ten Westen de Oostkant van den Hospitaalweg, de weg langs het Europeesche Kerkhof, de Westkant van de 1ste Dwarsstraat en de weg langs het Chineesche Kerkhof.

BIJLAGE F.

Sterfte der Inlanders in het ressort der Gemeente Makassar.

Districten.	1916.			1917.		
	Sterkte der bevolking.	Sterfte der bevolking in cijfers, in ‰		Sterkte der bevolking.	Sterfte der bevolking in cijfers, in ‰	
Makassar	7200	264	$3\frac{2}{3}$	6099	304	5
Melajoe	3763	199	5.3	4821	239	4.9
Endeh	6458	281	4.4	4182	189	4.5
Wadjo	4539	210	$4\frac{2}{3}$	4680	243	5
Oedjoeng-Tanah	5525	134	2.4	4096	214	5
Mariso	3221	141	4.4	4141	139	3.3
Totaal	30706	1229	—	28019	1328	—

BIJLAGE: G.

OPGAVE van verordeningen, vastgesteld door den Gemeenteraad van Makassar en van binnen zijn ressort van kracht zijnde Reglementen en Keuren van Politie, vastgesteld door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur.

a. Verordeningen.

Omschrijving der Verordening	Dagteekening van het Raadsbesluit, waar- bij de Verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij even- tueele wijzigingen zijn aangebracht	Dagteekening en num- mer der Javasche Courant, waarin Ver- ordening en wijzi- ging zijn afgekondigd
1. Reglement van orde voor de Vergaderingen van den Gemeenteraad van Ma- kassar.	11 April 1906 en 4 Nov. 1908	—
2. Reglement op het ver- voeren van petroleum in de Gemeente Makassar.	25 Juli 1906	1 Sept. 1906 No. 70.
3. Verordening op den in- voer en het bezit van klap- perekhoorns in de Ge- meente Makassar.	22 Januari 1908	17 en 20 Mrt. 1908 Nos. 22 en 23.
4. Algemeene bepalingen be- treffende het tijdelijk in gebruik afstaan van open- bare wegen, straten, plei- nen, parken en andere ter- reinen in de Gemeente Makassar.	4 Nov. 1908	3 Dec. 1909 No. 96.
5. Verordening op het slach- ten en keuren van vee en vleesch en op het gebruik van de openbare slacht- plaatsen in de Gemeen- te Makassar.	22 Sept. 1909	12 Nov. 1909 No. 90.

Omschrijving der Verordening	Dagteekening van het Raadsbesluit, waar- bij de Verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij even- tueele wijzigingen zijn aangebracht	Dagteekening en num- mer der Javasche Courant, waarin Ver- ordening en wijziging zijn afgekondigd
6. Aanwijzing van wijken en buurten in de Gemeente Makassar, waar bedek- king van nieuw op te richten gebouwen met atap of andere licht ont- vlambare materialen niet is toegelaten.	9 Mei 1911	6 October 1911 No. 80
7. Verordening, regelende heffing van een retributie voor het gebruik van pas- serloodsen, behorende aan de Gemeente Makas- sar.	23 Dec. 1911	17 Mei 1912 No. 40.
8. Verordening op het hou- den en oprichten van lo- gementen en koffiehuisen, in de Gemeente Makassar.	27 Dec. 1911	23 Aug. 1912 No. 68.
9. Verordening op het num- meren van rijwielen, in de Gemeente Makassar.	27 Dec. 1911	23 Aug. 1912 No. 68.
10. Voorschriften nopens de kwijting van betalings- stukken.	27 Dec. 1911	17 Mei 1912 No. 40.
11. Reglement op de alge- meene begraafplaatsen in de Gemeente Makassar.	26 April 1912	6 Sept. 1912 No. 72.
12. Aanwijzing van de ter- reinen, die als algemeene begraafplaatsen voor in- gezetenen van de Ge- meente Makassar bestemd blijven en regelen, waar- naar het dagelijksch be- heer over de algemeene begraafplaatsen te Makas- sar zal worden gevoerd.	26 April 1912	6 Sept. 1912 No. 72.

Omschrijving der Verordening	Dagteekening van het Raadsbesluit, waar- bij de Verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij even- tueele wijzigingen zijn aangebracht	Dagteekening en num- mer der Javasche Courant, waarin Ver- ordening en wijziging zijn afgekondigd
13. Verordening op het be- zit van en den handel in vuurwapenen, buskruit en munitie in de Gemeente Makassar.	24 Mei 1912	15 Nov. 1912 No. 92.
14. Verordening op het hef- fen en invorderen eener belasting op het houden van openbare vermake- lijkheden in de Gemeen- te Makassar.	10 Maart 1914 en 20 October 1916	25 Aug. 1914 No. 68, 27 Nov. 1914 No. 95 en 5 Jan. 1917 No. 2.
15. Verordening tot wijzi- ging en aanvulling van het Reglement op het bou- wen en sloopen ter hoofd- plaats Makassar, afge- kondigd in de Javasche Courant van 12 Sept. 1899 No. 73. *)	10 Maart 1914	18 Sept. 1914 No. 75.
16. Verordening tot heffing van opcenten op verpon- ding en personeele be- lasting.	12 Juni 1914	25 Aug. 1914 No. 68 en 27 Nov. 1914 No. 95.
17. Reglement op de Brand- weer.	16 Juni 1915	20 Aug. 1915 No. 67.
18. Verordening op de hef- fing en invordering eener belasting op het houden van honden, in de Ge- meente Makassar.	6 Aug. 1915	14 Sept. 1915 No. 74.
19. Verordening regelende den rechtstoestand van de Ambtenaren der Ge- meente Makassar.	22 Nov. 1915	10 Dec. 1915 No. 99.

*) Sedert vervallen en vervangen door de Verordening: „Bouw- en Woonverordening voor de Gemeente Makassar.”

Omschrijving der Verordening	Dagteekening van het Raadsbesluit, waar- bij de verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij even- tueele wijzigingen zijn aangebracht	Dagteekening en num- mer der Javasche Courant, waarin Ver- ordening en wijziging zijn afkondigd
20. Verordening tot uitvoe- ring van artikel 9 der Gemeente-Ambtenaren — verordening.	30 Dec. 1915	21 Jan. 1916 No. 6.
21. Verordening op de hef- fing van legesgelden in de Gemeente Makassar.	11 Feb. 1916	18 Febr. 1916 No. 14.
22. Verordening, regelende de wijze, waarop de van Gemeentewege te verrich- ten bekendmakingen zul- len geschieden, in de Gemeente Makassar.	11 Feb. 1916	18 Feb. 1916 No. 14.
23. Verordening, houdende verklaring, welke der door den Gemeenteraad van Makassar vastgestel- de verordeningen en der binnen zijn ressort van kracht zijnde, door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur vasgestelde re- glementen en keuren van politie, tegen welker over- treding straf is bedreigd, nog zullen gelden.	9 Maart 1916	17 Maart 1916 No. 22.
24. Verordening op het num- meren van perceelen, woonhuizen en andere ge- bouwen en het gebruik van naamborden in de Gemeente Makassar.	14 Juli 1916 en 9 Sept. 1916	13 Oct. 1916 No. 82.
25. Verordening tot heffing van opcenten op de In- komstenbelasting.	3 Nov. 1916	9 Jan. 1917 No. 3.
26. Reglement op de Ha- venbrandweer.	28 Aug. 1917	14 Sept. 1917 No. 14.

Omschrijving der Verordening	Dagteekening van het Raadsbesluit, waar- bij de Verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij even- tueele wijzigingen zijn aangebracht	Dagteekening en num- mer der Javasche Courant, waarin Ver- ordening en wijziging zijn afgekondigd
27. Verordening, houdende bepalingen tot regeling van den verkoop van sterken drank.	15 Juni 1917	11 Dec. 1917 No. 99.
28. Verordening tot heffing en invordering van eene belasting onder den naam van „Vergunningsrecht.”	15 Juni 1917	11 Dec. 1917 No. 99.
29. Verordening ter uitvoering van artikel 5 van het Motorreglement.	1 Febr. 1918	1 Maart 1918 No. 18.
30. Bouw- en Woonverordening voor de Gemeente Makassar.	3 Sept. 1917 3 Jan. 1918	1 Maart 1918 No. 18.
31. Verordening tot vaststelling van het Gemeentelijk wapen.	26 Febr. 1918	15 Maart 1918 No. 22.
32. Verordening tot wijziging van de regelen, waarnaar het dagelijksch beheer over de algemeene begraafplaatsen te Makassar wordt gevoerd, afgekondigd in de Javasche Courant van 6 September 1912 No. 72, zooals die zijn gewijzigd bij de Verordening tot wijziging van de regelen, waarnaar het dagelijksch beheer over de algemeene begraafplaatsen te Makassar wordt gevoerd, afgekondigd in de Javasche Courant van 11 Dec. 1914 No. 99.	26 Febr. 1918	15 Maart 1918 No. 22.

Omschrijving der Verordening	Dagteekening van het Raadsbesluit, waar- bij de Verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij even- tuelee wijzigingen zijn aangebracht	Dagteekening en num- mer der Javasche Courant, waarin Ver- ordening en wijziging zijn afgekondigd
33. Verordening tot heffing en invordering eener be- lasting op den verkoop van saguweer en brom.	1 Febr. 1918	28 Maart 1918 No. 26.
34. Reglement op de Ha- venbrandweer.	20 Nov. 1917 23 April 1918	21 Juni 1918 No. 50.
35. Verordening tot heffing en invordering eener be- lasting onder den naam van „Motorrijtuigenbelas- ting in de Gemeente Makassar.	1 Febr. 1918	9 Juli 1918 No. 55.
36. Verordening tot wijzi- ging van de Verordening „Bouw- en Woonverorde- ning voor de Gemeente Makassar van 3 Januari 1918, afgekondigd in de Javasche Courant van 1 Maart 1918 No. 18.	18 Juni 1918	5 Juli 1918 No. 54.

- b. Reglementen en keuren van Politie, tegen welke overtreding straf is bedreigd.
1. Verbod tot verkoop van eetwaren aan tot dwangarbeid veroordeelden van 24 October 1887, afgekondigd in de Javasche Courant van 8 November 1887 No. 89;
 2. Verbod tegen het verstoren der orde van oefeningen der gewapende macht, van 1 October 1890, afgekondigd in de Javasche Couranten van 24 en 28 October 1890 Nos. 85 en 86;
 3. Verordening op het verwerken en opslaan van arak en andere sterke dranken, in vaten, ter hoofdplaats Makassar aangebracht, van 21 Februari 1894, afgekondigd in de Javasche Courant van 16 Maart 1894 No. 22;
 4. Reglement voor de Europeesche Wijkmeesters ter Hoofdplaats Makassar, van 22 April 1894, afgekondigd in de Javasche Courant van 11 Mei 1894 No. 38;
 5. Reglement op het bouwen en sloopen ter Hoofdplaats Makassar, van 13 Juli 1899, afgekondigd in de Javasche Courant van 12 September 1899 No. 73, gewijzigd en aangevuld bij Gemeenteverordening van 10 Maart 1914, afgekondigd in de Javasche Courant van 10 September 1914 No. 75;*)
 6. Reglement op het gebruik van en het verkeer op de openbare wegen, zoomede het verhuren van paarden, rij- en voertuigen, in de onderafdeeling Makassar, van 1 Februari 1905, afgekondigd in de Javasche Courant van 17 Februari 1905 No. 14, zooals het is gewijzigd bij Gemeente-Verordening van 6 Juni 1906, afgekondigd in de Javasche Courant van 17 Juli 1906 No. 57;
 7. Verordening op de brood- en banketbakkerijen in het Gouvernement Celebes en Onderhoorigheden van 8 Maart 1905,

*) Vervangen door de Verordening: „Bouw- en Woonverordening voor de Gemeente Makassar”, afgekondigd in de Javasche Courant van 1 Maart 1918 No. 18.

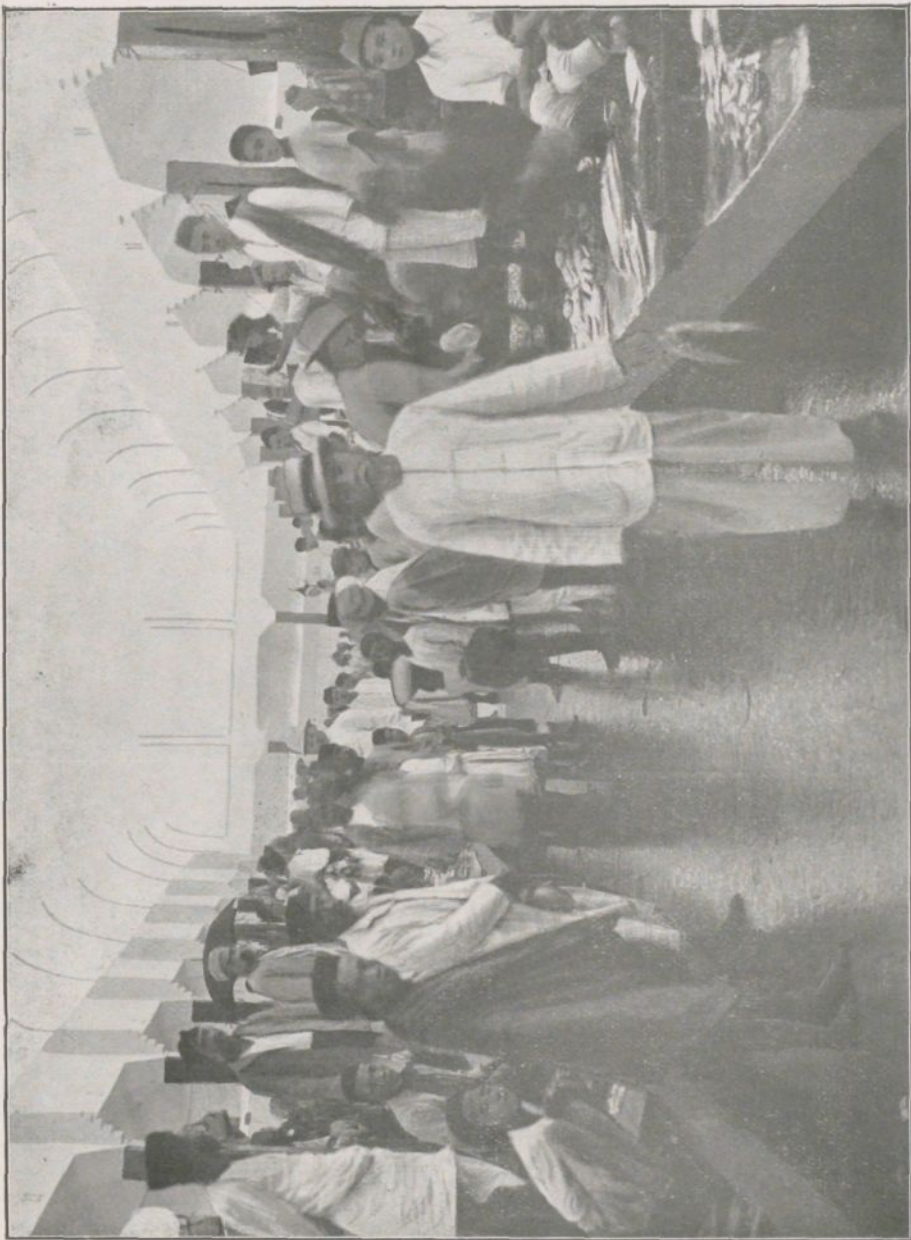
afgekondigd in de Javasche Couranten van 4 en 7 April 1905 Nos. 27 en 28;

8. Verordening tot bevordering van de netheid, zindelijkheid, veiligheid en orde in het Gouvernement Celebes en Onderhoorigheden, van 8 Maart 1905, afgekondigd in de Javasche Couranten van 28 April en 2 Mei 1905 Nos. 34 en 35, zooals bedoelde verordening is gewijzigd bij Gouvernementsbesluit van 11 September 1905, afgekondigd in de Javasche Couranten van 24 en 28 November 1905 Nos. 94 en 95, bij Gemeenteverordening van 22 April 1908, afgekondigd in de Javasche Couranten van 26 en 29 Mei 1908 Nos. 42 en 43, bij Gemeente-Verordening van 10 Juli 1908, afgekondigd in de Javasche Couranten van 1 en 4 September 1908 Nos. 70 en 71 en bij Gemeenteverordening van 9 Mei 1911, afgekondigd in de Javasche Courant van 6 October 1911 No. 80.

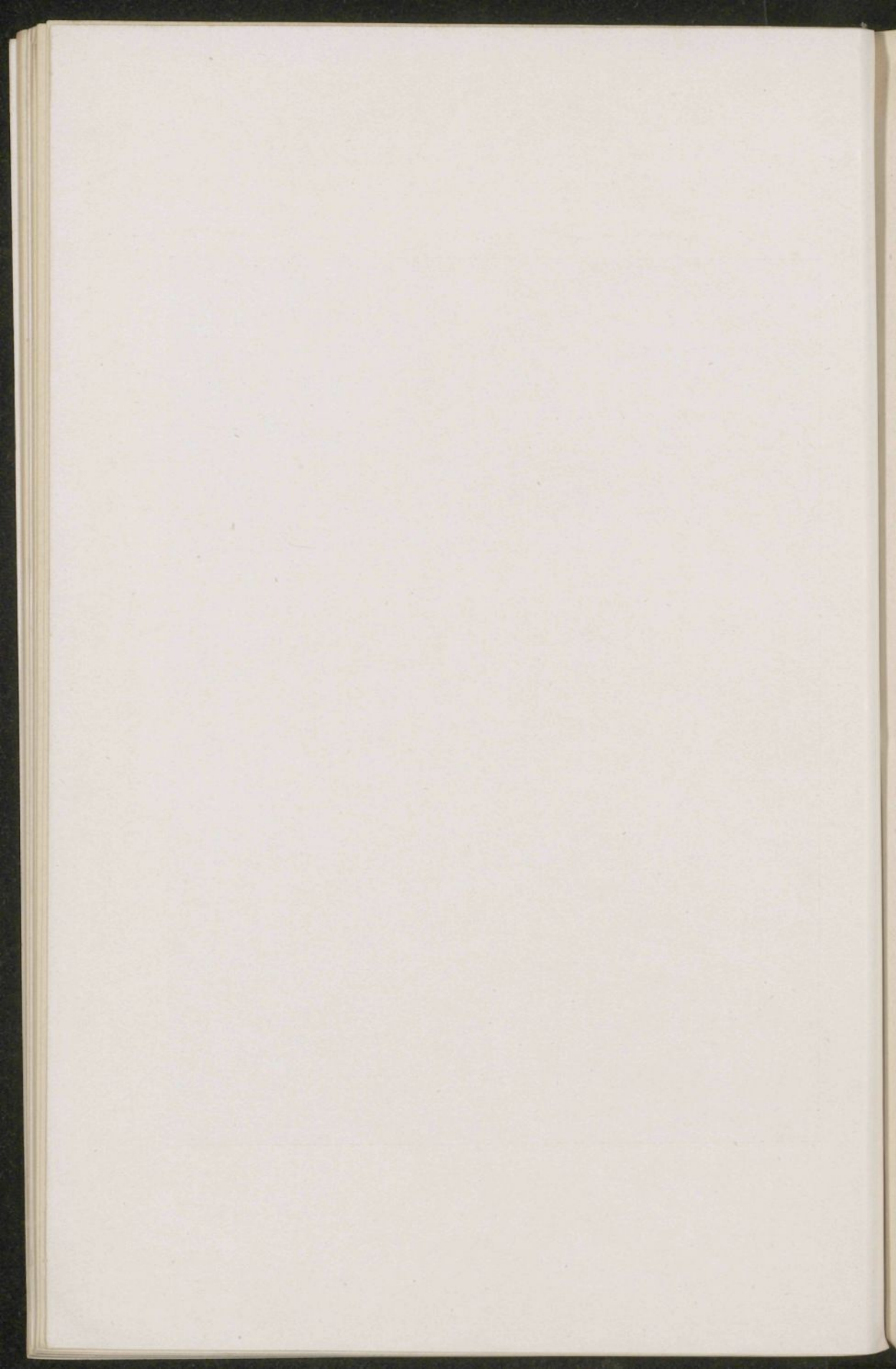
BIJLAGE: H.

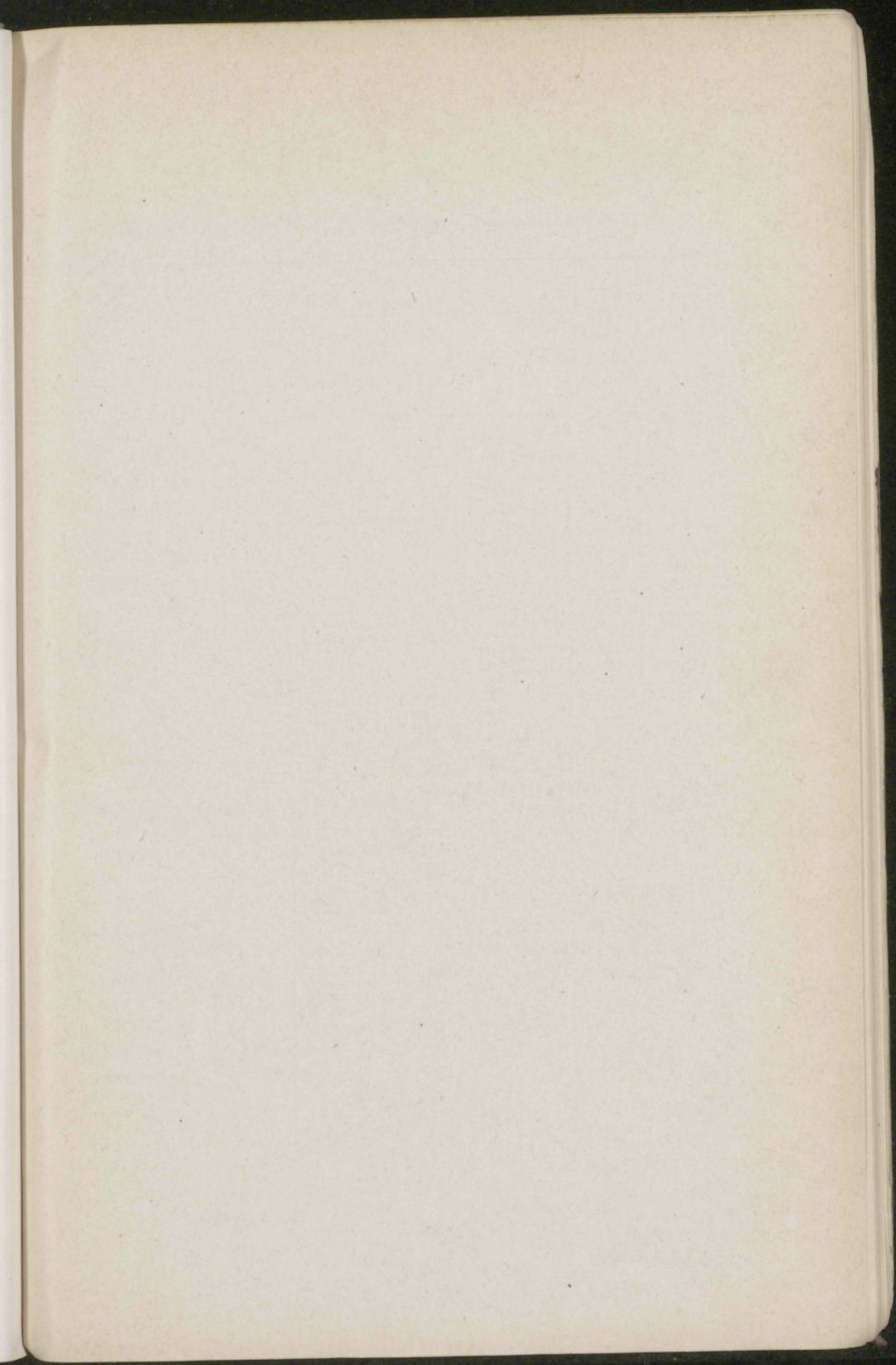
REGENVAL TE MAKASSAR
OVER HET JAAR 1917.

MAAND :	MILLIMETERS.
Januari	643
Februari	529
Maart	489
April	189
Mei	41
Juni	62
Juli	29
Augustus	57
September	52
October	188
November	249
December	997
TOTAAL	3525

Passerlods in Kampong Boetoeng.

BIJLAGE I.

Overzicht van alle gehouden verkiezingen voor den Gemeenteraad van Makassar van 20 Juli 1909 tot en met 31 December 1917.

Jaar	Datum der gehouden verkiezing	Vacatures (namen der defungeerende leden)	Namen der gekozenen	AANTAL KIEZERS			Opkomst der kiezers in procenten van het totaal bij:	
				Totaal	Opgekomen bij:		Stemming	Herstemming
					Stemming	Herstemming		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1909	20 Juli	Eerste verkiezing	J. J. H. Kater	—	—	—	—	—
			F. H. A. H. Rubach	—	—	—	—	—
			H. Adelink					
			H. C. de Groot					
			W. P. de Jong					
			Mr. H. G. Derx	152	70	—	46 ⁰ / ₀	—
			F. L. M. Schut					
1909	9 November	H. Mesman	H. Mesman					
1910	22 Maart	F. H. A. H. Rubach	P. F. van den Berg	152	cijfers onbekend	cijfers onbekend	—	—
1910	27 September	F. L. M. Schut	Dr. G. M. Brouwer	204	50	—	24,5 ⁰ / ₀	—
1911	25 April	W. P. de Jong	Mr. A. E. van Arkel	—	—	—	—	—
		J. J. H. Kater	L. R. Wentholt	—	—	—	—	—
1911	6 Juni	P. F. van den Berg	A. Honig	—	—	—	—	—
			J. Seeuwen	—	—	—	—	—
1911	8 Augustus	A. Honig	Ds. R. W. F. Kijftenbelt	door de	Regeering	benoemd	—	—
	12 September							
1911	12 "							
	19 "	Mr. A. E. van Arkel	J. J. H. Kater	—	—	—	—	—
1912	16 Januari	L. R. Wentholt	M. den Hartog	—	—	—	—	—
		H. Adelink	L. Prinsen Geerligs	—	—	—	—	—
1912	20 Februari	H. C. de Groot	H. Adelink	—	—	—	—	—
1912	16 Juli	M. den Hartog	M. den Hartog	—	—	—	—	—
		Ds. R. W. F. Kijftenbelt	Ds. R. W. F. Kijftenbelt	—	—	—	—	—
		J. Seeuwen	J. Seeuwen	—	—	—	—	—
		Dr. G. M. Brouwer	Dr. G. M. Brouwer	—	—	—	—	—
		2 leden ter uitbreiding van den Raad	G. Wieland	—	—	—	—	—
			Mr. H. A. Pet	—	—	—	—	—

Overzicht van alle gehouden verkiezingen voor den Gemeenteraad van Makassar van 20 Juli 1909 tot en met 31 December 1917.

Jaar	Datum der gehouden verkiezing	Vacatures (namen der defungeerende leden)	Namen der gekozenen	AANTAL KIEZERS			Opkomst der kiezers in procenten van het totaal bij:	
				Totaal	Opgekomen bij:		Stemming	Herstemming
					Stemming	Herstemming		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1913	11 Februari	Mr. H. G. Derx	J. J. van West	204	57	—	27,9%	—
1913	24 April	H. Adelink	F. P. Meulemans	—	—	—	—	—
1913	4 November	J. Seeuwen	H. Mesman	—	—	—	—	—
		M. den Hartog	Mr. S. J. L. M. van Schaik	—	—	—	—	—
		L. Prinsen Geerligs	A. H. Hofkamp	—	—	—	—	—
1914	30 Juli	Dr. G. M. Brouwer	J. A. M. van Buuren	—	—	—	—	—
1915	16 Januari	J. J. van West	H. J. E. van der Kop	—	—	—	—	—
1915	27 Februari	J. J. H. Kater	J. F. van Kesteren	—	—	—	—	—
1915	11 Maart	Mr. S. J. L. M. van Schaik	H. J. E. van der Kop	—	—	—	—	—
		G. Wieland	M. Kolthoff *)	—	—	—	—	—
		J. J. van West	G. Wieland	—	—	—	—	—
1915	25 Mei	G. Wieland	L. G. Wiemans	180	44	—	24,4%	—
1915	20 Juli	Ds. R. W. F. Kijftenbelt	N. van Zalinge	—	—	—	—	—
		J. F. van Kesteren	J. F. van Kesteren	—	—	—	—	—
		A. H. Hofkamp	A. H. Hofkamp	—	—	—	—	—
		F. P. Meulemans	F. P. Meulemans	—	—	—	—	—
		G. Wieland	G. Wieland	—	—	—	—	—
		L. G. Wiemans	M. C. H. Buné	180	36	—	20%	—
1915	16 Augustus	F. P. Meulemans	Th. H. M. Platte	180	68	—	38%	—
1915	25 November	H. J. E. van der Kop	A. W. G. Stigter	—	—	—	—	—
		J. A. M. van Buuren	E. Bouvy	180	39	—	21,7%	—
1915	16 December	A. H. Hofkamp	R. Heijtman	180	32	—	17,7%	—
1916	24 Maart	N. van Zalinge	J. H. Stocksmeier	—	—	—	—	—
	5 Juli	J. F. van Kesteren	—	—	—	—	—	—
	12 "	idem	J. A. E. van Deursen	254	69	—	27,2%	—
	21 "	R. Heijtman	W. C. Snel	—	—	—	—	—
1917	2 Februari	E. Bouvy	W. F. van Campen	—	—	—	—	—

*) Wenschte het mandaat niet te aanvaarden.

BIJLAGE J.

Overzicht van de Ontvangsten en Uitgaven van de Europeesche Begraafplaats over de jaren 1907 t/m 1917.

Jaar	Ontvangsten	Pezoldiging personeel	Verdere uitgaven	Totaal uitgaven	Saldi
1907	f 2671 82 ^s *)	f — —	f — —	f — —	f + 2671 82 ^s
1908	„ 1060 40	„ 891 —	„ 134 20	„ 1025 20	„ + 35 20
1909	„ 853 40	„ 888 —	„ 150 —	„ 1038 —	„ — 184 60
1910	„ 588 10	„ 888 —	„ 210 —	„ 1098 —	„ — 509 90
1911	„ 866 30	„ 888 —	„ 560 62	„ 1448 62	„ — 582 32
1912	„ 808 90	„ 660 —	„ 615 40	„ 1275 40	„ — 466 50
1913	„ 1415 70	„ 649 —	„ 512 56	„ 1161 56	„ + 254 14
1914	„ 1100 60	„ 648 —	„ 471 03	„ 1119 03	„ — 18 43
1915	„ 1117 —	„ 768 —	„ 738 20	„ 1506 20	„ — 389 20
1916	„ 933 —	„ 888 —	„ 718 71 ^s	„ 1606 71 ^s	„ — 673 71 ^s
1917	„ 1781 —	„ 1008 —	„ 596 99	„ 1604 99	„ + 176 01

*) Saldo bij de overname der Begraafplaats.

BIJLAGE K.

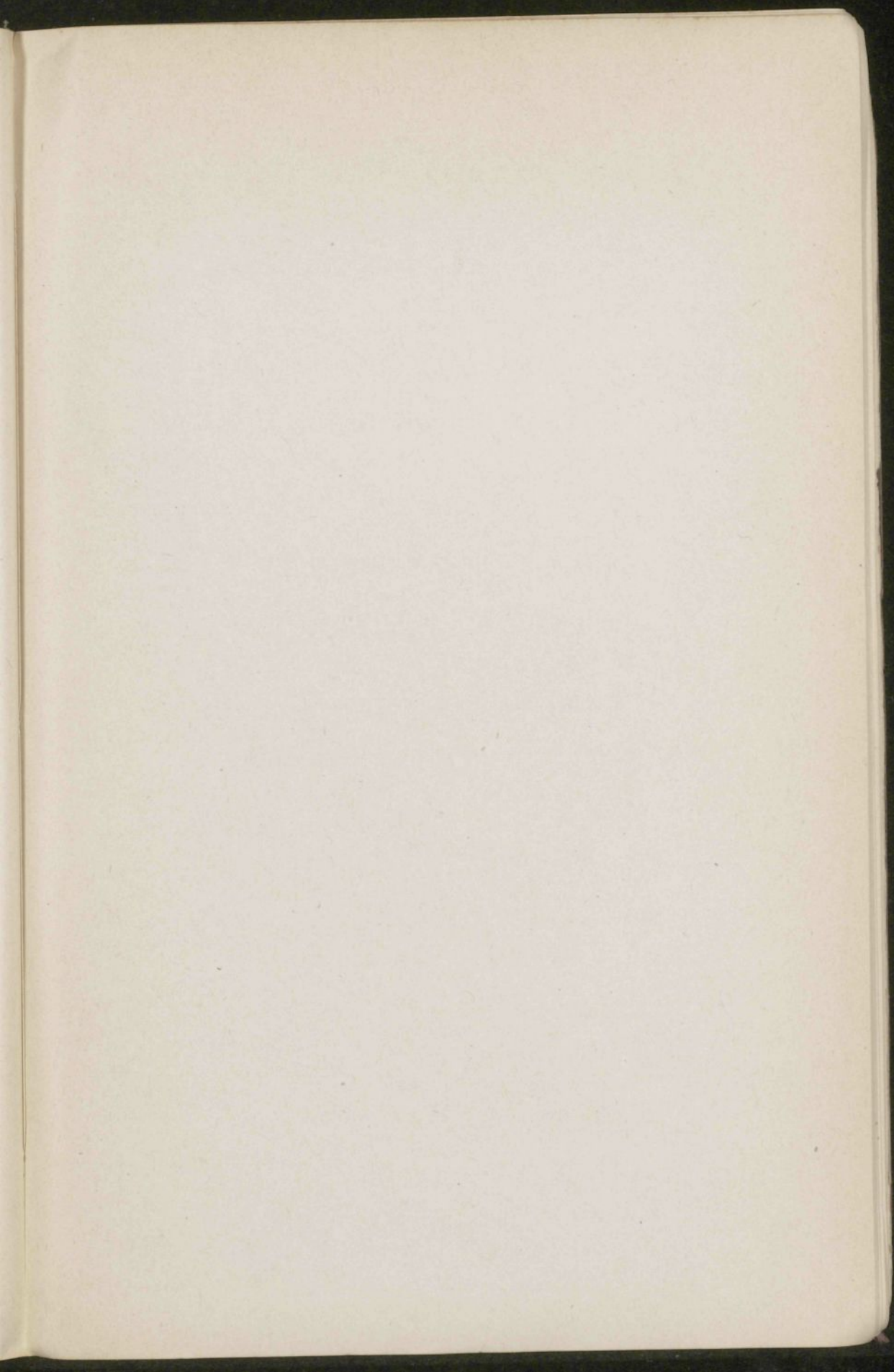
OVERZICHT van de Ontvangsten en Uitgaven van het Gemeentelijk Slachthuis over de jaren 1910 t/m 1917.

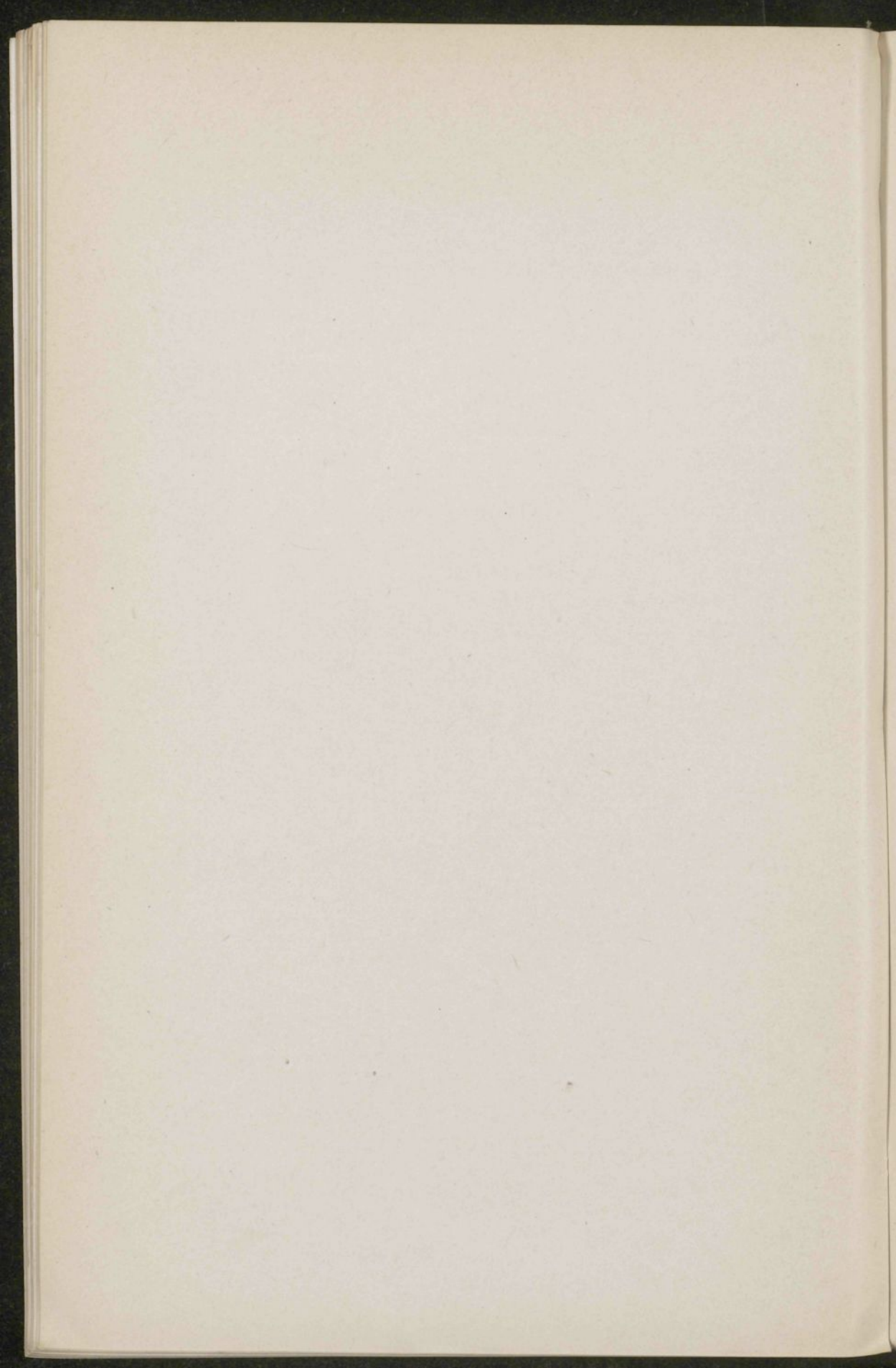
Jaar	Ontvangsten voor het ge- bruik van het slachthuis, keur- loonen, verhuur van inventaris- goederen	Bezoldi- ging per- soneel van het Slachthuis	Verdere uitgaven incl. aflos- singen en renten	Totaal uitgaven	Saldi
1910	f 4841 18	f 1699 56	f 5552 55	f 7252 11	f—2410 93
1911	„ 5981 10	„ 2099 75	„ 3427 15 ^s	„ 5526 90 ^s	„+ 454 19 ^s
1912	„ 6045 10	„ 2580 —	„ 2768 98	„ 5348 98	„+ 696 12
1913	„ 6049 20	„ 1840 —	„ 2945 06 ^s	„ 4785 06 ^s	„+1264 13 ^s
1914	„ 7962 20	„ 1644 50	„ 3558 93	„ 5203 42	„+2758 78
1915	„ 7938 90	„ 2600 —	„ 6612 78	„ 9212 78	„—1273 88
1916	„ 8945 80	„ 3037 50	„ 6882 03 ^s	„ 9919 53 ^s	„— 973 73
1917	„ 10538 30	„ 3780 —	„ 3366 08 ^s	„ 7146 08 ^s	„+3392 21 ^s

BIJLAGE: L.

*Staat aangevende het slot van rekening dezer Gemeente
over de jaren:*

	ONTVANGSTEN:		UITGAVEN:			SALDI:	
1906.	f	25.349.—	—	f	21.454.68	= +	f 3.894.32
1907.	"	34.400.05	—	"	28.513.67	= +	" 5.886.38
1908.	"	66.225.40 ⁵ .	—	"	49.989.28 ⁵ .	= +	" 16.236.12
1909.	"	51.863.72	—	"	36.567.47	= +	" 15.296.25
1910.	"	77.014.91	—	"	81.333.19 ⁵ .	= —	" 4.318.28 ⁵ .
1911.	"	72.733.26	—	"	77.818.28	= —	" 5.085.02
1912.	"	86.085.95	—	"	79.360.92	= +	" 6.725.03
1913.	"	77.190.88	—	"	59.861.86 ⁵ .	= +	" 17.329.01 ⁵ .
1914.	"	94.909.33 ⁵ .	—	"	72.021.77	= +	" 22.887.56 ⁵ .
1915.	"	128.918.50	—	"	98.974.33	= +	" 29.944.17

BIJLAGE M.

STAAT
VAN WERKELIJKE UITGAVEN
VAN DE
GEMEENTE MAKASSAR
OVER
de dienstjaren 1907 tot en met 1917
zonder saldi van vroegere jaren.

<i>Bestuur van de Gemeente.</i>	Jaar 1907	Jaar 1908	Jaar 1909	Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
Bezoldiging van den Secretaris	f 450 —	f 900 —	f 900 —	f 900 —	f — —	f 1200 —	f 1200 —	f 2783 33	f — —	f — —	f — —
idem idem en ambtenaren ter					1826 —						
Secretarie	" — —	" — —							5220 66	6229 96	10276 95
Bezoldiging van den Secretaris, ambtenaren en bedienden											1200 —
Toelage aan den Gemeentekashouder en diens											
personeel											
Schrijfloonen, gratificatiën, schrijf- en bureaubehoeften, druk- en bindwerk, vrachtlouen en verdere											
kleine uitgaven	" 306 65	" 243 77	" 574 36	" 739 98	" 749 72	" 1149 59	" 435 96	" 1177 09 ⁵	" 1824 82 ⁵	" 5067 99	" 4164 82 ⁵
Vertalingen	" 79 50	" 35 —	" 17 50	" 81 —	" 110 —	" 73 —	" — —	" 31 —	" 67 50	" 123 50	" 393 25
Onderhoud, herstelling en aankoop van meubilair	" — —	" — —	" 8 50	" 31 83	" 194 —	" 265 —	" 248 10	" 247 89	" 36 51	" 133 69 ⁵	" 1527 26
Kosten van kiezerslijsten, verkiezingen en lokaalhuur	" 55 —	" 25 —	" 108 30	" 126 33	" 266 08	" 226 33	" 84 44	" 47 —	" 485 70	" 198 97 ⁵	" 64 25
Aankoop en onderhoud van een rijwiel voor den											
bureauoppasser									110 50	28 45	47 70
Instelling eener boekerij											828 —
Reis- en verblijfkosten bij afvaardigingen											494 55
Reorganisatie van het archief											564 45
Inhuur van een gebouw voor Raadhuis											900 —
<i>Openbare werken voor zoover niet begrepen in volgende afdeelingen.</i>											
Bezoldiging en transportkosten van vast technisch											
personeel			912 50	1200 —	1845 —	5850 —	5790 —	5629 20	6875 80	8791 35	13371 02
Bezoldiging van administratief personeel en een oppas-				720 —					580 60	1150 —	1774 50
ser ten bureele van den Directeur der Gemeentewerken											
Schrijf- en bureaubehoeften, druk- en bindwerk, het											
maken van ontwerpen en begrootingen, bureau-											
huur, en aansluiting aan het stadstelefoonnet	" 107 90	" 126 82 ⁵	" 354 35	" 297 90	" 1199 50	" 1870 17	" 656 60	" 1567 92 ⁵	" 564 95	" 1374 66	" 2872 14 ⁵
Instelling eener boekerij, abonnement op verschil-											177 08 ⁵
lende vaktijdschriften											27 40
Aankoop, herstel en onderhoud van meubilair											1198 78
Onderhoud van gebouwen		75 —	105 —	242 95	666 66	1283 72	186 70	494 67 ⁵	742 21	722 24	1198 78
" " wegen en daartoe behoorende werken	" 11185 23 ⁵	" 10628 —	" 11149 25 ⁵	" 20333 59 ⁵	" 8534 17 ⁵	" 17610 10 ⁵	" 14933 27	" 18891 46	" 20450 65 ⁵	" 23199 35	" 34154 27 ⁵
" " bruggen en duikers	" 777 92	" 811 —	" 848 —	" 1124 24 ⁵	" 908 61 ⁵	" 1386 12	" 1282 80	" 1215 68	" 1028 —	" 951 52	" 1469 87
" " goten, riolen en spoelleidingen	" 3643 59	" 4791 —	" 4770 —	" 1055 20	" 1881 23	" 1627 10 ⁵	" 1497 20	" 2053 10	" 1540 21	" 2337 90	" 5070 58
" " plantsoenen, gazons en aanplantingen			465 —	" 450 42 ⁵	" 1152 27	" 1157 50	" 1351 79	" 1200 01	" 2572 95	" 2888 49	" 5091 65
Verbetering van de afwatering van den Malimongan-											
weg, benevens van omliggende kampongs en van											
het Z. W. gedeelte van kampong Wadjo				" 3290 71 ⁵	" 5771 30	" 1711 75					
Uitgaven voor het normaliseeren van wegen					" 1077 50						40248 28 ⁵
Verbetering van wegen											2557 64
Zware herstellingen van bruggen en duikers	" 1591 45 ⁵	" 1915 77 ⁵	" 1000 —	" 469 55	" 230 45			434 37	163 72	145 35	
<i>Transporteere</i>	f18197 25	f19551 37	f21212 76	f31063 72	f26412 50	f35410 39	f27666 86	f35772 73 ⁵	f42264 79	f53343 43	f128474 46 ⁵

*) w. o. begieten.

	Jaar 1907	Jaar 1908	Jaar 1909	Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
<i>Per transport</i>	f18197 25	f19551 37	f21212 76	f31063 72	f26412 50	f35410 39	f27666 86	f35772 73 ^s	f42264 79	f 53343 43	f128474 46 ^s
Zware herstellingen, verbeteringen van goten, riolen en spoelleidingen						„ 6 75			„ 1885 75	„ 2168 90	„ 1053 65
Aanleg van nieuwe goten, riolen en spoelleidingen				„ 3743 90	„ 889 50						
Aanleg van nieuwe bruggen en duikers				„ 450 34	„ 875 75	„ 72 50					
„ „ een weg door het Koningsplein met daartoe behoorende werken			„ 1000 —								
Onderhoud van beschoeiingen langs het zeestrand				„ 500 —	„ 28 —	„ 598 05	„ 531 41				
Aankoop en onderhoud van werkkarren, tuig, gereedschappen en werktuigen, niet afzonderlijk genoemd, voor de uitvoering van openbare werken en daarmede verband houdende uitgaven				„ 1974 40 ^s	„ 2105 78	„ 841 67	„ 974 40				
Aankoop en onderhoud van rijwielen t/b van het technische personeel				„ 199 89	„ 59 25	„ 275 75	„ 65 —	„ 116 85	„ 195 30	„ 658 30	„ 463 65
Voortzetting van het werk: het verleggen van de rivier van Makassar en dempen van de bestaande rivier				„ 4706 38 ^s	„ 58 —						
Bezoldiging machinedrijver, stoker en onderhoud van de stoomwals					„ 559 05	„ 948 58	„ 682 55	„ 386 —	„ 319 67 ^s		
Aanschaffing van een motor of stoommachine tot het aandrijven van den steenbreker, aankoop van brandstoffen en olie, en onderhoud van den motor, loon machinedrijver en andere daarmede verband houdende uitgaven				„ 2410 16	— —	„ 1019 02	„ 765 20	„ 346 99	„ 586 28 ^s		
Bouw van een raadhuis, en daarmede verband houdende uitgaven										„ 24046 75	„ 45124 48
Aanschaffing van meubilair, enz, ten behoeve van het in 1917 gereed komende Raadhuis											„ 7361 65
<i>Sproei- en Reinigingsdienst.</i>											
Bezoldiging van een opzichter van de Stadsreiniging				„ 427 33	„ 440 —	„ 460 —	„ 280 —	„ 850 —	„ 1200 —	„ 1914 —	„ 2280 —
Transportkosten van het personeel van den Sproei- en Reinigingsdienst											„ 20 25
Aankoop, onderhoud en herstellingen van karren, tuig, gereedschappen en werktuigen voor den besproeiingsdienst en daarmede verband houdende uitgaven			„ 1390 —	„ 3368 91	„ 1924 63	„ 96 40	„ 611 58	„ 3532 38	„ 5948 49	„ 12737 55	„ 7159 15 ^s
Aankoop van nieuwe paarden en karbouwen						„ 132 —	„ 1305 —	„ 642 50	„ 650 —	„ 93 —	— —
Reiniging van goten, riolen en spoelleidingen, onderhoud der ijzeren buisleiding in kampong Bessie Begieten der wegen, ophalen van vuilnis en ledigen van beerputten	„ 7923 48	„ 7324 —	„ 3723 —	„ 1649 30	„ 2227 70	„ 2660 50	„ 1562 65	„ 1310 65	„ 3505 30	„ 3782 25	„ 5376 20
				„ 5346 49	„ 4852 90	„ 9648 55	„ 7370 30	„ 8066 35	„ 8267 20	„ 10713 77	„ 13077 29 ^s
<i>Transporteere</i>	f26120 73	f26875 37	f27325 76	f55840 83	f40433 06	f52170 16	f41814 95	f51024 45 ^s	f64822 79	f109457 95	f210390 79 ^s

	Jaar 1907	Jaar 1908	Jaar 1909	Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
<i>Per transport</i>	f26120 73	f26875 37	f27325 76	f55840 83	f40433 06	f52170 16	f41814 95	f51024 45 ⁵	f64822 79	f109457 95	f210390 79 ⁵
Karbouwen- en paardenstal en onderhoud van idem benevens toezicht, bewaking, voeding verpleging en veeartsenijkundige behandeling van de Gemeente-paarden, uitgaven voor verlichting, enz.					„ 2653 77 ⁵	„ 1088 85	„ 2332 15	„ 2497 54	„ 3674 95 ⁵	„ 6417 80	„ 6762 04 ⁵
Gemeentelijke vuilnisbelten											„ 375 60
Aankoop van een rijwiel voor den Opziener der Plantsoenen en Boomen, onderhoud van de rijwielen van den Opziener en van den Werkbaas											„ 197 80
<i>Straatverlichting.</i>											
Verlichting van openbare wegen en pleinen middels aerogeengas en gasoline	„ 264 —	„ 264 —	—	„ 1810 15	„ 2713 —	„ 4593 —	„ 6999 12	„ 7943 45 ⁵	„ 10808 16	„ 14060 16 ⁵	„ 16320 17
<i>Brandweer.</i>											
Bezoldiging van een boodschapper en 4 mandoers (sinds 1916) bij de Brandweer	„ 120 —	„ 120 —	„ 120 —	„ 120 —	„ 120 —	„ 120 —	„ 120 —	„ 180 —	—	„ 240 —	„ 240 —
Onderhoud en herstelling van brandspuithuizen, benevens aanschaffing van materieel	„ 390 09 ⁵	„ 312 69	„ 431 —	„ 404 04	„ 205 65	„ 150 16	„ 486 84	„ 1524 44	„ 263 84 ⁵	„ 49 17 ⁵	„ 287 38 ⁵
Bouw van brandspuithuisjes					„ 1550 —				„ 1818 —		
Premiën aan het personeel, dat zich bij brand door goed en vlug handelen heeft onderscheiden	„ 75 —	—	—	„ 150 —	—	—	„ 25 —				„ 133 25
Voor het sluiten eener collectieve ongevallenverzekering voor de spuit- en ladder-gasten van het brandweercorps					„ 159 16	„ 156 76	„ 16 57	„ 16 05	„ 30 50	„ 38 —	„ 38 —
<i>Algemeene Begraafplaats.</i>											
Personeel bij de Europeesche begraafplaats	—	„ 891 —	„ 888 —	„ 888 —	„ 888 —	„ 660 —	„ 650 —	„ 648 —	„ 768 —	„ 888 —	„ 1008 —
Bureau-behoeften, drukwerk, schrijfloonen en verdere uitgaven											„ 58 49
Onderhoud der begraafplaats en van het lijkwagenhuisje, herstelling en aanvulling van den inventaris, aankoop van doodkisten voor onvermogens en andere kleine uitgaven	—	„ 134 20	„ 150 —	„ 210 —	„ 560 62	„ 570 40	„ 511 56	„ 471 03	„ 738 20	„ 718 71 ⁵	„ 490 —
Aanleg van nieuwe algemeene begraafplaatsen en daarmede verband houdende uitgaven											„ 48 50
Aansluiting aan het stadstelefoonnet van den beheerder der begraafplaats						„ 45 —					
<i>Slachthuizen en keuring van vee en vleesch.</i>											
Bezoldiging van vast personeel bij het slachthuis	—	—	—	„ 1699 56	„ 2099 75	„ 2580 —	„ 1840 —	„ 1644 50	„ 2600 —	„ 3037 50	„ 3780 —
<i>Transporteere</i>	f26969 82 ⁵	f28597 26	f28914 76	f61122 58	f51383 1 ⁵	f62134 33	f54796 19	f65949 47	f85524 45	f134907 30 ⁵	f240130 03 ⁵

	Jaar 907	Jaar 908	Jaar 1909	Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
<i>Per transport</i>	f26969 82 ⁵	f28597 26	f28914 76	f61122 58	f51383 01 ⁵	f62134 33	f54796 19	f65949 47	f85524 45	f134907 30 ⁵	f240130 03 ⁵
Toelage aan den Inl. Gouvernements veearts voor het verrichten van werkzaamheden in het slacht- huis des Zondags										„ 260 —	„ 260 —
Bouw van een slachthuis en voltooiing van den bouw daarvan	— —	„ 20361 32 ⁵	„ 3750 —								
Onderhoud en verbetering van het slachthuis en aanhoorigheden, verlichting en aanschaffing van materieel, aankoop van gereedschappen en werktuigen	— —	— —	„ 199 50	„ 3201 50 ⁵	„ 381 28	„ 668 63	„ 297 77 ⁵	„ 876 97	„ 3925 43	„ 923 11 ⁵	„ 691 63 ⁵
Kosten voor de voorziening in spoelwater in het slachthuis en het water voor de varkensslachterij				„ 1 —	„ 664 29	„ 305 25	„ 867 56	„ 936 10	„ 811 20	„ 725 93	„ 436 90
Kosten van het sluiten van een ongevalverze- kering ten behoeve van het personeel bij het slachthuis	— —	— —	— —	— —	„ 79 54	„ 77 14	„ 56 53	„ 54 65	„ 116 95	„ 143 75	„ 143 75
Renten en aflossing van eene leening, te betalen aan het Gouvernement (Bouw-kosten van het slachthuis)	— —	— —	„ 1680 —	„ 2350 04 ⁵	„ 2302 04 ⁵	„ 1717 96	„ 1723 20	„ 1691 20	„ 1759 20	„ 1724 —	„ 1688 80
Zware herstellingen en vernieuwingen van het slachthuis	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	„ 3105 24	„ 145 —
<i>Passers en Passerloosden.</i>											
Bezoldiging van vast personeel bij den passer en de passerloosden	— —	„ 900 —	„ 900 —	„ 1500 —	„ 1400 —	„ 1350 —	„ 1225 —	„ 1150 —	„ 1410 —	„ 1537 87	„ 2151 —
Transportkosten van den Marktmeester en aanschaf- fing van een rijwiel voor den Adjunct-Marktmeester	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	„ 265 80
Bureaubehoeften, drukwerk en verdere uitgaven	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	„ 116 58
Onderhoud van de passerloosden	— —	— —	— —	„ 166 72 ⁵	„ 47 67 ⁵	„ 52 —	„ 112 01	„ 531 40	„ 255 35	„ 66 35	„ 332 07 ⁵
Afkoop van gebruiksrechten van vruchtboomen, ver- goeding voor het verplaatsen van huizen tot vrij- making van passerterreinen en verschaffing van nieuwe erven aan de bewoners	— —	— —	— —	„ 500 —	„ 3335 50	— —	— —	— —	„ 1497 —	„ 120 —	— —
Andere kosten	„ 115 85	„ 130 70	„ 126 72	„ 108 20	— —	— —	— —	— —	„ 55 —	„ 19 50	— —
Bouw van passerloosden en van een tijdelijke passerloos in kampong Sapoeng	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	„ 2736 35	„ 23986 93	„ 41316 62 ⁵
Bouw van twee privaten in kampong Beroe	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	„ 1078 —
<i>Kosten van belasting-inning en van het beleggen van gelden, een en ander voor zoover hiervoor nog niet genoemd.</i>											
Bezoldiging van den Collecteur der staangelden	— —	— —	— —	— —	— —	„ 240 —	„ 480 —	„ 480 —	„ 600 —	„ 720 —	„ 1617 —
<i>Transporteere</i>	f27085 67 ⁵	f49989 28 ⁵	f35570 78	f68950 05 ⁵	f59593 34 ⁵	f66545 31	f59558 26 ⁵	f71669 79	f98690 93	f168239 99	f290373 20

	Jaar 1907	Jaar 1908	Jaar 1909	Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
<i>Per transport</i>	f27085 67 ⁵	f49989 28 ⁵	f35570 98	f68950 05 ⁵	f59593 34 ⁵	f66545 31	f59558 26 ⁵	f71669 79	f 98690 93	f168239 99	f290373 20
2% Collecteloon voor de inning der opcenten op de verponding en personeele belasting	—	—	—	—	—	—	„ 45 94	„ 9 13	„ 175 06	„ 297 17 ⁵	„ 596 15 ⁵
Renten voor op te nemen gelden, terugbetaling van opgenomen gelden	—	—	—	„ 5 44	„11011 44	„ 7475 —	—	—	„ 64 07	„ 17 85	„ 16 02
Aankoop en bewaarloon van effecten en daarmede verband houdende uitgaven	—	—	—	„12467 61	—	—	—	—	—	—	—
Contrôle op gemeente-belastingen, op openbare vermakelijkheden en kosten van inning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 447 50	„ 627 —
Aankoop van hondenpenningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 37 25	„ 71 95
<i>Maatregelen in het belang der volksgezondheid:</i>											
Uitgaven in het belang der volksgezondheid	„ 300	—	—	—	„ 2567 90	„ 321 30	„ 34 55	—	„ 241 05	„ 31 45	—
<i>Avondschot.</i>											
Bediening	—	—	—	—	—	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —
<i>Rooiwezen.</i>											
Drukwerken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 174 50
<i>Subsidies, Voorschotten en Gratificatiën.</i>											
Subsidies	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 365 —
Gratificatiën en andere uitgaven van dien aard	—	—	—	„ 200 —	—	—	—	„ 150 —	—	„ 50 —	—
Voorschotten op tractement aan het personeel in dienst der Gemeente	—	—	—	—	—	„ 240 —	—	—	—	„ 2375 —	„ 1490 —
<i>Onkosten, voortvloeiende uit verloven, waarnemings- kosten, passagekosten voor ambtenaren c. q. met gezin enz. enz.</i>											
Onkosten, voortvloeiende uit verloven, waarne- mingskosten enz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1077 90
<i>Grondbedrijf.</i>											
Kosten van aankoop van gronden, meetbrieven enz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 9552 75
<i>Gemeenteleeningen.</i>											
Rente obligaties Gemeenteleeningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1141 66
Aflossingen Gemeenteleeningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 50000 —
Verdere uitgaven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 7119 70
<i>Veterinaire dienst.</i>											
Onderhoud van het gebouwtje van door de politie opgevatte honden	—	—	—	„ 10 25	—	„ 12 —	„ 11 90	—	—	—	—
<i>Transporteere</i>	f27385 67 ⁵	f49989 28 ⁵	f35570 98	f81633 35 ⁵	f73172 68 ⁵	f74665 61	f59722 65 ⁵	f71900 92	f99243 11	f171568 21 ⁵	f362677 83 ⁵

	Jaar 1907	Jaar 1908	Jaar 1909
<i>Per transport</i>	f27385 67 ^s	f49989 28 ^s	f35570 98
<i>Grondaankoop.</i>			
Kosten voortvloeiende uit den aankoop van Gou- vernements-grond uitmakende het zuidelijk deel van het Koningsplein	— —	— —	„ 229 49
Onvoorziene uitgaven	„ 1127 99 ^s	„ 10 70	„ 767 —
TOTAAL	f28513 67	f49999 98 ^s	f36567 47
<i>Recapitulatie.</i>			
Bestuur der Gemeente	f 891 15	f 1203 77	f 1608 66
Openbare Werken voor zoover niet begrepen in volgende afdelingen	„17306 10	„18347 60	„20604 10
Sproei- en Reinigingsdienst	„ 7923 48	„ 7324 —	„ 5113 —
Straatverlichting	„ 264 —	„ 264 —	„ — —
Brandweer	„ 585 09 ^s	„ 432 69	„ 551 —
Algemeene begraafplaats	— —	„ 1025 20	„ 1038 —
Slachthuizen en keuring van vee en vleesch	— —	„20361 32 ^s	„ 5629 50
Passers en passerloodsen	„ 115 85	„ 1030 70	„ 1026 72
Kosten van belasting-inning en van het beleggen van gelden, een en ander voor zoover hiervóór nog niet genoemd	— —	— —	— —
Maatregelen in het belang der volksgezondheid	„ 300 —	— —	— —
Avondschot	— —	— —	— —
Subsidies, Voorschotten en Gratificatiën	— —	— —	— —
Rooiwezen	— —	— —	— —
Veterinaire dienst	— —	— —	— —
Onkosten, voortvloeiende uit verloven, waarne- mingskosten, passagekosten van ambtenaren c. q. met gezin enz. enz	— —	— —	„ 1077 90
Grondaankoop	— —	— —	„ 229 49
Grondbedrijf	— —	— —	„ 9552 75
Gemeenteleeningen	— —	— —	„ 58261 36
Onvoorziene uitgaven	„ 1127 99 ^s	„ 10 70	„ 767 —
TOTAAL	f28513 67	f49999 98 ^s	f36567 47

Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
f81633 35 ^s	f73172 68 ^s	f74665 61	f59722 65 ^s	f71900 92	f99243 11	f171568 21 ^s	f362677 83 ^s
„ 83 64	„ 326 61	— —	„ 10 21	— —	„ 4351 12	„ 6100 22 ^s	„ 3452 —
f81716 99 ^s	f73499 29 ^s	f74665 61	f59732 86 ^s	f71900 92	f103594 23	f177668 44	f366129 83 ^s
f 1879 14	f 3145 80	f 2913 92	f 1968 50	f 4286 31 ^s	f 7745 69 ^s	f 11782 57	f 20461 23 ^s
„43169 66	„27842 03	„36258 79	„28716 92	„32336 26	„ 37506 10 ^s	„ 68434 81	„162016 66
„10792 03	„12099 00 ^s	„14086 30	„13461 68	„16899 42	„ 23245 94 ^s	„ 35658 37	„ 35248 34 ^s
„ 1810 15	„ 2713 —	„ 4593 —	„ 6999 12	„ 7943 45 ^s	„ 10808 16	„ 14060 16 ^s	„ 16320 17
„ 674 04	„ 2034 81	„ 426 92	„ 648 41	„ 1720 49	„ 2112 34 ^s	„ 327 17 ^s	„ 698 63 ^s
„ 1098 —	„ 1448 62	„ 1275 40	„ 1161 56	„ 1119 03	„ 1506 20	„ 1606 71 ^s	„ 1604 99
„ 7252 11	„ 5526 90 ^s	„ 5348 98	„ 4785 06 ^s	„ 5203 42	„ 9212 78	„ 9919 53 ^s	„ 7146 08 ^s
„ 2274 92 ^s	„ 4783 17 ^s	„ 1402 —	„ 1337 01	„ 1681 40	„ 5953 70	„ 25730 65	„ 45260 08
„12473 05	„11011 44	„ 7715 —	„ 525 94	„ 489 13	„ 839 13	„ 1519 77 ^s	„ 2928 12 ^s
„ 2567 90	„ 321 30	„ 34 55	„ — —	„ 241 05	„ 31 45	„ — —	„ — —
„ 200 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —	„ 72 —
„ — —	„ 240 —	„ — —	„ 150 —	„ — —	„ 2425 —	„ 1855 —	„ 174 50
„ 10 25	„ 12 —	„ 11 90	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —
„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 1077 90
„ 83 64	„ 326 61	— —	„ 10 21	— —	„ 4351 12	„ 6100 22 ^s	„ 3452 —
f81716 99 ^s	f73499 29 ^s	f74665 61	f59732 86 ^s	f71900 92	f103594 23	f177668 44	f366129 83 ^s

BIJLAGE N.

STAAT
VAN WERKELIJKE ONTVANGSTEN

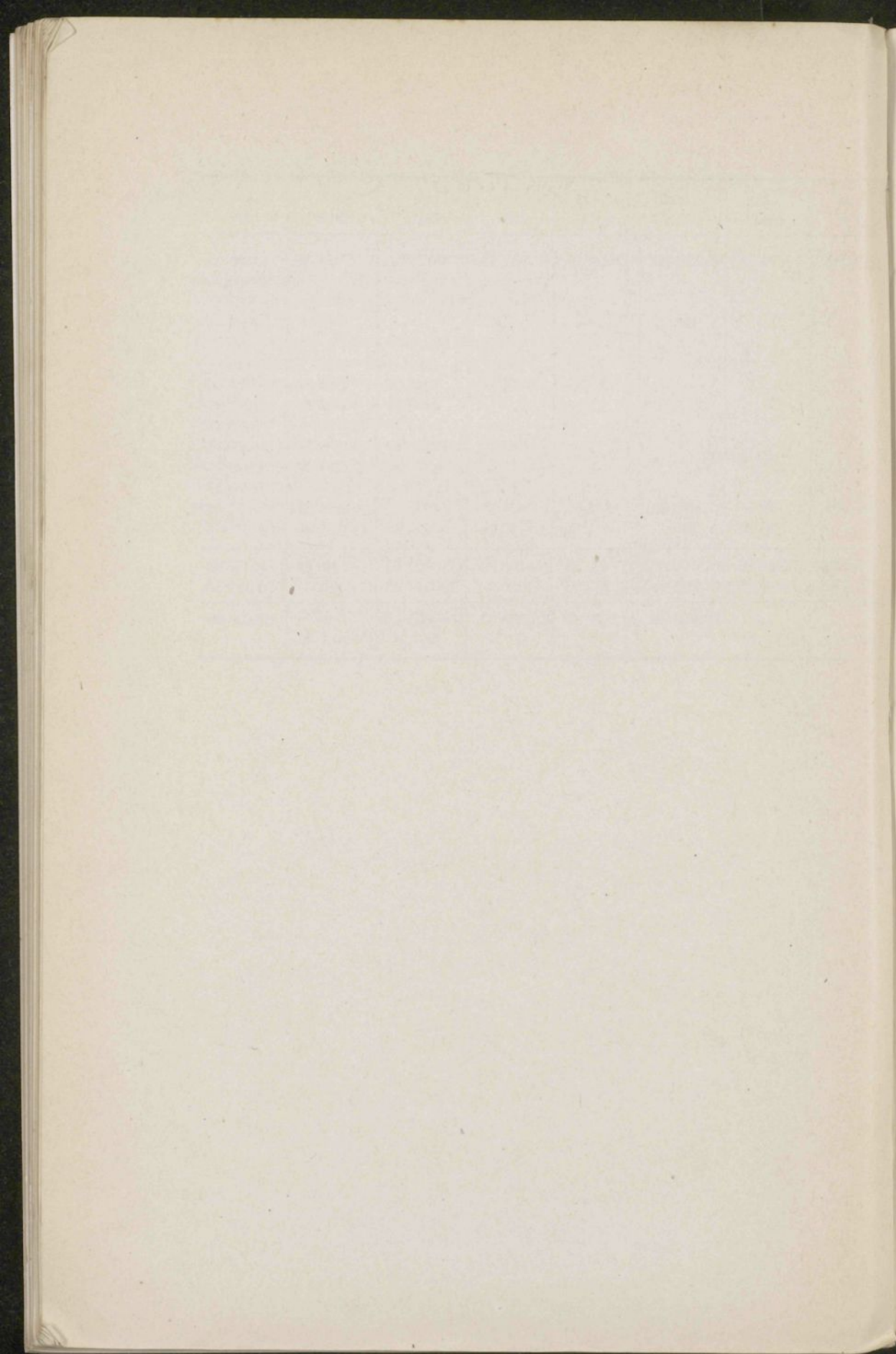
VAN DE
GEMEENTE MAKASSAR

OVER

de dienstjaren 1907 t/m 1917
(zonder batige saldi van vroegere diensten).

	Jaar 1907	Jaar 1908	Jaar 1909	Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
Het voor de Gemeente Makassar uit de algemeene middelen afgezonderd bedrag	f17150 —	f18650 —	f18650 —	f17096 —	f22790 —	f39400 —	f39400 —	f39400 —	f44800 —	f49950 —	f49950 —
Uitkeering door het land wegens heffing van gemeentelijke belastingen in 1913, 1914 en 1915 . .									„ 2808 —	„ 9568 —	„ 20747 —
Het in reserve gehouden bedrag van de voor den bouw van het slachthuis in 1908 geleende som			„ 2500 —								
Twintig ten honderd van de bruto opbrengst der belasting op het slachten van runderen, buffels en paarden	„ 2613 60	„ 2404 80	„ 2293 20	„ 1947 60	„ 2340 60	„ 2243 40	„ 2338 20	„ 2981 40	„ 3009 —	„ 2884 80	„ 3644 40
Leges ter Secretarie geheven									„ 14 50	„ 210 32 ⁵	„ 154 75
Betaling voor het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, straten en pleinen ten behoeve van ijshuisjes, kiosken, vaste warongs, tenten, ondergrondse leidingen enz.			„ 422 —	„ 9331 06 ⁵	„ 9884 67 ⁵	„ 6456 64	„ 10464 29	„ 10757 28	„ 12964 32 ⁵	„ 12350 78	„ 10537 50
Het verpacht middel: verhuring van plaatsen op de vischpassers te Makassar	„ 8429 —										
Opbrengst van de verhuring in eigen beheer van de plaatsen der vischpassers		„ 10032 —	„ 10904 —	„ 10908 —	„ 10198 50	„ 10398 50	„ 9530 50	„ 10622 —	„ 10185 —	„ 6745 50	„ 8868 50
Op te nemen gelden bij de Javasche Bank dan wel verkoop van effecten					„ 5000 —	„ 3000 —	„ 472 78				
Renten van belegd of in giro loopend kasgeld . .				„ 486 96	„ 393 25	„ 393 15		„ 794 06	„ 1333 74	„ 2103 96	„ 1600 58
Saldo bij de overneming van het rechtstreeksch beheer door de Gemeente van de Europeesche Begraafplaats		„ 2671 82 ⁵									
Inkomsten van de Europeesche Begraafplaats . .		„ 1060 40	„ 853 40	„ 588 10	„ 866 30	„ 808 90	„ 1415 70	„ 1100 60	„ 1117 —	„ 933 —	„ 1781 —
Saldo bij de overneming van het fonds voor het weghalen van vuilnis bij de ingezetenen . .	„ 2371 93										
Ontvangsten wegens arbeid ten behoeve van en leverantiën aan derden door den dienst der stadsreiniging					„ 551 50	„ 1704 90	„ 2859 —	„ 3250 06	„ 3319 —	„ 3340 50	„ 3518 30
Heffing voor het gebruik van de slachthuizen . .				„ 4000 58	„ 4924 —	„ 4936 —	„ 4982 70	„ 6589 20	„ 6498 —	„ 7372 50	„ 8470 50
Keurloonen				„ 840 60	„ 1016 60	„ 996 60	„ 965 50	„ 1283 50	„ 1299 90	„ 1480 80	„ 1704 80
Verhuring van inventarisgoederen uit de slachthuizen					„ 40 50	„ 112 50	„ 101 —	„ 89 50	„ 141 —	„ 92 50	„ 93 —
Geldleening voor den bouw van het slachthuis . .		„ 25500 —									
Ontvangsten wegens arbeid ten behoeve van en leverantiën aan derden, speciaal door den dienst der Openbare Werken					„ 1994 08 ⁵	„ 824 21	„ 565 45	„ 566 22	„ 1390 05	„ 741 72	„ 3736 58 ⁵
Verkoop van gronden					„ 12470 50			„ 524 —			
Tegemoetkoming aan de Gemeente Makassar voor de op- en inrichting van een werkplaats en een bureau Gemeentewerken benevens van een lokaal voor het houden van vergaderingen . .						„ 13000 —					
Transporteere	f30564 53	f60319 02 ⁵	f35622 60	f45198 90 ⁵	f72470 51	f84274 80	f73095 12	f77957 82	f88879 51 ⁵	f97774 38 ⁵	f114806 91 ⁵

	Jaar 1907	Jaar 1908	Jaar 1909	Jaar 1910	Jaar 1911	Jaar 1912	Jaar 1913	Jaar 1914	Jaar 1915	Jaar 1916	Jaar 1917
<i>Per transport</i>	f30564 53	f60319 02 ⁵	f35622 60	f45198 90 ⁵	f72470 51	f84274 80	f73095 12	f77957 82	f 88879 51 ⁵	f 97774 38 ⁵	f114806 91 ⁵
Regeeringssubsidie voor verbetering van wegen											" 39800 —
Terugbetaling van voorschotten door het personeel in dienst der Gemeente						" 120 —	" 120 —	— —	— —	" 1719 —	" 1226 —
Opbrengst wegens gebruik door den derden à f 20.— per dag van de stoomwalsen							" 20 —	" 180 —	— —	" 180 —	" 140 —
Opcenten op de verponding							" 2297 09	" 8814 84 ⁵	" 7066 64	" 7968 33 ⁵	" 6631 76
Idem op de personeele belasting								" 2428 53 ⁵	" 6804 93	" 7055 27	" 16115 75
Idem op de Inkomstenbelasting								" 584 —	" 11530 82	" 11689 33 ⁵	" 16506 19 ⁵
Belasting op het houden van openbare vermakelijkheden Heffing van een hondenbelasting								— —	" 320 50	" 761 50	" 821 —
Opbrengst van eene geldleening											" 552083 33
Andere ontvangsten	" 111 —	" 20 —	" 5 —	" 7376 94	" 42 —	" 495 80	" 1876 67	" 624 30	" 2047	" 16695 54	" 972 58
Contraposten				" 233 25	" 270 —	" 1 —	" 47 99	" 924 35	" 56 86 ⁵	"	"
TOTAAL ONTVANGSTEN	f30675 53	f60339 02 ⁵	f35627 60	f52575 84 ⁵	f72745 76	f85160 60	f77409 88	f88208 95 ⁵	f113197 36	f143649 89	f756158 80
" UITGAVEN	"28513 67	"49999 98 ⁵	"36567 47	"81716 99 ⁵	f73499 29 ⁵	f74665 61	f59732 86 ⁵	f71900 92	f103594 23	f177668 44	f366129 83 ⁵
VOORDEELIG SALDO	f 2161 86	f10339 04				f10494 99	f17677 01 ⁵	f16308 03 ⁵	f 9603 13		f390028 96 ⁵
NADEELIG SALDO			f 939 87	f29141 15	f 753 53 ⁵					f 34018 55	

INHOUD.

Hoofd- stuk	ONDERWERP	Bladz.
I.	GEMEENTEBESTUUR	3
II.	AMBTENAREN IN DIENST DER GE- MEENTE	7
III.	COMPTABILITEIT	13
	A. Geldleening	13
	B. Belastingen en Retributiën	14
	C. Bezittingen der Gemeente	17
	D. Schulden ten laste der Gemeente	18
	E. Begrootingsrekening van Uitgaven	21
	F. Begrootingsrekening van Ontvangsten	61
	G. Begrooting van Uitgaven en Ontvang- sten voor het dienstjaar 1918	69
	H. Opgave der in 1918 ten laste der Ge- meente uit te keeren subsidies, on- derstand, enz.	110
IV.	PLEINEN, PARKEN, WEGEN, BRUG- GEN EN DUIKERS	111
	A. Wegen	111
	B. Bruggen en duikers	115
	C. Gebouwen van het Gouvernement in beheer ontvangen	116
	D. Straatverlichting	116
V.	OPENBARE GEZONDHEID, ENZ.	117
	1. Watervoorziening	117
	2. Afwatering	118
	3. Reinigings- en Besproeiingsdienst	118
	4. Gemeente-Slachthuis voor karbouwen, runderen en varkens	119
	5. Bouw- en Woningtoezicht	119

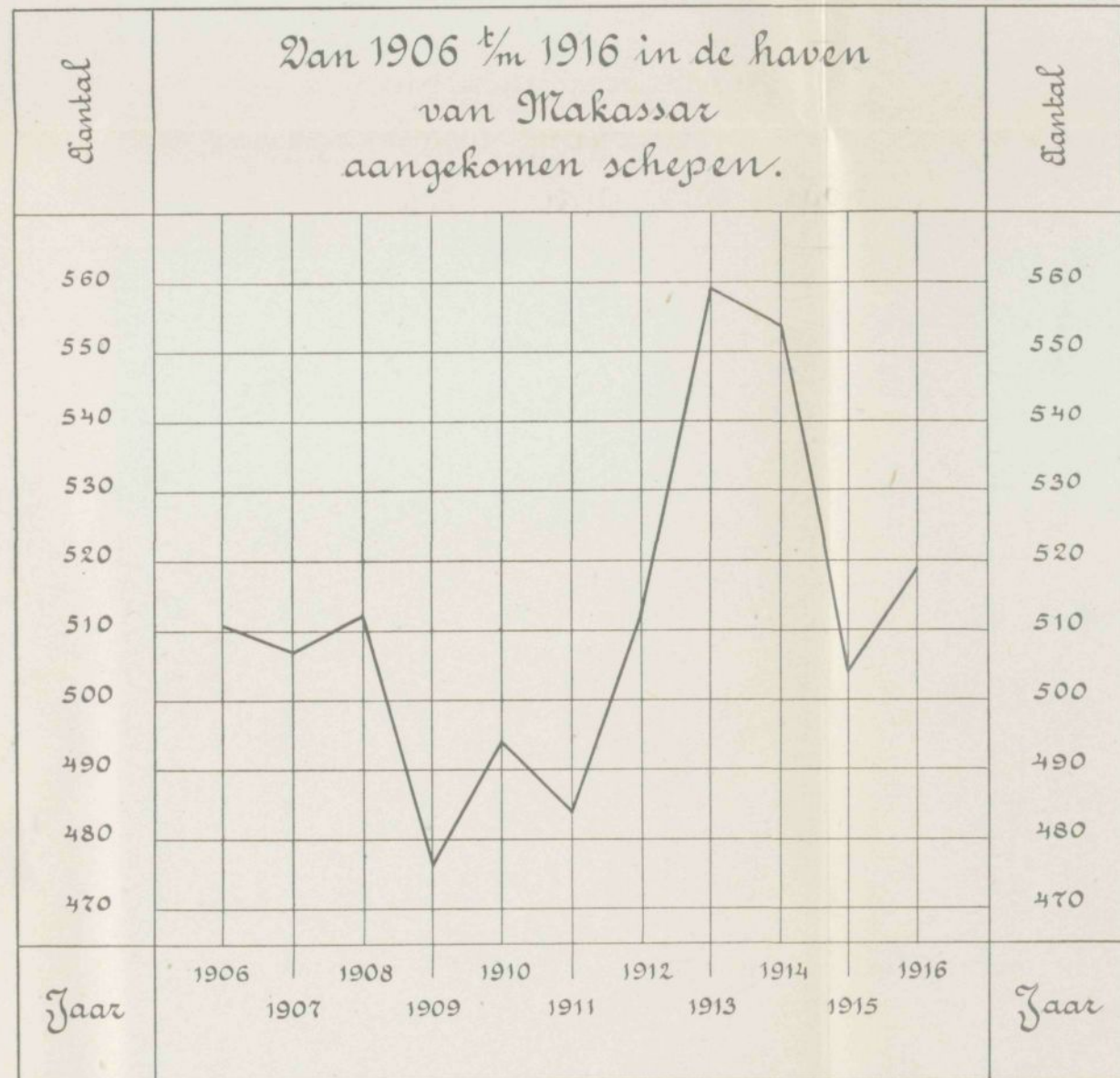
Hoofd- stuk	ONDERWERP	Bladz.
	6. Gemeente-Arts	121
	7. Gemeente-Ziekenhuis	121
	8. Woningbouw	121
	A. Bestemming der bouwwerken, waar- voor in 1917 vergunning werd verleend	124
	B. Opgave van het aantal gebouwen, waar- voor in de verschillende maanden ver- gunningen zijn verleend	125
	C. Staat van aanschrijvingen in 1917	126
VI.	BRANDWEER	
	1. Algemeene toestand	127
	2. Bijzonderheden	128
	a. Materieel	128
	b. Personeel	128
	c. Uitrukken wegens brand	129
	d. Opkomst van het personeel bij brand en oefeningen	129
VII.	PASSERWEZEN	131
VIII.	BEGRAAFPLAATSEN	135
IX.	A. GEMEENTEWERKPLAATS	137
	B. RAADHUIS	137
X.	ONDERWIJS	139
XI.	HANDEL EN SCHEEPVAART	141
XII.	DIVERSEN	
	A. Het Wapen van Makassar	153
	B. De Naam dezer Gemeente	154
	C. Tramwegen in Zuid-Celebes	154
	D. Bevolkingsregisters	165
	B I J L A G E N.	
	A. Instellingsordonnantie dezer Gemeente	169

Hoofd- stuk	ONDERWERP	Bladz.
	<i>B.</i> Vaststelling van de grenzen van het Haventerrein te Makassar	175
	Ontheffing van het beheer over de bin- nen de grenzen van gemeld Haven- terrein gelegen vischpassers van deze Gemeente	175
	<i>C.</i> Regeling betreffende den belangenkring van de Haven van Makassar	177
	<i>D.</i> Grenzen van de hoofdplaats Makassar	179
	<i>E.</i> Grenzen van de Europeesche wijken der Gemeente	181
	<i>F.</i> Sterfte der inlanders in het ressort de- zer Gemeente	183
	<i>G.</i> Opgave van verordeningen, vastgesteld door den Gemeenteraad van Makassar en van binnen zijn ressort van kracht zijnde Reglementen en keuren van Po- litie, vastgesteld door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur	184
	<i>a.</i> Verordeningen	184
	<i>b.</i> Reglementen en keuren van Politie, tegen welker overtreding straf is bedreigd	190
	<i>H.</i> Regenval te Makassar.	192
	<i>I.</i> Overzicht van alle gehouden verkie- zingen voor den Raad der Gemeente, van 20 Juli 1909 t/m 31 Decem- ber 1917	194
	<i>J.</i> Overzicht van de ontvangsten en uit- gaven van de Europeesche Begraaf- plaats over de jaren 1907 t/m 1917	198

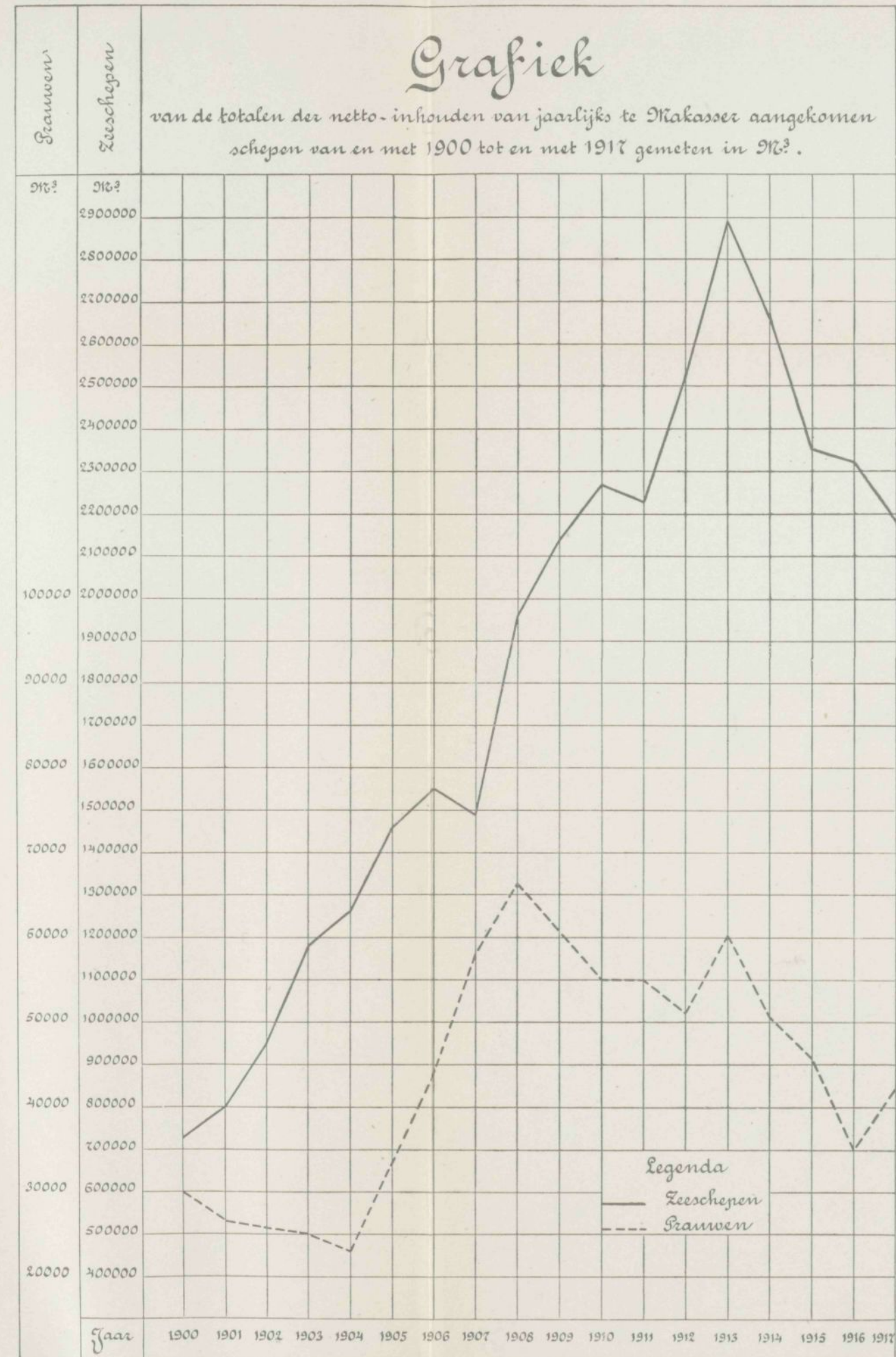
Hoofd- stuk	ONDERWERP	Bladz.
	<i>K.</i> Overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het Gemeentelijk Slachthuis over de jaren 1910 t/m 1917	199
	<i>L.</i> Staat aangevende het slot van rekening dezer Gemeente over de jaren 1906 t/m 1915	200
	<i>M.</i> Staat van werkelijke uitgaven van deze Gemeente over de dienstjaren 1907 t/m 1917, zonder saldi van vroegere jaren	203
	<i>N.</i> Staat van werkelijke ontvangsten van deze Gemeente over de dienstjaren 1907 t/m 1917, zonder batige saldi van vroegere diensten	217
	G R A F I E K E N (Welwillend door den Secretaris der Haven van Makassar afgestaan)	
	<i>O.</i> Van 1906 t/m 1916 in de haven van Makassar aangekomen schepën	—
	<i>P.</i> Totalen der netto-inhouden van jaarlijks te Makassar aangekomen schepen van en met het jaar 1909 t/m 1917, gemeten in M ³	—
	<i>Q.</i> Ontvangen Steigergelden: jaren 1907/1917	—
	„ Havengelden: jaren 1914/1917	—
	Netto-inhouden van de aangekomen schepen: jaren 1914/7.	

Hoofd- stuk	ONDERWERP	Bladz.
	R. In- en Uitvoerrechten, Petroleum- en Lucifers-Accijnzen, ontvangen van af de opheffing der vrijhaven tot 1917	—
	S. Uitvoeren van de voornaamste producten van 1896 t/m 1916	—
	T. Pakhuishuren, geïnd door den Ontvanger der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen	—
	U. Verkoop van Postwaarden en geïnde telegramkosten over de jaren 1907/1916.	

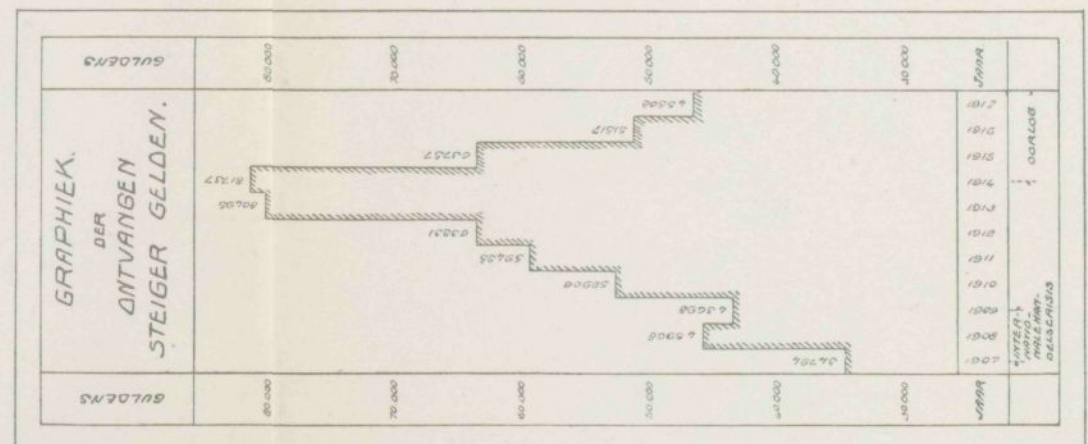
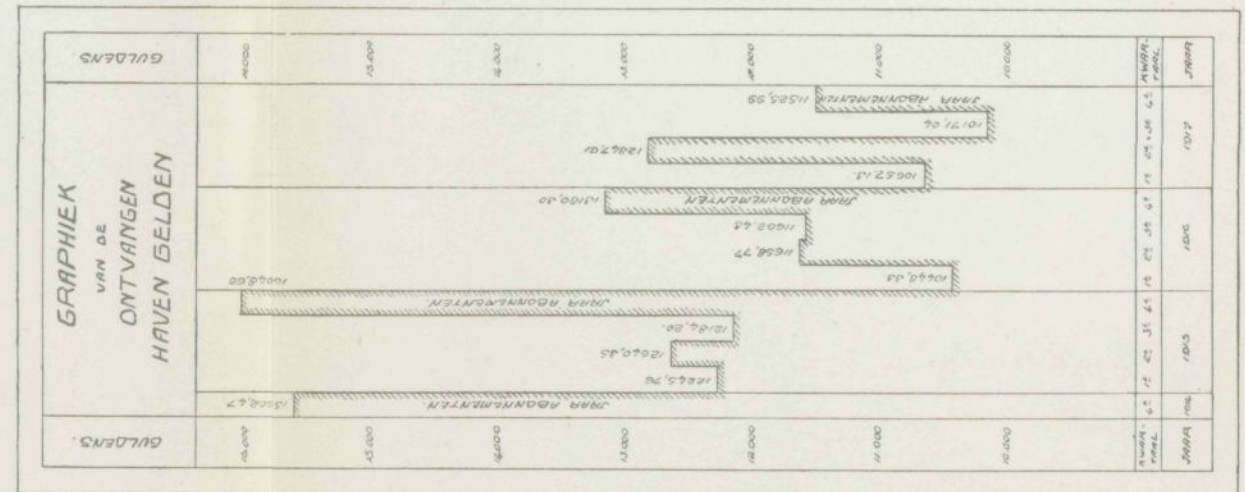
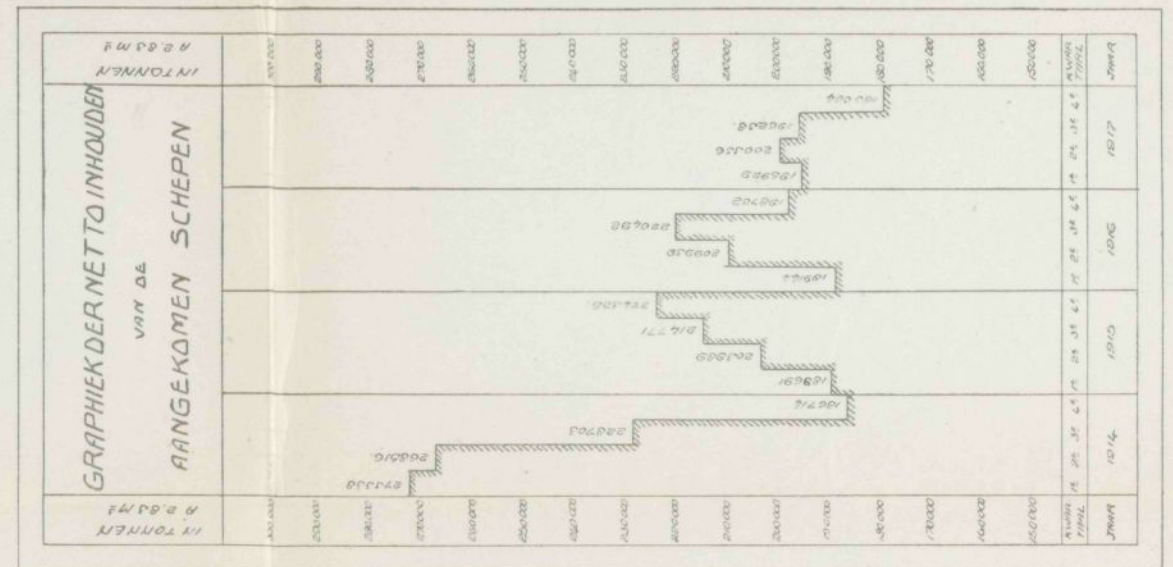
Bijlage O.

Bijlage P.

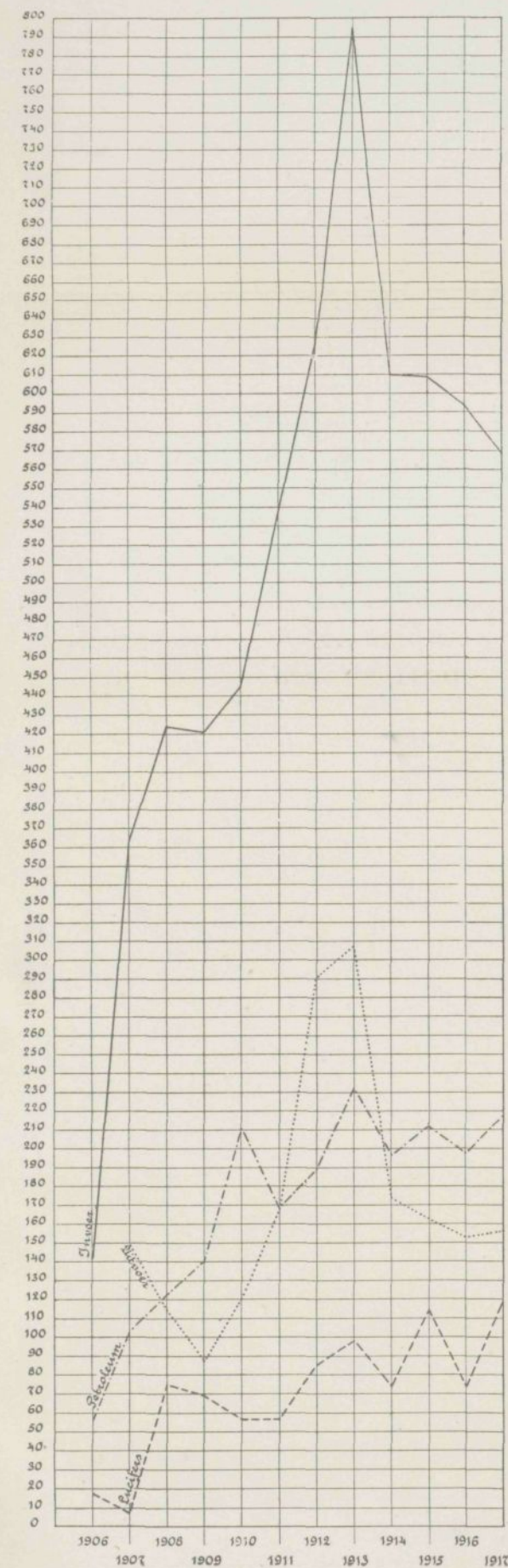

Bijlage Q.

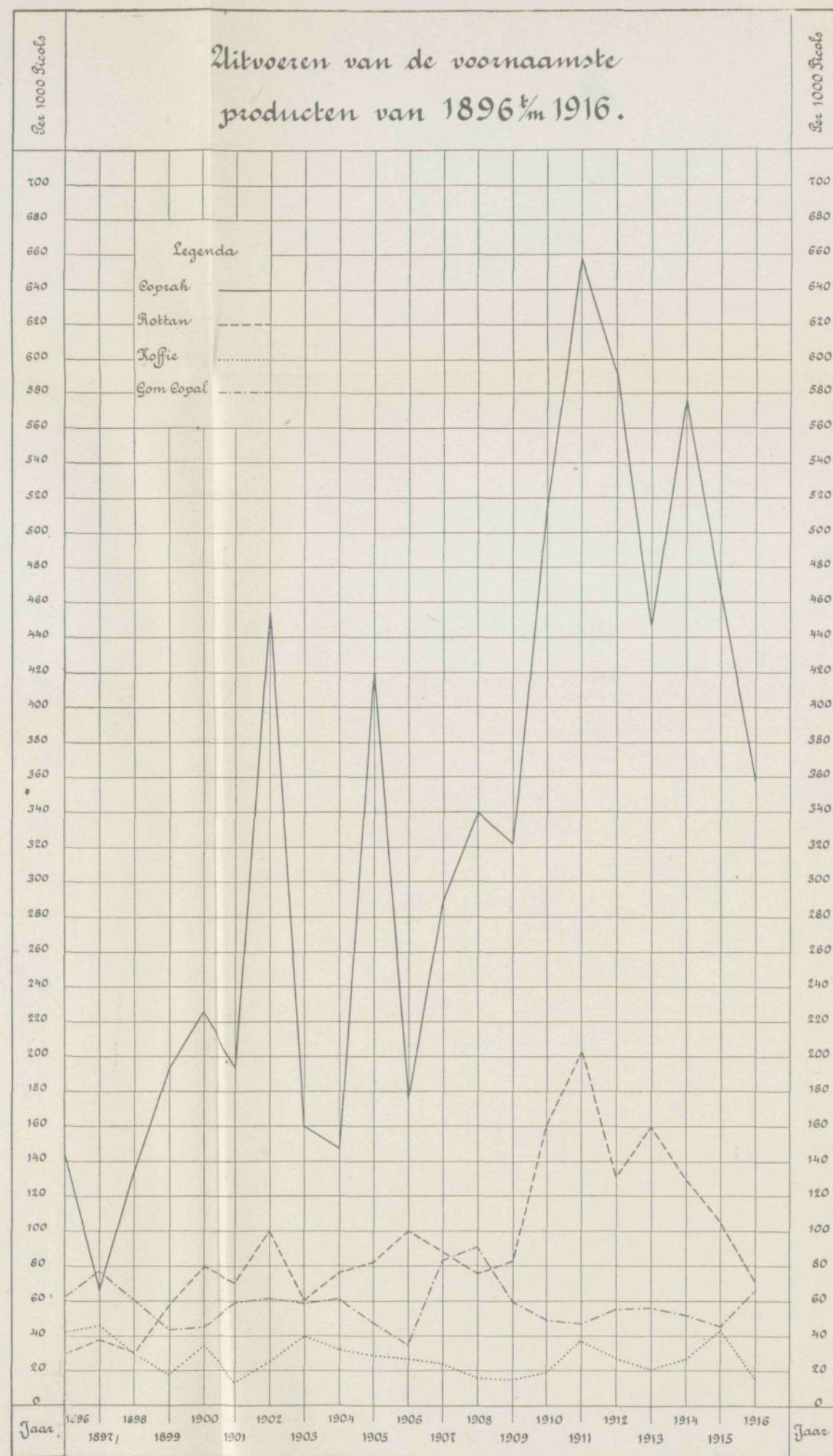
Bijlage R.

In- en Uitvoerrechten Petrolium en Lucifers accijnzen ontvangen van af de opheffing der vrijhaven tot 1917

Bijlage S.

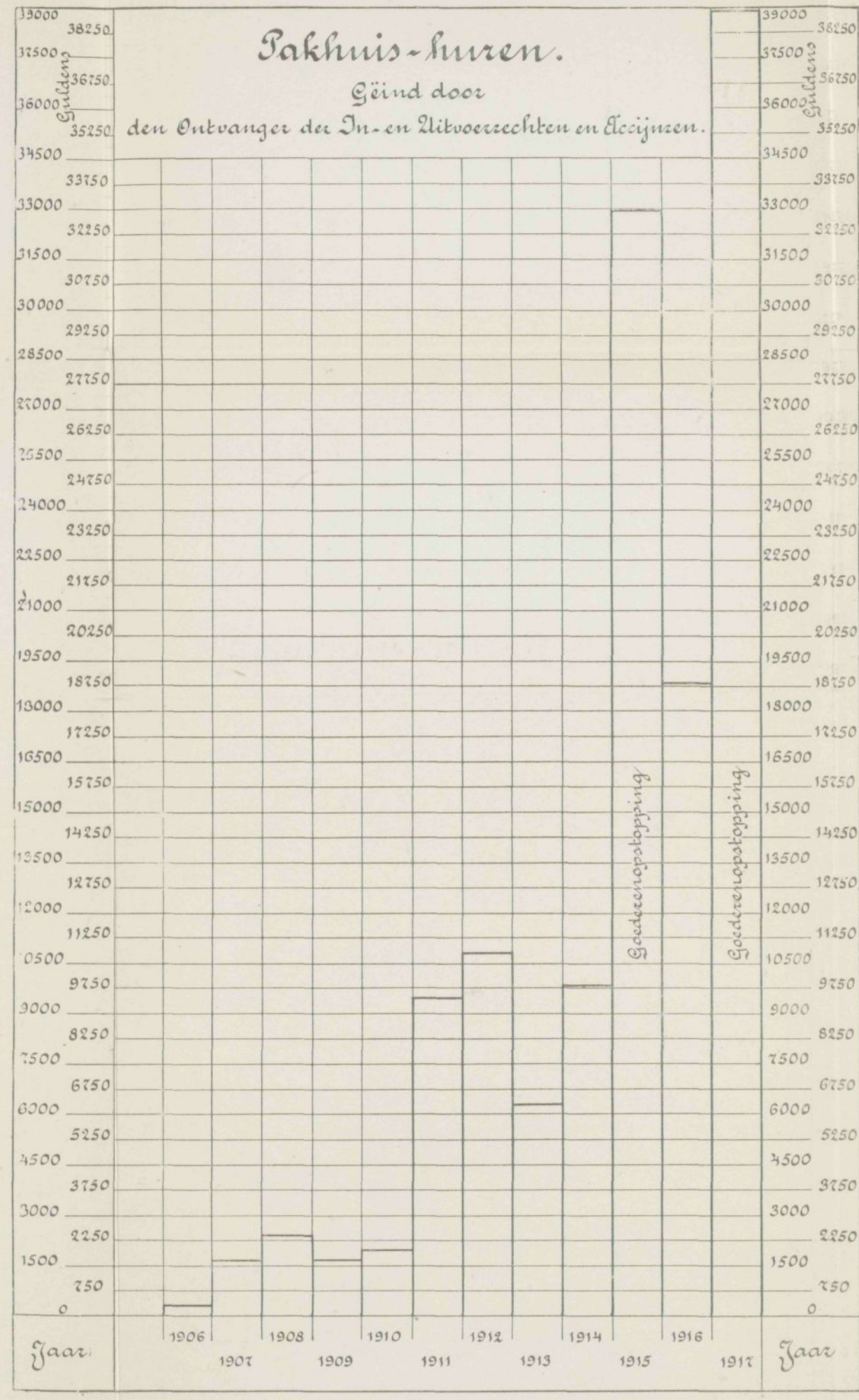
Uitvoeren van de voornaamste producten van 1896 t/m 1916.

Bijlage T.

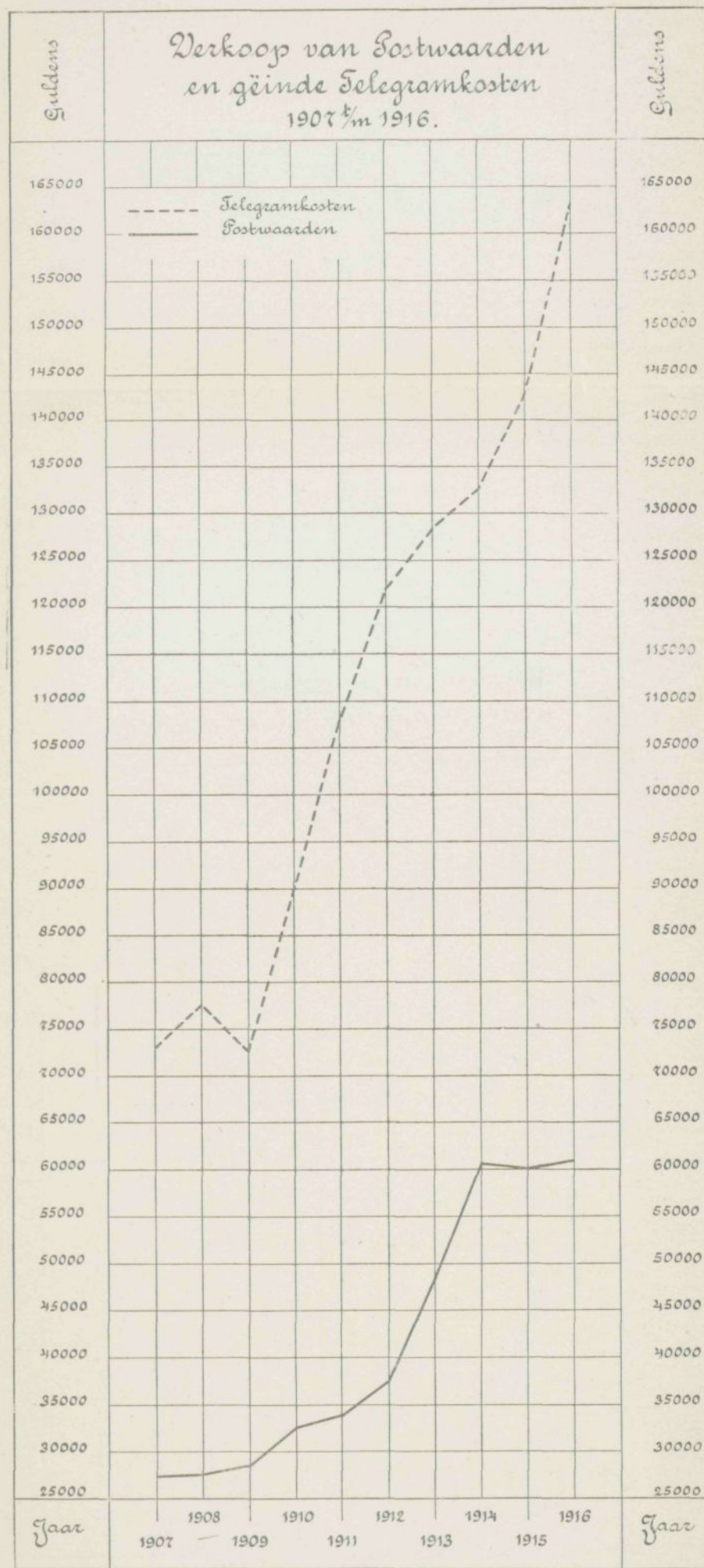
Pakhuis-huren.

Géind door
den Ontvanger der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen.

Bijlage U.

Verkoop van Postwaarden en gèinde Telegramkosten 1907 t/m 1916.

ERRATUM.

Blz. 126: 1e regel staat 1916,
moet zijn 1917.

